DRAUGAS
4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 44 (979) SPALIO - OCTOBER 31 • 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Nauju pagrindu

Jau trečias dešimtmetis esame susirūpinę Lietuvos laisvinimu ir išeivijos lietuviškumu. Ta linkme yra nukreiptos visos mūsų jėgos ir visas oficialusis organizacinis darbas. Būtų tikra nelaimė, jeigu to nebūtų, jeigu išeivija, galėdama laisvai kalbėti, tylėtų, o galėdama veikti — sėdėtų rankas sudėjusi. Iš dabartinio pobūdžio veiklos matyti, kas labiausiai rūpi ir skauda. Kaip alkanas pirmiausiai kalba apie duoną, o paskui apie knygas, taip ir mes: metame savo turimas jėgas ten, kur jų pirmiausiai reikia. Dėlto lietuvybės srityje, nežiūrint spragų bei silpnybių, per pastaruosius tris dešimtmečius padaryta gana daug. Deja, to negalima pasakyti apie religinę sritį. Išeivijoje ji liko kažkaip palikta nuošaliai, palengva, labai tyliai nustumta antron ar trečion eilėn, nes ir tie, kuriems ji turėtų rūpėti labiausiai, metėsi tautinėn, visuomeninėn sritin. Tik dabar aiškiau pajutom, kad religinis-moralinis pagrindas, į kurį atsiremia mūsų tauta savo asmeninėse gelmėse, ima silpnėti, kad mūsų jaunimas, bręsdamas bereliginėje atmosferoje, netenka gilios asmeninės atramos ir greitai amerikėja bei kanadėja. Vyresnioji karta savo patriotizmą rėmė etiniu pagrindu, išplaukiančiu iš krikščionybės. Kova už tėvynę jai buvo šventa pareiga, jos religinio-moralinio gyvenimo dalis. Išeivijos gi jaunimas tokio tvirto moralinio pagrindo neturi, nes jo neįkvėpė nei mokykla, nei šeima, kuri nepajėgia atsispirti priešingai pragmatinei įtakai.

* * *

Religinio gyvenimo vadai bei veikėjai, matydami tokią vis labiau ryškėjančią būklę, ima sukrusti. Laukti, kol ta būklė pasidarys beviltiška, reikštų arba visišką nesiorientavimą, arba atsakingumo nejautimą. Džiugu, kad jau matyti tam tikro sujudimo ir religinėje srityje. Veiklesnieji kunigai ir pasauliečiai jau įžvelgė reikalą sudaryti pasaulio lietuvių katalikų vadovybę-centrą. Iniciatyvos ėmėsi Kunigų Vienybė ir Amerikos Lietuvių Katalikų Federacija. Tam tikslui ji sušaukė suvažiavimą Čikagoje š.m. spalio 26-27 dienomis. Kiek tas suvažiavimas išjudins religinio gyvenimo iniciatyvą, paaiškės tik vėliau. Galimas dalykas, kad ir čia lems ne tiek suvažiavimas, kiek paskiri asmenys. Nuo jų daugiausiai priklausys iniciatyvos linkmė. Tad vilties yra. Antra viltinga iniciatyva atbunda Kanadoje. Čia sudarytas iš kunigų ir pasauliečių reorganizacinis komitetas Toronte, kuris svarsto galimybes iš esmės pertvarkyti Kanados lietuvių katalikų veiklą, kuri nėra sunykusi, bet jau reikalinga didesnio remonto. Vokietijos lietuviai katalikai jau yra persitvarkę ir pasukę nauju keliu. Dar negirdėti apie kitus kraštus, bet reikia tikėtis, kad pakilusi nauja banga pasieks ir juos, jeigu pasaulio lietuvių katalikų vadovybės branduolyje bus asmenų, kurie nepražus statutuose ir pajėgs būti ne juridiniais, o dvasiniais vadais.

* * *

Siekiant atgaivinti religinį katalikų išeivijos gyvenimą, jį suaktualinti, sustiprinti, nevieno dėmesys pirmiausiai nukrypsta į organizacijas: sudarykime jų atstovų centrą ir problema išspręsta! Tai sprendimas, kuris buvo geras prieš 30 metų, bet ne dabar. Toks centras buvo sudarytas ir Kanadoje, ir JAV-se. Kanadoj jis išnyko mirus ar išvažiavus kaikuriems žmonėms, o JAV-se jis tebeveikia. Praeityje galbūt tai ir buvo geriausia galimybė, bet dabar, posantarybiniais laikais, atsiveria naujos galimybės. Pirmon eilėn iškyla religinė bendruomenė, kaip tikinčiųjų pagrindinis branduolys — parapija. Gal daug kam kliūva tradicinis vardas "parapija" su visais "parapiniais horizontais" ir kitais priedais, nes jis nebuvo suprastas ir daugelio parapija laikyta kunigo institucija, vienų remiama, o kitų peikiama. **Tikrumoje parapija yra religinė tikinčiųjų bendruomenė, visuotinės Bendrijos ląstelė, kurioje pulsuoja krikščioniškasis ir lietuviškasis gyvenimas. Jame turi savo vietą ir organizacijos, kaip tos bendruomenės šakos. Tad sudarant lietuvių katalikų vadovybes ar centrus atskiruose kraštuose reikėtų pirmiausia ir atsiremti į parapijas bei kapelionijas kaip religines bendruomenes.** Šiuo nauju keliu planuoja eiti Kanados lietuviai katalikai, juo jau eina Vokietijos tautiečiai katalikai, juo turėtų pasukti ir visų kraštų lietuviai katalikai. Iš to galėtų išaugti pajėgus viso pasaulio lietuvių katalikų centras, apimas ne tik organizacijas, bet ir visus išeivijos tikinčiuosius. **Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

PADIDINTI MOKESČIAI

Finansų ministeris E. J. Bensonas nustebino federacinio parlamento narius ir visus kanadiečius, paskelbdamas šių biudžetinių metų $730 milijonų deficitą, kurį iki $675 milijonų sumažins mokesčių reforma. Metų pradžioje L. B. Pearsono vyriausybė buvo žadėjusi subalansuotą biudžetą. Šį pažadą pakartojo rinkiminiame vajuje ir dabartinis premjeras P. E. Trudeau, bet pažadai tik ir liko pažadais. E. J. Bensonas dabar tikisi subalansuoti sekančių metų biudžetą, nuo sausio 1 d. pajamų mokesčiams įvesdamas 2% papildą vadinamiems socialiniams reikalams, kad į jį pretenzijų negalėtų reikšti provincijos. Šio papildo riba yra iki $120 kiekvienam mokesčių mokėtojui. Viengungiai ją pasieks su metiniu $7.500 atlyginimu, šeimos — su $10.000. Mažiau uždirbantiems valstybės iždą teks papildyti šiek tiek žemesne suma. Kitos jau dabar įvedamos mokesčių reformos palies gyvybės draudos bendroves, bankų atsargos kapitalą, korporacijų atsiskaitymo su valstybės iždu paspartinimą. Vienintelė nuolaida mokesčių mokėtojams padaroma palikimo klausimu. Už vyro žmonai ar žmonos vyrui paliktą turta nereikės mokėti jokių mokesčių, kai tuo tarpu seniau tokie palikimai buvo apmokestinami. Federacinei sveikatos draudai priklausantys asmenys negalės iš pajamu mokesčio atskaityti medicininiu išlaidų.

Federacinis parlamentas principe patvirtino pašto ministerio E. Kierans naująjį projektą, kuris pabrangins pašto paslaugas. Už laiškus Kanados teritorijoje teks mokėti po 6 centus. Nuo 1969 m. vasario 1 d. miestuose bus nutrauktas laiškų išnešiojimas šeštadieniais. Skaudžiausias smūgis betgi laukia antros klasės pašto siuntų — laikraščių ir žurnalų, kurių leidėjams teks mokėti dvigubai didesnį mokestį, įvedamą dalimis: nuo 1969 m. balandžio 1 d., spalio 1 d. ir 1970 m. balandžio 1 d. Šių priemonių privertė imtis iki $130 milijonų išaugęs pašto įstaigų metinis deficitas.

Naujuoju ambasadorium Kanadai Sovietų Sąjunga paskyrė ekonomijos dr. Borisą Mirošničenko, buvusį pedagogą, ekonominio gyvenimo planuotoją, Maskvos tarptautinių santykių instituto rektorių. Jam teko pakeisti ligšiolinį ambasadorių Ivaną Špedko. Uždavinys nėra lengvas, nes Kanados ir Sovietų Sąjungos ryšius įtempė abipusė žurnalistų problema. Maskva nėra patenkinta kanadiečių korespondentų pranešimais, o Kanada jau spėjo nusivilti sovietinės spaudos atstovais, kurie iš tikrųjų yra demaskuoti KGB agentai.

Kvebeko provincija nutarė įsteigti imigracijos ministeriją, kurios atstovai bus pasiųsti į federacinės imigracijos ministerijos įstaigas užsienio kraštuose. Jie rūpinsis imigrantų telkimu Kvebekui. Naujoji ministerija taipgi studijuos Kvebeko imigracinius poreikius ir atitinkamai informuos būsimuosius imigrantus.

Teisingumo ministeris J. Turner iki Kalėdų žada paruošti parlamentui naują žemės ir namų nusavinimo įstatymą, kurio lai-

Nukelta į 7-tą puslapį

Vėlinių proga visų žvilgsnis nukrypsta į tuos, kurie iškeliavo kitan pasaulin, bet tebėra gyvi mūsų tarpe savo ženklais, darbais, dvasiniu palikimu. Šioje Vytauto Maco darytoje nuotraukoje matyti dail. R. Mozoliausko sukurtas paminklas Toronto lietuvių kapinėse, skirtas a. a. Viktorui Užupiui atminti. Paminklas vaizduoja atsiskyrimo idėją pagal dainos motyvą "Stoviu aš parimus"

Pajudintas Lietuvos rusinimas

Kanados Lietuvių Diena • Aktuali simpoziumo tema • Keturi pranešėjai • Baliuje buvo dešimteriopai daugiau dalyvių nei simpoziume • Pagaunantis "Grandinėlės" pasirodymas

Šiais metais Kanados Lietuvių Diena dėl PLB seimo Niujorke iš tradicinės Darbo šventės savaitgalio datos buvo nukelta į vėlesnę datą — spalio 26. Kadangi tai nėra ilgas savaitgalis, tai ir programa buvo modifikuota — parengimai įvyko šeštadienį, o sekmadieniui neliko nieko specifinio. Rengėjai — Toronto apylinkės valdyba, pirmininkaujama adv. G. Balčiūno, šeštadieniui suplanavo simpoziumą ir balių. Simpoziumas įvyko Brockton gimnazijos salėje 2 v.p.p. Į tą puikią salę, kurioje telpa 800 žmonių, susirinko apie 150 tautiečių. Buvo matyti jų iš Montrealio, Hamiltono, Delhi ir kitų vietovių. Daugiausia, žinoma, buvo torontiečių, bet jų galėjo būti dešimteriopai daugiau. Simpoziumo temą — rusinimą [illegible]puotoje Lietuvoje — gvi[illegible]o: J. Audėnas, VLIKo narys iš Niujorko, kun. dr. F. Jucevičius iš Montrealio, dr. P. Lukoševičius iš Montrealio ir M. Vasiliauskienė iš Toronto. Pirmininkavo adv. G. Balčiūnas.

Kaip reiškiasi rusinimas?

Kun. dr. F. Jucevičius ryškino klausimą — kaip reiškiasi rusinimas Lietuvoje. Pasak jo, rusinimas vyksta maskuotu būdu, dengiamas įvairiais motyvais. Jis reiškiasi fizine, politine, kultūrine, religine kolonizacija. Ypač ryški politinė kolonizacija: Maskva neleidžia Lietuvai būti savarankiška, siekia savo imperialistinių tikslų, vengdama caro darytų klaidų, lietuviams sudaro nepriklausomybės iliuziją. Kultūrinėje srityje toleruojami reiškiniai, kiek jie neprieštarauja rusų imperialistinei politikai. Pvz. leidžiama puoselėti liaudies kultūrą, spausdinti lietuviškus leidinius, nors iščenzūruotus. Rusiškos kultūros importas yra labai didelis. Pvz. televizija turi perduoti didelę dalį programos iš Maskvos rusų kalba. Labai daug vertimų iš rusų kalbos. Religinėje srityje rusai stengiasi išplėsti ateistinę veiklą, atitraukti žmones nuo katalikybės, kad galėtų lengviau tokius žmones padaryti panašiais į kitus Sov. Sąjungos gyventojus.

Rusinimas ir veiksniai

J. Audėnas kalbėjo apie laisvojo pasaulio lietuvių veiksnių veiklą, kuri kovoja ir prieš Lietuvos rusinimą. Pratęsdamas kun. dr. F. Jucevičiaus mintis, J. Audėnas priminė, kad Lietuvos rusinimas vykdomas ypač per pramonės plėtimą. Pasak Dubasavo, į Lietuvą kasmet atsiunčiama 16.000-17.000 rusų "specialistų". Didelę įtaką rusai turi kompartijoj, spaudoj, švietime. Vadovėliai daugiausia rusų parašyti. Stengiamasi įrodyti, kad lietuvių kalba gimininga rusų kalbai arba net iš jos kilusi. Lietuvos istorija mokyklose nedėstoma. Yra 30 vadinamų "ministerijų", kurių tik 5 respublikinės, o kitos — visasąjunginės, tiesiogiai priklausomos nuo Maskvos. Kolchozinant kraštą įvesti rusiški pavadinimai, o senieji kaimų vardai naikinami. Rusų Lietuvoje yra apie 11%; seniau buvo tik 2,5%. VLIKas kovoja prieš Lietuvos rusinimą demaskuodamas viešumoje rusų kėslus per radiją ir įvairių tautų spaudą, leidžia brošiūras bei knygas svetimomis kalbomis apie Lietuvą, dalyvauja bendroje kovoje prieš rusinimą su kitomis tautomis.

Išeivijos pastangos

Dr. P. Lukoševičius gvildeno lietuvių išeivijos pastangas sulaikyti rusinimui Lietuvoje. Pasak jo, išeivija gali padėti Lietuvai pati išlikdama lietuviška, ugdydama lietuviškumą jaunojoj kartoj, apgalvotai bendraudama su okupuotos Lietuvos tautiečiais. Dabartinėje kovoje svarbu pasiskirstyti darbais: vienus iu gali atlikti tautos kamienas, kitus — išeivija. Pastarosios uždavinys — remti kamieno pastangas išlikti lietuviais ir apsiginti nuo rusų smelkimosi. Išeiviai turėtų paruošti daugiau literatūros apie Lietuvą anglų kalba. Seniau paruoštoji yra kaikuriais aspektais pasenusi. Labai geras ginklas — Sibiro maldaknygė ir "Lituanus" žurnalas. Ta linkme pasitarnauja ir leidinys "Lithuanians in Canada", kurį "patys kritikuojame, bet permažai panaudojame." Gaila, kad kaikurios kolonijos jo neplatina.

Eilinio piliečio akimis

M. Vasiliauskienė, viešėjusi Lietuvoje 3 savaites, pažvelgė į rusinimo klausimą eilinio piliečio akimis. Pasak jos, okup. Lietuvos tautietis savo būklę supranta ir stengiasi savo pozicijas atlaikyti. Jis džiaugiasi kiekvienu laimėjimu ir siekia būti pranašesnis už rusus. Buvo bandyta reikalauti, kad Lietuvon atvykę rusai per 6 mėn. pramoktų lietuviškai, bet nepavyko. Didžioji atsakomybė ir Lietuvoje tenka šeimai. Kovą už religinį vaikų auklėjimą šeima ten pralaimėjo, bet lietuviškume atsilaikė. Ten tėvai dreba, kad sūnus neatvestų rusės marčios. Atsparumą griauna išplitęs girtavimas, medžiaginiai nepritekliai. Atsispirti prieš rusinimą išeiviai gali padėti šais būdais: padėties supratimu, medžiaginė pagalba, izoliacijos pralaužimu, susidomėjimu pavergta tauta, tikėjimu į laimėjimą. Svarbu neapvilti tautos.

Klausimai pranešėjams

Klausytojai, įdėmiai sekę pranešėjus, pateikė visą eilę klausimų, daugiausia J. Audėnui, kuris atsakinėdamas papildė savo pranešimą, mažai tepalietusį laisvinimo veiksnių darbą. Iš jo paaiškėjo, kad iš lietuvių pusės nėra bandyta prabilti per radija į okupantą rusą jo paties kalba; kad diplomatinė tarnyba yra reprezentacinė ir tik ta pras-

Nukelta į 6-tą psl.

Pasaulio įvykiai

ATLANTO SĄJUNGOS VYRIAUSIOJE BŪSTINĖJE BELGIJOJE TIKRINAMA tarnautojų politinė ištikimybė. Šių priemonių privertė imtis savižudybės V. Vokietijoje, Italijoje ir Belgijoje. Vokietijoje nusižudė žvalgybos viršininko pavaduotojas gen. mjr. H. Wendtland, admirolas H. Luedke, plk. ltn. J. Grimm, ekonomijos ministerijos asistentas H. Schenk, federacinės spaudos įstaigos bibliotekininkė E. Grapentin ir krašto apsaugos ministerijos raštininkas G. Boehm, Italijoje — buvęs krašto apsaugos ministeris ir aviacijos štabo viršininkas R. Sandalli, Belgijoje — amerikiečio seržanto A. Fallon lenkų kilmės žmona, tarnavusi vyriausioje Atlanto Sąjungos būstinėje. Sunku patikėti, kad visos šios savižudybės tėra paprastas sutapimas, išaiškinamas nervų pairimu. Vokiečių admirolas H. Luedke, 1966-68 m. dirbęs Atlanto Sąjungos būstinėje, prieš mirtį buvo davęs išaiškinti miniatiūrinio "Minox" foto aparato filmo juostą, kurioje aiškintojas aptiko aštuonias Atlanto Sąjungos slaptų raštų nuotraukas ir kreipėsi į policiją. Admirolas H. Luedke teisinosi tų nuotraukų niekada ne daręs, kaltę mėgindamas suversti nežinomam asmeniui, kuris girdi, buvo pavogęs jo aparatą. Nepaisant rimto įtarimo, admirolui H. Luedke buvo leista vykti medžioklėn. Jis nusižudė ar buvo nužudytas medžioklinio šautuvo šūviu. V. Vokietija prisipažino, kad Bonnoje buvo suimta viena sovietų šnipė, dirbusi kariuomenės štabe. Jos suėmimas privertė pasitraukti į R. Vokietiją šešis sovietų žvalgybos agentus, dirbusius V. Vokietijos teritorijoje.

Iš Čekoslovakijos atitraukiami lenkų ir vengrų okupacinės kariuomenės daliniai. Čekoslovakijos Mokslų Akademija, vadovaujama Františeko Sormo, priėmė rezoliuciją, kritikuojančią sovietų žurnalistų atsišaukimą "Apie įvykius Čekoslovakijoje", kuris iš tikrųjų yra Kremliaus propaganda, teisinanti invaziją kontrrevoliucijos grėsme. Mokslų Akademijos narių konferencija pabrėžė, kad jokios kontrrevoliucijos Čekoslovakijoje nebuvo ir kad ekonominio planuotojo O. Siko liberalinę programą netikslu laikyti "pasiruošimu kontrrevoliucijai". Dėl sovietų spaudimo Čekoslovakijos mokslininkai savo rezoliucijos negalėjo paskelbti spaudos puslapiuose. Čekoslovakijos vyriausybė nutarė neorganizuoti darbininkų tarybų, kurios būtų davusios didesnį balsą darbininkams įmonių administravime. Be abejonės, tai yra dar viena nuolaida sovietams. Vyriausybė taipgi kreipėsi į čekų ir slovakų tautas, prašydama nerengti jokių demonstracijų nepriklausomybės šventės proga, nes jos galėtų padidinti įtampą tarp Čekoslovakijos ir Sovietų Sąjungos. Uždraustos buvo ir prosovietinės demonstracijos, betkoks didesnis žmonių susibūrimas miestų gatvėse. Visdėlto 3000 studentų išdrįso demonstruoti Prahos gatvėse.

Eilę spėliojimų sukėlė sovietų premjero A. Kosygino trumpa viešnagė Suomijoje ir jos premjero Mauno Koivisto kelionė į Sovietų Sąjungą dviem savaitėm. Kaikurie politinių įvykių komentatoriai daro išvadas, jog Maskva nori įvesti savo kariuomenės dalinius į Suomiją. Kiti spėja, jog Maskva nori nutildyti Čekoslovakijos okupacijos kritikus Suomijoje, kuri 1948 m. yra pasirašiusi savitarpio pagalbos sutartį su Sovietų Sąjunga.

Jugoslavijos prezidentas Tito Leskovac miestelyje, prie Bulgarijos sienos, 150.000 jugoslavų akivaizdoje pasmerkė užsienio komunistus, kurie Jugoslaviją laiko socializmo ir komunizmo išdavike. Savaime suprantama, šie žodžiai buvo skiriami Kremliaus vadams, nors jis ir neminėjo Sovietu Sajungos. Prez. Tito įspėjo Kremlių, kad Jugoslavijai nereikia "pagalbos iš užsienio" ir kad tokie neprašyti "gelbėtojai" susilauktų atitinkamo sutikimo. Nusiskundęs Bulgarijos propaganda, nukreipta prieš Jugoslavija, prez. Tito pareiškė, kad Jugoslavija ir Bulgarija turi būti taikos tvirtovėmis Balkanuose. Jis dar kartą pareiškė savo parama sovietų okupuotos Čekoslovakijos vadams. Ši jo kalba atžymėjo partizanų dalinių suorganizavimo 25 metų sukaktį.

Rumunijos augščiausioje taryboje pamokslą sovietams tarptautinės moralės tema išdrožė užsienio reikalų ministerio pavaduotojas M. Malitza, primindamas, kad kiekvienas kraštas, didelis ar mažas, turi teisę savo nuožiūra tvarkyti nepriklausomybės ir vidaus reformų reikalus. M. Malitza, kaip ir prez. Tito, neminėjo Sovietų Sąjungos, bet kiekvienam buvo aišku, kam yra skiriami jo žodžiai.

Iš Šveicarijos į Prancūziją grįžo buvęs Alžerijos gubernatorius Jaques Soustelle, kovojęs prieš nepriklausomybės suteikimą Alžerijai ir dėlto prez. De Gaulle kaltintas valstybės išdavimu, nors gaullistų gretoms jis priklausė jau nuo 1942 m. ir padėjo prezidentui De Gaulle grįžti į valdžią 1958 m. Jis pasinaudojo visuotine amnestija, kuri iš kalėjimo išleido gen. R. Salaną ir suteikė laisvę buvusiam premjerui Georges Bidault, Tautinės Rezistencijos Tarybos vadui, pasmerkusiam prez. De Gaulle nuolaidas Alžerijai.

Prancūzijos prez. De Gaulle ir užsienio reikalų min. M. Debre lankėsi Turkijoje. Šio draugiško vizito metu prez. De Gaulle pasmerkė JAV ir Sovietų Sąjungą, tačiau susilaukė Turkijos prez. Sunay reakcijos. Pastarasis priminė savo svečiui, kad didžiausią pavojų pasaulio taikai sudaro Sovietų Sąjunga. Turkija pritaria Jugoslavijos politikams, kurie laukia Sovietų Sąjungos susikirtimo su komunistine Kinija ir bijo, kad Maskva, norėdama sutvirtinti savo pozicijas Balkanuose, gali užimti Rumuniją ir Jugoslaviją. Tada ji turėtų laisvas rankas grumtynėse su Kinija.

Prez. L. B. Johnsono pradėta Vietnamo taikos ofenzyva ligšiol nedavė jokių rezultatų. Amerikiečiai paleido iš karo nelaisvės 14 Š. Vietnamo jūrininkų, P. Vietnamas — 140 karo belaisvių. Komunistų partizanai už tai grąžino 11 P. Vietnamo karių, patekusių į jų nelaisvę. Kautynės pastaruoju metu yra sumažėjusios. Didelis smūgis spekuliantams buvo amerikiečių kariuomenės vadovybės staigus $45 milijonų vertės kariuomenės pinigų pakeitimas naujais banknotais. Spekuliantai iš kariu gautus kariuomenės dolerius keisdavo i tikruosius JAV dolerius. Ši valiutos reforma jiems padarė milžiniškus nuostolius.

Amerikiečių erdvėlaivis "Apollo VII" sėkmingai nusileido Atlanto vandenyne. Skrydžio metu kelis kartus buvo išbandytas erdvėlaivio variklis, perduotos televizijos laidos. Labai galimas dalykas, "Apollo VIII" astronautai gruodžio mėn. bandys apskristi aplink mėnulį. NASA — valstybinė aeronautikos ir erdvių administracija — davė užsakymą McDonnell-Douglas aviacijos bendrovei dviejų vietų "Gemini" erdvėlaivį padidinti ir pritaikyti 9 astronautų įgulai. Į erdves "Sojuz III" erdvėlaiviu pakilo sovietų kosmonautas plk. Georgijus Beregovojus. Tai yra pirmas sovietų skrydis po 1967 m. bandymo, kurio metu žuvo kosmonautas Vladimiras Komarovas. Šį kartą sovietai iš anksto neskelbia savo planu. Plk. G. Beregovojus "Sojuzu III" kelis kartus buvo priartėjęs prie tuščio erdvėlaivio "Sojuz II". Tokius priartėjimo manevrus amerikiečiai jau yra atlikę.

Georgijus Malenkovas, Nikitos Chruščiovo nuverstas kompartijos sekretorius, iš tremties Kinijos pasienyje grįžo į Maskvą ir apsigyveno tame pačiame apartamente, kuriame jam teko gyventi Stalino laikais. Jam ir jo šeimai kompartijos vadai paskyrė "riebią" 300 rublių pensija. Leidimas grįžti Maskvon, matyt, buvo duotas dėl G. Malenkovo amžiaus — šiuo metu jis jau turi 62 metus ir kompartijos vadams nėra pavojingas.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368 - 6813

Bankelių pelnas – visuomenės pelnas

Kredito kooperatyvai turi 600 milijonų kapitalo • Lietuvių doleriai pas svetimtaučius • Ar gali lietuvių bankeliai išaugti į bankus? • Mažiausiai prisideda profesijonalai

Kiekvienais metais spalio mėnesį visame pasaulyje yra minima tarptautinė kredito kooperacijos diena. Ta proga supažindinama visuomenė, o ypač jaunimas, su kooperacijos principais ir nauda, kurią duoda žmonijai kredito kooperatyvai-bankeliai.

30.000.000 narių

Kredito kooperacijos judėjimą pradėjo 1849 m. Vokietijoje F. W. Reiffeisen. Šiandieną kredito kooperatyvų yra 70 valstybių su 30 milijonų narių. Vien tik Ontario provincijoje yra 1600 kredito kooperatyvų su 900.000 narių ir 600 milijonų dolerių kapitalu.

Toks didelis kredito kooperatyvų pasisekimas tapo įmanomas tik todėl, kad kredito kooperatyvai yra ne pelno ir išnaudojimo siekiančios, bet savo narius kuo geriausiomis sąlygomis aptarnaujančios organizacijos. Kredito kooperatyvų valdomieji organai yra susirinkimo įgalioti tvarkyti kredito kooperatyvams įstatymų ribose, o kredito kooperatyvų savininkai yra patys nariai.

Lietuvių doleriai

Po antrojo pasaulinio karo lietuviai, atsidūrę svetimuose kraštuose, neatsiliko kredito kooperatyvų steigime. Prieš 15 metų būrelis lietuvių įsteigė pirmąjį lietuvių kredito kooperatyvą "Parama" Toronte. Šiandieną jau turime 4 lietuvių kredito kooperatyvus Kanadoje ir vieną JAV-se, Los Angeles mieste. Bet ar mūsų kredito kooperatyvai yra jau pilnai išaugę ir stiprūs? Atsakymas — toli gražu ne. Kaip kiekvienos lietuvių organizacijos, taip ir lietuvių kredito kooperatyvų sėkminga veikla bei augimas priklauso nuo lietuvių visuomenės. Ant šio pagrindo išaugo ir laikosi mūsų bendruomenė, visuomenės organizacijos, tautinės parapijos, mokyklos ir t.t. Šios visos organizacijos bei institucijos gali egzistuoti tik tiek, kiek lietuvių visuomenė jas palaiko. Tas pats ir su lietuvių kredito kooperatyvais — niekas kitas mums nepadės jų stiprinti ir auginti, jei ne mes patys.

Bankeliai ir bankai

Ar lietuvių visuomenė yra pajėgi lietuvių kredito kooperatyvus išauginti į didelius ir stiprius bankus? Taip. Yra apskaičiuota, kad Toronto lietuviai vidutiniškai Kanados komerciniuose bankuose laiko apie 10-15 milijonų dolerių, o kooperatyvuose — vos 5½ milijono.

Kanados komercinių bankų savininkais - akcininkais dažnai yra viena labai veikli prekyboje tauta, kuri per vieną vakarienę savo tautos nepriklausomybei ginti Toronte surinko apie milijoną dolerių. Taigi, jiems tenka nemažos sumos ir mūsų tautiečių pinigų.

Lietuvių kredito kooperatyvai savo mokyklom ir organizacijom gali duoti tik tiek, kiek lieka nuo pelno, žinoma, išpildžius visus pasižadėjimus nariams ir apmokėjus administravimo išlaidas.

Pelnas visuomenei

Kokie pinigai bankams ir kredito kooperatyvams yra naudingi? Aplamai, visi pinigai, nežiūrint kokioje sąskaitoje būtų laikomi, yra naudingi. Juo jų daugiau, juo daroma didesnė apyvarta ir juo daugiau padaroma pelno. Bet naudingiausi tie pinigai, kurie laikomi depozitų (chequing system) sąskaitose ir yra naudojami kasdieninei apyvartai. Už tuos pinigus bankai nemoka palūkanų. Ir juo jų daugiau, juo didesnė bankams nauda. Šiuo atžvilgiu lietuvių kredito kooperatyvams blogiausia, nes mūsų nariai dažniausiai laiko jose tik tuos pinigus, kurie atlieka nuo apyvartos.

Tik mūsų visuomenės tautinė ambicija ir noras savo kredito kooperatyvus išauginti į didelius ir stiprius bankus galėtų daug padėti ne tik mūsų kredito kooperatyvams, bet ir pačios visuomeninės reikalams. Juk tuo atveju lietuvių kredito kooperatyvai, turėdami daugiau pelno, daug daugiau pinigų galėtų skirti visuomeniniams reikalams — kultūrinėms organizacijoms ir mokykloms.

Profesijonalai, nebėkit!

Kuri lietuvių visuomenės dalis daugiausia priklauso lietuvių kredito kooperatyvams? Kanados valdžios inspektoriui, darančiam viename lietuvių kredito kooperatyve reviziją, buvo duota susipažinti su lietuvių gyvenimu Kanadoje iš knygos "Lithuanians in Canada". Po kelių dienų jis padarė štai kokią išvadą: **gydytojų, dantų gydytojų, inžinierių ir kitų profesijonalų lietuvių visuomenėje yra apie 5%, o lietuvių kredito kooperatyve jų yra vos 1%.** Jis klausė, kodėl mūsų profesijonalai taip mažai dalyvauja lietuvių kredito kooperatyvų veikloje? Juk jie daugiausiai uždirba. Ar jie mažesni patriotai? Šiaip jau inspektorius rado, kad lietuviai, aplamai, labai tvarkingi ir moka taupyti.

Taigi, visi tautiečiai turėtų būti lietuvių kredito kooperatyvų nariais ir auginti juos į stiprias kredito institucijas. Būdami stiprūs ekonominėje srityje, būsime stiprūs tautinėje ir visuomeninėje. **s.m.**

Kolegę mokytoją M. INDRIŠIŪNIENĘ ir šeimą,

tragiškai žuvus sūnui **GINTAUTUI,** nuoširdžiai

užjaučiame ir kartu liūdime —

Toronto Maironio mokyklos mokytojai

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Reikės dar ilgai kovoti

Ką sako Sovietų Sąjungos — Čekoslovakijos prievartinės sutarties tekstas, paskelbtas okupuotos Lietuvos spaudoje?

Sovietų premjero A. Kosygino ir Čekoslovakijos premjero O. Černiko Prahoje pasirašytos sutarties vertimą paskelbė sovietų okupuotos Lietuvos spauda. Esminis šios sutarties straipsnis yra sovietų okupacinės kariuomenės dalinių Čekoslovakijos teritorijoje palikimo įteisinimas, antraeilis — jų atitraukimo klausimas.

Melo šydas

Melu grindžiama šio svarbaus straipsnio pradžia: "...dalis tarybinės kariuomenės, esančios Čekoslovakijos Socialistinėje Respublikoje, laikinai pasilieka Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos teritorijoje, siekiant užtikrinti socialistinės sandraugos šalių saugumą stiprėjančių revanšistinių Vakarų Vokietijos jėgų ketinimų akivaizdoje..." Motyvas, kaip matome, aiškiai melagingas, nes šiuo metu nei Čekoslovakijai, nei Sovietų Sąjungai nėra jokio V. Vokietijos "revanšizmo" bei "militarizmo" pavojaus. Galimas dalygas, sovietų invazija į Čekoslovakiją K. G. Kiesingerio vyriausybę privers padidinti kariniams reikalams skiriamas sumas sovietinės grėsmės akivaizdoje, bet tai bus padaryta defenzyvos tikslu. Už tai, žinoma, bus kalta pati Maskva, kuriai iš tikrųjų rūpėjo ne V. Vokietija, bet Čekoslovakijos liberaliųjų komunistų sutvardymas okupacinėmis priemonėmis.

Apie V. Vokietijos tariamuosiu "revanšistus" ir jų žygį į rytus naivu kalbėti, nes jos teritorijoje yra šimtai tūkstančių amerikiečių karių, kanadiečių, britų, prancūzų divizijos, priklausančios Atlanto Sąjungai. Šios organizacijos pagrindinis tikslas — Vakarų Europos apsauga nuo sovietų kariuomenės "ekskursijos" į Atlanto pakrantes. V. Vokietijos užsienio politika pastaruoju metu siekė ryšių atstatymo su Sovietų Sąjungos kontrolėn patekusiais Rytų Europos kraštais, o ne prieškarinės ir pokarinės įtampos didinimo.

Nei pasų, nei vizų

Prahoj pasirašytoje sutartyje nepakankamai išryškinamas sovietų ir jų sąjungininkų kariuomenės dalinių atitraukimo klausimas, pasitenkinant sausu pareiškimu, jog pasilikimui Čekoslovakijoje nereikalinga kariuomenė bus atšaukta per du mėnesius. Reikalui esant, pasilikusiųjų gretas nebus sunku papildyti: "Asmenys, įeinantieji į tarybinės kariuomenės sudėtį ir šių asmenų šeimų nariai atleidžiami nuo pasų ar vizų kontrolės, įvažiuojant, gyvenant ir išvažiuojant iš Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos", nes juos "Čekoslovakija sutinka praleisti per Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos valstybės sieną be muitų mokesčio, muitinių ir pasienio apžiūros". Kitais žodžiais tariant, Čekoslovakijai nevalia ne tik kontroliuoti, bet ir skaičiuoti sovietinių divizjų karius ir jų šeimas.

Čekoslovakija maitins

Čekoslovakijos vyriausybė įsipareigojo savo teritorijoje pasilikusiai okupacinei kariuomenei parūpinti patalpas, aerodromus, elektros energiją, ryšių bei susisiekimo priemones. Sovietų karių ir jų šeimų buitinius reikalus tvarkys sovietinės įstaigos, bet maistą ir gaminius joms turės tiekti čekoslovakų įmonės. Už visas paslaugas bus atsilyginama čekoslovakiškomis kronomis: "Čekoslovakijos Socialistinės Respublikos vyriausybė duos Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos vyriausybei reikiamas sumas Čekoslovakijos kronomis išlaidoms, susijusioms su Tarybų Sąjungos kariuomenės laikinu buvimu Čekoslovakijos teritorijoje. Šių sumų dydis bus nustatomas pagal susitarimą tarp susitariančiųjų šalių kompetentingų organų..." Finansus okupacinei kariuomenei turės parūpinti pati Čekoslovakija, o dėl galutinio atsiskaitymo bus tariamasi vėliau. Kieno naudai bus nukreipti tų pasitarimų rezultatai, belieka spėti.

Kas teis rusus?

Likusioji sutarties dalis pagrindinį dėmesį skiria teisminės atsakomybės klausimams. Nusikaltusius sovietų karius bei jų šeimos narius bus leidžiama teisti čekoslovakų institucijoms, kai jie bus pažeidę Čekoslovakijos įstatymus. Čia betgi pabrėžiama reikšminga išimtis: sovietiniams teismams priklauso okupacinės kariuomenės nusikaltimai prieš Sovietų Sąjungą ir netgi Čekoslovakijos įstatymų pažeidimai, atlikti tarnybos metu. Okupacinė tarnyba, kokiu vardu ji būtų bevadinama, yra labai plati sąvoka. Jos sąskaiton galima suiminėti, mušti ir nušauti okupuotuosius, tankų vikšrais triuškinti demonstrantus. Sutartis taingi įpareigoja ir Čekoslovakiją, ir Sov. Sąjungą atlyginti jų piliečių padarytus nuostolius.

Pasenusi partija

Taip bendrais bruožais atrodo Maskvos Prahai primestas diktatas. Nepaisant žodžio "laikinas" diplomatinės linksniuotės sutarties straipsniuose, faktas lieka faktu — Čekoslovakija turėjo įteisinti sovietų kariuomenės pasilikimą savo teritorijoje neribotam laikui. V. Vokietijos tariamo pavojaus priedanga yra skirta Vakarų pasaulio kompartijoms, pasmerkusioms Sovietų Sąjungos įvykdytą komunistinio krašto okupaciją. Čekams ir slovakams pakankamai ryški tikroji sovietų kariuomenės pasilikimo priežastis — nelaisvės varžtai, vyrensio "brolio" nosies kišimas į jų vidaus reikalus, sovietinio imperializmo raudonosios meškos letena.

Kaip ilgai Kremlius galės praktikuoti tokius metodus, parodys ateitis. Vienintelis A. Dubčeko nusikaltimas buvo noras reformuoti komunistų tvarkomą Čekoslovakijos ekonominį ir politinį gyvenimą. Sovietinė kompartija, atšventusi revoliucijos penkiasdešimtmetį, vis dar tikisi išvengti reformų, kurių reikalauja Sovietų Sąjungos piliečiai. Kiekviena partija per 50 metų spėja pasenti ir atitrūkti nuo gyvenimo, jeigu nebando atjaunėti naujomis idėjomis. Rusiškasis komunizmas, deja, vis dar tebegyvena seniai į karstą pagudytomis Markso mintimis, diktatūriniu Lenino ir Stalino papildu, kuris šiam kraštui yra davęs kraujo jūrą ir kuris šiandien varžo pažangos žingsnius į žmonių laisvę, geresnį ekonominį gyvenimą, kultūrinius laimėjimus.

Laisvės!

Sibiro tremtimi nubaustas Paulius Litvinovas Maskvoj įvykusiam teisme dėstė daugelio sovietinių piliečių mintis: "Prokuroras sako, kad laisvė galima naudotis tik tada, kai ji tarnauja valstybei, tačiau socializmo ir darbo klasės uždavinys yra duoti laisvę liaudžiai. Kas mums šiandien gali pasakyti tai, kas naudinga ir kas žalinga socializmui? Galbūt mano kaltintojas, taip pagarbiai ir gražiai kalbėjęs apie mus sumušusius, įžeidusius asmenis? Tokie žmonės turėtų žinoti, kas yra socializmas ir kas kontrrevoliucija! Tai yra pats skaudžiausias dalykas, dėl kurio aš ėjau į Raudonąja aikštę, kovojau ir kovosiu visomis man žinomomis teisinėmis priemonėmis iki amžiaus galo!"

V. Kst.

Šventoj žemėj nesventi žmonės

ĮSPŪDŽIAI, VAIZDAI, PASTABOS, PASIKALBĖJIMAI

(Tęsinys iš pr. numerio)

Jėzuitų vynas

Netoli Beiruto pastebime gražų Ksaros vynuogyną. Pasirodo, tai vienuolių jėzuitų nuosavybė. Aplankę ją sužinojom, kad tai vietinių gyventojų dovana vienuolijai. Mat, pirmieji misijonieriai, kurie čia bandė įsikurti, buvo nukankinti. Vėliau tos vietovės žmonės, lyg ir atsilygindami už praeities skriaudą, padovanojo jėzuitams žemės sklypą, kuriame vėlesnieji misijonieriai įsteigė vynuogyną. Dabar jame dirba tik pasauliečiai. Reikalų vedėjas maloniai visus pavaišino garsiuoju Ksaros vynu ir aprodė didžiulius įvairių vynų sandėlius. Tėvai jėzuitai (prancūzai) yra įsikūrę kitur ir čia nesirodo.

Seniausias miestas

Mūsų kelionės programoje įrašytas ir Byblos — seniausias pasaulio miestas. Taip bent skelbiama. Jo pradžia siekia trečiąjį tūkstantmetį prieš Kristų. Be to, čia kilęs ir mūsiškis alfabetas. Taigi, pasaulinio garso miestas, susijęs su raštu bei knyga, dėlto ir pavadintas Byblos (graikiškas žodis, reiškias knygą; iš to atsirado ir Biblijos pavadinimas). Įsteigtas fenikiečių, kurie iš čia eksportuodavo pergamentą ir kitus gaminius. Iš Beiruto autobusu greitai pasiekėm garsiąją vietovę, nes vos 24 mylios kelio. Kadaise, matyt, būta miesto, o dabar — tik miestelis. Kadangi buvo sekmadienis, skambėjo kryžininkų statytos šventovės varpai, o žmonės rinkosi maronitų pamaldoms. Mūsų grupė su vadove žingsniavome istorinių griuvėsių sritin, iš kurios kalba 5000 metų senovė. Viduryje — fenikiečių pastatų liekanos, toliau graikų Adonio ir Ozirio dievaičių šventovių griuvėsiai, romėnų įrengtas teatras, kryžininkų statytos masyvios pilys. Požemiuose pilna senovės valdovų sarkofagų — akmeninių karstų, atlaikiusių tūkstančių metų naštą. Vienoje vietoje matyti mūsiškio rašto pradmenys. Istorikui bei archeologui visas šis plotas prie pat Viduržemio jūros yra neišsemiamas studijų aruodas. Kasinėjimai buvo pradėti nuo 1860 m. Libanietis vadovas, paaiškinęs, kad štai šioje vietoje rasta daug vertingų senovės pinigų, susijaudinęs tarė:

— Jeigu anie atkastieji indai prakalbėtų, pasakytų nemalonią tiesą: mūsų krašto turtas buvo pagrobtas ir nugabentas į Londoną. Mes negalime to nei užmiršti, nei dovanoti. Ir visi kasinėtojai yra panašiai darę. Dabar kasinėjimai yra griežtoje valdžios kontrolėje!

Libano Marija

Augštai, kalnų viršūnėje, netoli Beiruto, Harissa vietovėje, įrengta Išganytojo Motinos šventovė ir pastatyta milžiniška statula. Čia numatytos mūsų grupei pamaldos. Kol autobusas atvežė iš Byblos prie keltuvo ir kol pasiekėm kalno viršūnę, praėjo ir mums skirtas laikas, bet vieta buvo rezervuota, ir mes su pamaldomis vargo neturėjome. Po mūsų grupės sekė bendrosios maldininkų pamaldos šventoriuje, nes pati šventovė permaža. Žmonės čia atvyksta sekmadieniais iš viso krašto, nes tai garsi maldininkų vieta, siejama su Marijos apsireiškimais. Atvyksta čia daugiausia maronitai, kurie yra tie patys katalikai, pripažįsta Romos popiežiaus autoritetą, bet vartoją savitą kalba ir iš dalies apeigas. Šventoriuje stebėjome maronitų kunigo laikomas pamaldas — jos mažai kuo skyrėsi nuo lotynams įprastų Mišių. Žinoma, nei jausmingo pamokslo, nei maldų, nei giedojimo nesupratome, bet jautėm, kad visdėlto tai kažkas mums artimo. Aplamai, apie maronitus mažai težinome. Jie gavo tą vardą nuo atsiskyrėlio Marono, gyvenusio V š. Sirijoje. Ten jis buvo sutelkęs vienuolyną, kuris tapo religinio gyvenimo centru. Jam mirus, pasekėjai dar pagausėjo, bet per įvairius monofizitų ir mahometininkų persekiojimus pasklido po įvairius kraštus. Jie visą laiką buvo ištikimi krikščioniškajai tradicijai. Tokie jie yra ir dabar. Tai stipriausia katalikybės atrama Vidurio Rytuose. Dabar jie jaučiasi gana tvirtai, nors mahometininkai drūzai ir dabar nepalankiai į juos žiūri. Maronitai savo išvaizda bei apranga atrodo kaip vakariečiai, o dūzai, ypač moterys, tebesilaiko senųjų arabiškų formų bei papročių.

Kaip Lietuvoj...

Stebint maronitų minias prie Libano Marijos šventovės, atrodė, kad esame Lietuvos miestelio atlaiduose. Gausi minia, sustojusi šventoriuje, dalyvauja pamaldose, o už šventoriaus sienos, pakalnėje vyksta "kermošius" — vieni užkandžiauja, kiti pirkinėja arba šiaip vaikštinėja, o treti — susėdę ar sugulę snūduriuoja, matyt, iš toli atkeliavę. Vienuolyne, prie pat šventovės, įrengta s u v e n y r ų krautuvė. Barzdotas vienuolis juozapietis, kalbąs angliškai ir prancūziškai, pakvietė mus pasirašyti lankytojų knygon. Dar kartą pažvelgiam į tolimas Harissos apylinkės ir atsisveikiname su tautine Libano Marijos šventove.

Beirute stabtelėjome didžiojoj mečetėj. Tai XII š. kryžininkų pastatyta Šv. Jono Kr. katedra, kuri, nepavykus kryžiaus karams, atiteko mahometininkams. Dabar čia renkasi Mahometo pasekėjai. Krikščioniu simboliai pašalinti, bet kaikurie pasiliko. Čia tebesaugomos Šv. Jono Kr. relikvijos, berods, jo ranka. Mūsų grupės vadovės nuomone, tai abejotinos vertės tradicija, nes ir kitos vietovės skelbiasi turinčios panašias relikvijas. Kaip ten bebūtų, kryžininkų pėdsakai labai ryškūs Viduriniuose Rytuose. Jų pastatytos šventovės ir pilys tebeliudija apie juos ir dabar. Iš jų matyti, su kokiu ryžtu kovojo kryžininkai, norėdami įsitvirtinti Šventojoj Žemėj.

Pr. G. (Bus daugiau)

PADĖKA

Š. m. spalio mėn. 7 d. mirė mūsų mielas dėdė

A † A

KUNIGAS JUOZAS DANIELIUS.

Palaidotas Šv. Petro kapinėse, Londone, Ont., Kanadoje.

Didelė padėka Londono lietuvių katalikų parapijos klebonui kun. B. Pacevičiui ir apylinkės lietuviams kunigams už gedulingų pamaldų atlaikymą bei palydėjimą į kapines.

Dėkojame vietos lietuviams, aukojusiems šv. Mišias už a. a. kunigo J. Danieliaus vėlę, prisiuntusiems gėles, pareiškusiems užuojautą žodžiu, palydėjusiems į amžino poilsio vietą ir nešusiems karstą.

Nuoširdžiausiai dėkojame mielai Ratkevičių šeimai, nuolat palaikiusiai asmeninius ryšius su velioniu, esant jam senatvėje ir vienatvėje, taip pat nuolat lankiusiai jam sergant, už aukotas šv. Mišias, gėles ir kitus patarnavimus.

Detroit, Mich. **Bitinų šeima**

A † A

JONUI VALATKAI mirus,

žmoną STASĘ ir dukras bei jų šeimas liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

O. Mašalienė

S. Mašalaitė **V. Mašalas**

A † A

VLADUI PETRAUSKUI mirus,

jo žmoną ADELĘ, sūnus — EDMUNDĄ ir VYTAUTĄ, jų šeimas, velionies seseris ir visus artimuosius giliai užjaučiame —

Londonas, Ont. **Polina ir Jonas Butkus**

368-6813

KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Penkiolika metų kaip esu vedęs. Šeimos neturiu. Turiu pirkęs namą vien tik savo vardu. Dabar norėčiau tą namą parduoti. Ar aš galiu tai padaryti be savo žmonos sutikimo, be jos parašo? Ar valdžiai reikia mokėti mokesčius už parduodamą namą? Jei reikia, tai kokį nuošimtį? J. S.

Žmonai priklauso vienas trečdalis turto, bet tai priklauso nuo to, kaip tas turtas įgytas. Turtas gali būti įgytas prieš vedybas vieno asmens arba po vedybų sudėtinai abiejų vedusiųjų. Šiuo klausimu turite kreiptis į advokatą.

Paprastai namai parduodami augštesne kaina, negu perkami. Tokiu atveju pardavėjas padaro pelną, kuris vadinamas kapitalo pelnu (capital gain). Šis pelnas kol kas mokesčiais neapdedamas, tačiau spaudoje dažnai pasirodo nuomonių, kad jis gali būti ateityje apdėtas mokesčiais. Ir šiuo klausimu neduodate visų reikalingų smulkmenų. Pavyzdžiui, namas ar jo dalis gali būti išnuomota ir mokant mokesčius gali būti įrašyta namo amortizacija norint sumažinti nuomos dydį. Tokiu atveju, namą pardavus, reikia gautus mokesčių sumažinimus atmokėti. Jei Jūsų namas nebuvo išnuomotas ir amortizacija nebuvo nurašoma mokant pajamų mokesčius, gautas kapitalo pelnas nebus mokesčiais apdėtas, kol valdžia nepakeis pajamų mokesčio įstatymų.

Kai tik atsuku radiją, nepagaunu programos iš radijo stoties, bet įsijungia kitas tinklas, kur kalbamos visokios nesąmonės. Ar tik nebus penktoji kolona? Kur tuo reikalu kreiptis? J. A., Montrealis

Kreipkitės į radijo mechaniką. Radijo žinovas mus informuoja, kad labai dažnai radijo bangų rodyklė nerodo tikrų stočių. Tas gali atsitikti ir su naujai nupirktais radijo aparatais.

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

MEILĖ LIETUVYBEI, tautai ir religijai bei kova už lietuviškus interesus buvo pagrindinė mintis Šv. Kazimiero Lietuvių Kapinių 65 m. įsteigimo minėjime spalio 20 d. "Į kovą, į kovą, kaip Dievas įsakė", — buvo mūsų tautos veterano prel. Mykolo Krupavičiaus kalbos motto šio minėjimo akademijoje-bankete, kuris sutraukė daugiau kaip 300 asmenų. Jis pabrėžė, jog kova už Šv. Kazimiero kapines yra Dievo įsakymas, nes meilė tėvynei, lietuviškumui yra Dievo įsakymai. Kalbėtojas, jautrus patriotas, kvietė susidomėti ne tik nulietuvintomis kapinėmis, bet ir tomis iš vardo lietuviškomis įstaigomis, kurios "mus gyvus į kapus veda". Turėdamas galvoje lietuvių įsteigtas parapijas ir jose esančias pradžios mokyklas, prelatas kalbėjo: "Turime kreipti dėmesį į tas įstaigas, kurios gali padaryti iš žmogaus lietuvišką lavoną". Kvietė susirūpinti mažaisiais, kuriems lietuviškose parapijose lietuviškas žodis yra atimamas.

Kapinių minėjimas buvo pradėtas Mišiomis Šv. Kryžiaus bažnyčioje, kur jas atnašavo Kunigų Vienybės pirm. kun. E. Abromaitis, o pamokslą pasakė tos organizacijos vicepirm. prel. A. Deksnys, atvykęs iš Eeast St. Louis. Jis savo pamoksle prisiminė kun. M. Kriaučiūną, Šv. Kazimiero kapinių steigėją, kuris norėjo, kad kapinės tarnautų lietuviams.

Po pamaldų buvo vykstama į Šv. Kazimiero kapines, kur gera šimtinė tautiečių susibūrė prie kun. Kriaučiūno kapo. Čia kalbėjo lietuvių pasauliečių teisėms apsaugoti Šv. Kazimiero kapinėse pirm. Algis Regis, o po to buvo padėta vainikų ant kapo ir atliktos religinės apeigos.

Pagrindinė minėjimo dalis buvo akademija - banketas, kuriame, be prel. Krupavičiaus, kalbėo inž. A. Rudis, inž. B. Nainys, inž. P. Narutis, A. Regis, J. Janušaitis (programos vadovas), prel. A. Deksnys ir kt. Įžanginį žodį tarė kapinių sklypų savininkų komiteto pirm. L. Giedraitienė, invokaciją sukalbėjo kun. E. Abromaitis.

Ilgesnę apžvalgą apie Šv. Kazimiero kapines bei jų steigėją kun. Kriaučiūną padarė Pilypas Narutis. Jis nušvietė gražią kapinių praeitį, kapinių duotą pelną, kurio dalis atiteko lietuviškiems reikalams. Jis apsistojo ir ties nelemtais įvykiais, kurie "mūsų istorijoje yra didelė dėmė". Esą fabrike šiukšlės yra gražiau vežamos nei karstai Šv. Kazimiero kapinėse. Jis taip pat pažymėjo, jog reikia kovoti ne tik už kapinių atlietuvinimą, bet ir už lietuviškas parapijas. Pažymėjo, kad Marquette Parko lietuvių parapijoje jaunimui yra neleidžiamos lietuviškos pamaldos.

Nemažai informacinių duomenų kovoje už kapinių atlietuvinimą pateikė pirm. Regis, kuris senojo kapinių vardo gražinimą nelaiko dideliu laimėjimu. Pabrėžė, jog nereikia būti perdideliais optimistais, tačiau dabar veikla įėjo į reikiamą stadiją. A. Regis kiek nusiskundė, jog dabar kapinių reikalu susidaręs jungtinis komitetas (iš 6 vienetų) tarpusavyje nėra labai vieningas. Kas atsiekta kapinių atlietuvinimo reikalu, bus plačiajai lietuvių visuomenei pranešta masiniame susirinkime, kuris įvyks lapkričio 10 d., 2 v. p.p., Ford City Exibition Hall.

• • •

JAUNAS MOKSLO VYRAS dr. Algirdas Avižienis, buvęs čikagietis,

Nukelta į 7-tą psl.

PRAKTIŠKI SIOLYMAI

REGINA KUTKIENĖ

Vaikų knygos neranda vaikų

Dažnai mūsų kalbėtojai ir laikraštininkai įvygina lietuvybę su gėlėmis. Svarbu esą, kad ta mūsų lietuvybė augtų, žaliuotų, žydėtų ir net vaisius duotų. Gyvenime, jei norime, kad gėlės klestėtų ir žydėtų, turime joms daug ko duoti. Juk menkas daržininkas, kuris kada-ne-kada atsiminęs palaisto darželį, bet nei jo trėšia, nei ravėja, nei nuo šaltų vėjų apgina, o jau apie paramstymą, apsaugą nuo vabalų — nė negalvoja. Ir liūdna, kai toks daržininkas, kur benueidamas, vis kalba: "Ak, kaip mėgstu gėles! Tik kažin kas negerai su jomis; vysta, menkai tėžydi, vos bežaliuoja..." Žmogeli, sakytum daržininkui, gėlėms reikia ne vien dvasinės meilės, bet ir priežiūros, darbo. O jis mums: "Juk ir palaistau kartą metuose, ir gražiais žodeliais pakalbinu, o jos vis nulėpusios. Bet jau kitą pavasarį tai jau tikrai imsiuos darbo ir kaip reikiant apžiūrėsiu." Taip bėga metai po metų, mūsų daržininkas vis kalba apie meilę gėlėms, bet vis neprisiruošia joms kaip reikiant padėti, ir vargšės gėlės vos besilaiko piktžolių apniktos, vėjų draskomos.

Knygų darželyje

Ar netaip ir su mūsų vaikų literatūra? Ir jai atiduodame, kaip sakoma, duoklę. Gražiomis kalbomis padejuojame, kad nėra knygučių, pabarame rašytojus, kad jų knygos neįdomios, o jei ir įdomios, kad jų kalba tokia žodinga, kad mūsų vaikai jau nebesupranta... O juk jau rašytojus net kartą į metus dolerių lietučiu palaistome... Deja, kažkas nevyksta ir tiek. Kultūros kongresai ir visokie suvažiavimai prirašo gražių rezoliucijų, dailių sumanymų, kurie pasipuikauja laikraščių puslapiuose, o knygų daržely siaučia sausra.

Bet štai naujiena! Lietuviai saleziečiai Romoje nutarė pridaiginti naujų gražių gėlelių vaikų literatūros darželyje. Prieš keletą metų jie jau buvo išleidę labai dailiai iliustruotas Stasio Džiugo knygutes "Neklaužados" ir "Keturi valdovai". Jų kaina — po $2. Dabar nutarė jie paberti visą gausybę žiedų. Susitarė su rašytojais ir dailininkais, bet nedaug tegarsino spaudoje. Jie pradėjo leisti nedidelio formato, pilnas spalvotų piešinių, kietais viršeliais knygutes, kurių kaina tik po vieną dolerį. Šitoje "Mažųjų pasaulio" knygučių serijoje dvi pirmosios jau pasirodė knygynuose. **Tai Sonės Tomarienės "Tinginė ir darbštutė" ir "Paskendusi pilis".** Dar šiemet numatoma išleisti tos pačios autorės pasakas: "Lapė Snapė" ir "Pelytė Geležytė". Ateities planuose numatytos išleisti dar šios Sonės Tomarienės knygelės: "Karalaitis ir lelija", "Jūratė ir Kastytis", "Darbščioji Dailutė"; Janinos Narūnės "Miško viešnia" ir "Stebuklingoji dūdelė". Visos tos knygutės — po 1 dol. Didesnio formato ir stambesnė knyga (kaina $2) bus A. Giedriaus "Lylutės nuotykiai". Tai visas tuzinas knygučių, kurių 4 jau išleistos.

Tik penki šimtai!

Bet štai liūdnesnė dalis. Knygutės leidžiamos labai mažu tiražu — tik 500 egz. Teko sužinoti, kad saleziečiai jas leidžia su nuostoliu. Leisti didesnį egzempliorių skaičių, kuris padengtų tą nuostolį, baugu, nes tiek maža pirkėjų... Taigi, pradėtas gražus darbas, bet su nuostoliu pardavinėjant leidėjų entuziazmas išblės ir knygučių leidimas turės žlugti.

Saleziečiai leidėjai įsikūrę Romoje, o iš ten jiems sunku knygučių platinimą Amerikoje ir Kanadoje tinkamai tvarkyti. Be to, ir pats platinimas labai apleistas. Koks nors pasišventėlis patriotas pardavinėja knygas sekmadieniais prie bažnyčios, didesnėse kolonijose — vienas kitas knygynas (ne iš knygų besilaikąs), dar kartais kokia knygelė pasimaišo krautuvėse ar laikraščių redakcijose — tai ir viskas. Jau kelintame kultūros kongrese ir Lietuvių Bendruomenės suvažiavime pasiskundžiama blogu platinimo tinklu, priimamos rezoliucijos jį plėsti, organizuoti, kad knyga lengviau skaitytoją pasiektų. Rezoliucijos dūla popieriuje, o platintojų tinklas ne tik nedidėja, bet jau ir mažėja. Knyga sunkiai randa kelią į skaitytojo namus, o skaitytojai nerangūs, patys sunkiai prisiruošia knygos pajieškoti. Skaitytojo perdaug ir barti negalima. Iš kur jie sužinos apie naujas knygas? Mūsų laikraščiai deda sieksninius straipsnius apie įvairiausius dalykus, bet nauju knygų paminėti tartum bijo. (Išimtis "T. Žiburiams"). Leidėjai knygų nereklamuoja, nes dažnai be pelno leisdami nenori daugiau išlaidų bei nuostolių. Laikraščiuose, tiesa, kartais matyti knygų skelbimai. Bet skelbiamos tos pačios knygos savaitė po savaitės (matyt, jos atiduotos laikraščiams platinti už komisą). O kur kitos knygos? Kodėl tiek mažai recenzijų spaudoje? Iš kur mums sužinoti apie knygas? Jei ir paminima kokia, tai dažniausiai nėra nei adreso, kur ją gauti, nei kainos.

Plačiau informuoti

Siūlyčiau tą dalyką sutvarkyti taip. Leidėjai siunčia laikraščiams žinias apie kiekvieną naują knygą, pažymėdami knygos kainą ir adresą, kur ji gaunama. (Neužmirškime mažų lietuvių kolonijų, kurios parapijose knygynų neturi, ir plačiai išsisklaidžiusių tautiečių). Laikraščiai nemokamai vieną kartą pamini naują knygą su kaina ir adresu, kartą per savaitę ar per mėnesį įsivedę naujų knygų skiltį. Jei laikraščiai nemokamai deda žinutes apie susirgusius ir pasveikusius, apie iškeliaujančius ir parvažiuojančius, tai gali nemokamai paminėti ir daug svarbesnį lietuviško gyvenimo įvykį — naują knygą.

Tėvų bei motinų būreliai

Tėvams ir motinoms siūlau organizuoti vaikų knygų pirkimą. Pradėti gali betkuri gera lietuvė motina arba tėvas — prikalbinti pažįstamą tėvą ar motiną dėtis į būrelį. Tie iš savo pusės suranda dar po vieną antrą ir taip susidaro 20-30 tėvelių bei mamyčių būrelis (taip pat ir senelių bei močiučių). Dabar galima išsirinkti pirmininkę, kuri tvarko narių knygą, išrenka ir įrašo mokesčius, užsako ir atsiskaito už knygutes. Būrelis gali rinktis kas mėnuo ar kas trečias mėnuo pas narius iš eilės. Jei tai nepatogu, galima susirinkti po pamaldų kokioje salėje trumpai valandėlei, atsiimti knygas, užsimokėti, pasikalbėti. Galima būrelio veiklą išplėsti — susirinkimuose aptarti knygutes, pareikšti savo nuomones bei pageidavimus, įgaliojant pirmininką parašyti leidėjams. Galima ir labai siaurai veikti — pasiimti knygas ir viskas.

Tiems, kurie gyvena toli nuo lietuviškų kolonijų bei parapijų knygynų, reiktų pasidaryti saleziečių skaitytojais, patiems užsisakyti (geriau iš karto bent kelias, taip sutaupant laiką ir susirašinėjimą) knygeles. Knygučių kaina: $1. Saleziečių naujas adresas: Istituto Salesiano Pio XI, Plazza S. M. Ausiliatrice 54 — 00191, Roma 438, Italy.

Patys sukruskime!

Mamytės ir tėveliai! Matome, kad niekas neatneš ir nepaduos mums į rankas vaikučiams knygų. Todėl patys sukruskime. Organizuokime skaitytojų būrelius arba patys užsisakykime knygas tiesiai iš leidėjų. Jie negaili darbo nei lėšų, dailininkai ir rašytojai atiduoda nemokamai arba už centus savo kūrybą. Gėda mums būtų, jei neparodytumėm nei mažiausių pastangų toms dovanoms įvertinti, atidaryti joms duris į savo namus, kad mūsų mažieji galėtų imti ir gėrėtis tomis lietuviško darželio naujai pražydusiomis gėlėmis. Juk jos jų širdyse palaikys lietuvių kalbą ir meilę lietuviškam raštui. Galima pasakyti, kad dauguma lietuviukų lietuviškai neskaito, bet mielai klauso, kai jiems skaitoma. Tad jeigu jie patys neskaito, pratinkime juos prie lietuviškos knygos, paskaitykime jiems 15 minučių vakarais paguldę juos lovelėn, ateikime su lietuviška knyga — pasaka, ir jie ją pamils bei lauks... Pradėkime savo skaitymą tada, kai vaikas jau laisvai kalba, sakysim, nuo dvejų su puse metukų.

Gražius žodžius ir idėjas daug kas paberia, bet laukia, kad jas vykdytų kiti. Kad tai nebūtų taikoma ir šiuo atveju, pranešu, jog pirmąjį motinų būrelį Toronte steigiu aš. Iš saleziečių esu gavusi paštu jau 50 egz. S. Tomarienės "Tinginė ir darbštutė" ir "Paskendusi pilis". Jei kas norėtų priklausyti manajam būreliui arba įsigyti šias knygeles, maloniai prašau skambinti telefonu Reginai Kutkienei 741-4074 Toronte.

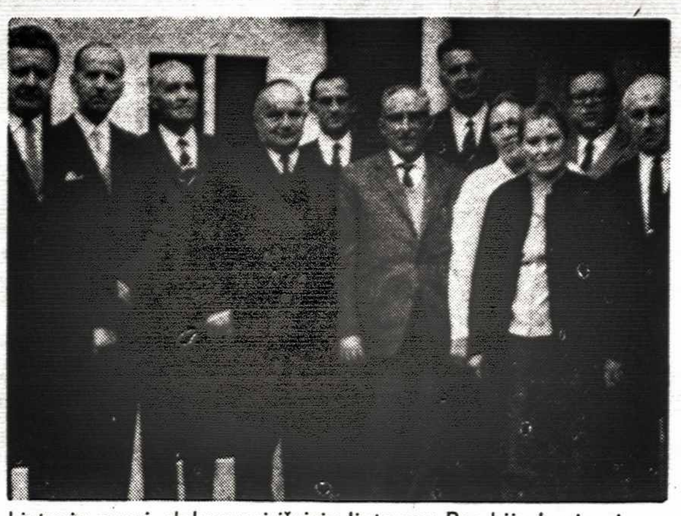

Lietuvių grupė, dalyvavusi išeivių liuteronų Bendrijų kunigų ir pasauliečių suvažiavime Heideburge prie Hamburgo, Vokietijoj. Iš kairės: mokyt. Fr. Skėrys, garbės senjoras kun. Adomas Gelžinius, kun. Julius Stanaitis, senjoras kun. Adolfas Keleris, Kurtas Klumbys, Jonas Pareigis, vicesenjoras kun. Juozas Urdzė, Vera Urdzienė, Marija Kilienė, dr. med. Algimantas Gintautas ir Fr. Šlenteris

Baltiečių studijų savaitgalis Toronte

Š. m. lapkričio 1, 2, 3 dienomis Toronto universiteto Hart House patalpose yra ruošiamas baltiečių studijų savaitgalis. Estai, latviai ir lietuviai studentai seminaro formoje pateiks visą eilę akademinių paskaitų, pokalbių bei diskusijų, kurios nagrinės Baltijos kraštų klausimus. Yra pakviesti politinių mokslų žinovai, kurie yra baltiečių klausimo tyrinėjime pasižymėję ar apsilankę už geležinės uždangos paskutinių 2-3 metų laikotarpyje.

Baltiečių studentų federacija, rengdama šį akademinį įvyki, nori atsiekti kelis tikslus. Pirmiausia, federacija mano, kad yra atėjęs laikas iš naujo pažiūrėti į Sovietų Sąjungos imperialistinius motyvus, kaip jie paveikia okupuotus kraštus, remiantis objektyviais duomenimis. Antroje vietoje, federacija mano, kad įvertinus dabartinę politinę padėtį, bus galima užsibrėžti ateities gaires. Be pilno ir gilaus situacijos supratimo metodinė veikla negali būti tikslinga. Trečias tikslas — išeiti į universiteto viešuma, supažindinti kanadiečius su Baltijos kraštų problema.

Štai asmenys, kurie yra pakviesti kalbėti Toronto baltiečių studijų savaitgalyje.

Prof. Ivar Ivask, Ph. D., yra kalbų profesorius Oklahomos universitete; gimęs Rygoj, Latvijoj, estų-latvių kilmės; mokėsi estų, latvių, vokiečių pradžios mokyklose. 1944 m., besitraukdamas nuo sovietų okupacijos, nuvyko į Vakaru Vokietiją; 1946-1949 m. studijavo vokiečių literatūrą ir meno istoriją Marburgo un-te; 1949 m. emigravo į JAV ir 1950 m. gavo magistro, o 1953 m. — daktaro laipsnį. Estų kalba dr. Ivask yra išleidęs du poezijos tomus, padėjęs kitiems suredaguoti darbus bei parašęs daug kritikos straipsnių, kurie yra surinkti į knygą "Estonian and European Literature 1951-67". Vokiečių kalba išleido poemų knyga "Gespregelte Erde", New York, Ungar 1967. Jis yra prarašęs daug kritikos straipsnių Austrijos periodinėj spaudoj. Taip pat yra parašęs knygą apie Austrijos literatūra "Das grosse Erbe", Graz, Stiasny 1962. Anglų kalba yra parašęs kritikos straipsnių ir įrašytas "Encyclopedia of World Literature in the 20th Century". Pastaruoju laiku jis yra analizavęs pagrindinę tradiciją estų poezijoje "Estonian Poetry and Language"; nuo 1956 m. yra parašęs apie 60 straipsnių, apibūdinančių naujas knygas: vokiečių, estų, suomių, prancūzų, latvių, lietuvių, rusų ir ispanų.

Prof. George Ginsburgs, Ph. D., (Associate Professor, Graduate Faculty of Political and Social Science, New School for Soviet Research, New York, N. Y.) yra parašęs daug straipsnių apie komunizmą ir dvi knygas: "Communist China and Tibet" ir "Soviet Citizenship".

Prof. V. Stasys Vardys, Ph. D., politinių mokslų profesorius Wisconsino universitete, yra daug rašęs apie sovietų valstybinę politiką ir apie baltiečių tautinius reikalus. Jis yra redaktorius ir dalinis autorius knygos "Lithuania under the Soviets. Portrait of a Nation 1940-1965" ir taip pat direktorius "Munich Centre Program, Soviet Research".

Kunigas Pranas Geiščiūnas lankė Vytauto Didžiojo universitetą Lietuvoje, gilino mokslus Gregorianum universitete Romoje, studijavo psichologiją Milano universitete. Dabar jis yra BALFo reikalų vedėjas Niujorke.

Baltiečių studijų savaitgalyje kviečiami dalyvauti ir nestudentai. Įėjimas nemokamas.

Programa

Lapkričio 1, penktadienį, 7 v. v., UFO salėje (College-Spadina) šokiai "hellup". Įėjimas studentams $1.50.

Lapkričio 2, šeštadienį (Debates Room): 9.30 v.r. prof. I. Ivask — "Finno-baltiečių sritis"; 10 v. prof. G. Ginsbergs — "Politinė būklė Baltijos kraštuose"; 11.30 v. prof. V. Vardys — "Politiniai ir kultūriniai Baltijos valstybių aspektai"; 2.30 v. p. p. grupės diskusijos neseniai buvusių Baltijos kraštuose; 4.30 v. p.p. — kava tarptautiniame studentų centre.

Lapkričio 3, sekmadienį (Music Room), 9.30 v.r. prof. I. Ivask — "Baltiečių kultūriniai ryšiai praeityje, dabartyje ir ateityje"; 11 v.r. kun. Pr. Geiščiūnas — "Religija Baltijos kraštuose"; 2 v.p.p. — grupės diskusijos tema "Trys pažiūros į politinę Baltijos kraštų ateitį".

Laima Švėgždaitė

"ŽIBUOKLIŲ" KONCERTAI

Spalio 19 d. Ročestery rengtas "Žibuoklių" šešiukės koncertas susilaukė gražaus pasisekimo. Moterų šešiukės programa buvo įvairi ir patraukliai sudaryta. Net trys iš jų pasirodė ir atskirai su solo ir dueto dainomis: Genovaitė Mazur, Edna Mack (Mackevičiūtė) ir Aldona Pitkunigienė. Šešiukės dainos praskambėjo darniai ir pakiliai, kaikurias teko kartoti. Tik gaila, kad rengėjai nebuvo parūpinę vakaro programų, todėl čia ir nesileidžiama į smulkesnį programos aptarimą. Taip pat pasirodė su solo dainomis ir šešiukės vadovas sol. Liudas Stukas. Jis savo sultingu, patraukliu ir skambiu baritonu greitai pagavo klausytojų dėmesį. Padainavo: V. Klovos "Siuntė mane matinėlė", L. Stuko "Mano merguželė" ir porą dainų iš Roger's "Oklahoma" filmo lietuvių ir anglų kalba. Kaikurias dainas kartojo. Sol. L. Stukas yra gimęs JAV, dainavimo ir muzikos-pedagogikos mokslus baigė Niujorko mieste. Jis yra dainavęs rytinio Atlanto pakraščio beveik visose JAV lietuvių apylinkėse. Taip pat daug dainuoja brolio prof. dr. J. Stuko vadovaujamoj radio programoj lietuvių kalba. "Žibuoklių" šešiukės trys dainininkės yra gimusios JAV, bet jų lietuvių kalba yra be priekaišto, tarimas aiškus. Šešiukę sudaro: Edna Mackevičiūtė, Aldona Pitkunigienė, Loreta Stukienė, Genovaitė Mazur, Ona Skurvydienė ir Bronė Venskienė. Vadovas ir akompaniatorius — L. Stukas. Jų dainų repertuaras yra gana didelis. Labiausiai jos žinomos savo koncertais ir išleistomis plokštelėmis Niujorko, Pensilvanijos ir New Jersey lietuvių apylinkėse. Vieno iš ju labiausiai reikėtų pageidauti, tai nepagailėti šypsnio, kai išeina dainuoti. Solistui akompanavo R. Obalis. Rengė — lietuvių radijo klubas. S.

Kanadą aplanko ir tolimieji australiečiai. Nuotraukoje — A. Krausas Windsore tarp savo bičiulių iš Detroito ir Windsoro. Iš dešinės: Vl. Mingėla, p. Mingėlienė, p. Kurienė, p. Barisas, p. Kizis, p. Kizienė, A. Krausas, dr. Kuras, p. Balaišis

Nesugrįžtamai išlydėtas kunigas Danielius

Laidotuvių apeigose katedroje dalyvavo 50 anglų kunigų, daug vienuolių • Pamaldos atlaikytos lietuvių kalba

Nevienas londoniškis ilgai prisimins puikios sveikatos ir labai miklų seniuką kunigą Juozą Danielių, kurį neseniai teko palydėti amžinybėn.

Velionis gimė 1885 m. Kauno apskrityje, Garliavos vals., Pavytės k. Nuo 1900 iki 1904 m. mokėsi Veiverių mokytojų seminarijoje, o paskui Kauno kunigų seminarijoje. Kunigu įšventintas 1909 m. Pusmetį studijavo Miunchene, o vėliau vikaravo Simne ir Krosnoje, klebonavo Daukšiuose, Patilčiuose; nuo 1923 m. — Zapyškyje, nuo 1936 m. — Igliaukoje. Kanadoje ilgiau buvo Windsore, o nuo 1953 m. turėjo kapelioniją Londone, Ontario, kuriai vadovavo apie 10 metų, o po to išėjo į pensiją. Trumpą laiką buvo Langtone, Ont., o vėliau grįžo atgal į Londoną ir paskutiniu laiku buvo globojamas Šv. Juozapo seselių Marian Villa poilsio namuose. Mirė spalio 7 d.

Velionį gerokai slėgė angliška ir jam neįprasta aplinka, nes savo pažiūrose jis buvo gana didelis konservatorius. Mėgdavo būti vienas ir nesinaudoti kitų patarnavimu. Kai malonus pašnekovas pataikydavo į jo mėgiamą temą, būdavo gana šnekus ir jausdavosi labai laimingas. Ypač mėgo du dalykus: gamtą ir meną bei grožį aplamai. Tai atsispindėdavo ir kiekviename jo pamoksle. Mėgdavo dainuoti ir smuikuoti net ir senatvės metais, kol dar pajėgdavo. Galėjo didžiuotis nepaprasta sveikata — ligi pat pastarųjų metų išgyveno beveik visai nesirgęs. Jis bendradarbiavo ir spaudoje, rašydamas straipsnius, ypač iš pedagoginės ir katekizacijos srities. Parašė ir išleido trejetą religinio pobūdžio knygelių. Teko girdėti, kad Lietuvoje jis buvo judrus organizatorius parapijų, gerų chorų ir kitokios parapijinės veiklos. Londone jis turėjo daugiau draugų, negu jis pats manė. Tai buvo galima aiškiai matyti iš lankytojų skaičiaus laidotuvių namuose ir iš pačių laidotuvių, kurios buvo tikrai iškilmingos. Tiesa, nei lietuvių, nei anglų vyskupai nedalyvavo, tačiau pastarasis atsiuntė savo pavaduotoją gen. vikarą prelatą Levarty. Be to, laidotuvėse dalyvavo mons. dr. J. Tadarauskas, Tėvas Rafaelis, OFM, kun. P. Ažubalis, kun. dr. J. Gutauskas, kun. Simaitis iš Detroito, kun. D. Lengvinas, 50 anglų kunigų ir labai daug seselių. Pamaldas Šv. Petro katedroje lietuvių kalba atlaikė mons. J. Tadarauskas, kun. P. Ažubalis ir kun. B. Pacevičius. Pamokslą pasakė kun. dr. J. Gutauskas. Giedojo solistai A. Paulionis ir V. Paulionienė. Palaidotas Šv. Petro kapinėse.

Tegul Augščiausias leidžia jam ten gėrėtis tuo amžinu grožiu, kurį jis tikintiesiems stengėsi perduoti ir į kurį jis pats labai nuoširdžiai tikėjo. **D. E.**

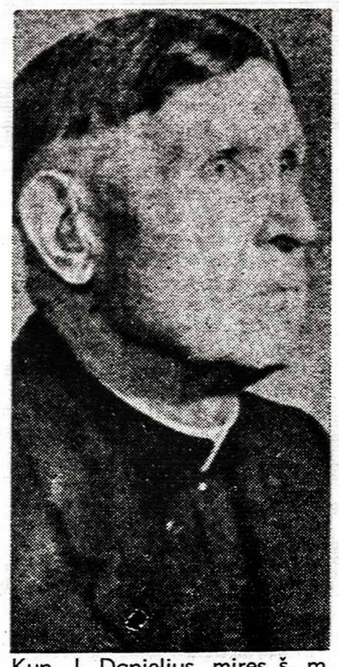

Kun. J. Danielius, miręs š. m. spalio 7 d. Londone, Ontario

PRANEŠIMAS IŠ MEKSIKOS

YRA LIETUVIŲ, NĖRA LIETUVOS

Viso pasaulio nustebimui, meksikiečiai nepaprastai gerai paruošė visas detales tam svarbiam įvykiui. Jų suplanuota kultūrinė olimpiada, kuri truko keletą mėnesių, sudarė dar įdomesnę olimpinę nuotaiką. Beveik visi kraštai šalia sportininkų atsiuntė savo tautinius ansamblius į kultūrinę olimpiadą ir tai geriausias menines pajėgas! Taip pat yra ir Kanados grupė iš Toronto, kuri yra labai aktyvi ir turi labai didelį pasisekimą. Visi dalyviai jauni, gražūs ir tikrai malonu matyti juos šokant. Meksikiečiai juos labai mėgsta.

Dešimt lietuvių

SSSR sportininkų tarpe yra 9 lietuviai, visi vyrai. Modestas Paulauskas — krepšininkas, puikus vyrukas, 1.95 metrų ūgio — vieni raumenys. Jo veržlumas ir tikslūs mėtymai yra SSSR komandos pagrindas. Kai jis išeina pailsėt, sulėtėja komandos veržlumas. Stasys Šaparnis atstovauja SSSR modernioj penkiakovoj (jojimas arkliu su kliūtimis, fechtavimas kardu, plaukimas, šaudymas pistoletu ir cross-country bėgimas). Jis yra pasiekęs pasaulinį rekordą, bet jam nelabai sekėsi ir jokio medalio nelaimėjo. SSSR komanda gavo sidabro medalį. Šaparnis šiuo metu tarnauja sovietinėje armijoje Maskvoj. Dar yra du lietuviai boksininkai — J. Čepulis ir D. Pozniakas. Čepulis, sunkaus svorio SSSR meisteris, yra labai geras boksininkas ir gaus vieną iš trijų medalių. Irklininkų komanda "Žalgiris" iš Vilniaus yra sudaryta iš lietuvių — Briedžio, Grigo ir kitų, kurių pavardžių nespėjau sužinoti. (Kanados komandoje dalyvauja Irena Macijauskaitė - Piotrowski).

Buvau nuvažiavęs į olimpinį miestelį net 3 sykius. SSSR komanda yra VIII bloke, kur visi gyvena drauge. Susiradau lietuvius ir aprodžiau Meksikos miestą. Paprastai jiems neleidžia išeit pavieniui.

Olimpiados pasižiūrėti yra atvažiavęs dr. Juozas Kazickas su ponia iš Niujorko ir vienu lietuviu gydytoju. Jis turi puikų butą viešbutyje ir pakvietė visus lietuvius, dalyvaujančius olimpijadoje, pas save šeštadienį vakare.

Gražiai sugyvena

Visi sportininkai labai gražiai ir draugiškai sugyvena. Olimpiniame miestelyje yra didelis klubas, kur jie visi ateina laisvalaikiu ir nėra jokių nesusipratimų. SSSR atletai yra labai mėgiami. Tik dviejų JAV negrų išsišokimas buvo visiems nemalonus ir pakenkė pačių negrų interesams. Jie neteko daug simpatijos, ypač sportininkų tarpe. Net rusai juos pasmerkė.

Sportininkai mėgsta pasikeisti tautiniais ženkliukais. Rusai, atrodo, jų atsivežė daugiausia. Kanados olimpinė organizacija apie tai nepagalvojo. Per Kanados pasiuntinybę ir Canadian Pacific Airlines bendrovę gan daug ženkliukų su klevo lapu jiems buvo parūpinta.

Iš SSSR yra atvažiavę 250 žiūrovų. Visi gyvena viename viešbutyje, išnuomuotame "Inturisto" organizacijos. Tenai yra sustoję daugiausia buvę tautiniai ar pasauliniai visokių sporto rūšių meisteriai. Jie eina į visas rungtynes, jas stebi ir vėliau duoda savo patarimus. Daugumas ju atvykę su žmonomis.

Publika viešai rodo savo simpatijas čekoslovakams. Kur tik jie pasirodo, visi ploja. O kai jų komanda žaidžia prieš SSSR, visu žiūrovu simpatijos palinksta čekams. Kor.

Mylimai Motinėlei **VERONIKAI KARTAVIČIENEI** iškeliavus amžinybėn, liūdinčią dukrą URŠULĘ, šeimą bei visus artimuosius užjaučiame ir kartu liūdime —

P. A. Šalnos **V. O. Skukauskai**

V. A. Žalnieriūnai **A. L. Smolskiai**

V. L. Štuikiai

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1968

Artėjančių Kalėdų švenčių proga siūlome tris specialiai sudarytus siuntinius iš tokių daiktų, kurie labiausiai yra reikalingi Lietuvoje ir iš tikrųjų naudingi Jūsų giminėms.

MIŠRUS KALĖDINIS 1968

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis, itališkas vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis, 3½ jardo vilnonės angliškos vyriškai eilutei medžiagos, vilnonė sijonui medžiaga, 3 jardai labai gražios moteriškai eilutei medžiagos, puikūs vyriški nailono marškiniai arba nailoninė bliuzė, 1 dėžė šokoladinių saldainių, 20 angliškų geriausios rūšies cigarečių. $100.—.

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1968

Komplektas moteriškų nailoninių drabužių (labai ten reikalingi), gėlėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 3 jardai vilnonės moteriškai eilutei (cremplene) medžiagos, gražus moteriškas megztinis, 3 jardai vilnonės medžiagos apsiaustui, 2½ jardo vilnonės medžiagos suknelei. $100.—.

MAISTO SIUNTINYS 1968

½ sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 6 sv. geriausios rūšies baltų miltų, 2 sv. ryžių, ¼ sv. pipirų, ¼ sv. lapelių, ½ sv. geriamo šokolado, 1 dėž. nescafe, 3 sv. geriausios rūšies kiaulinių taukų, 1 sv. šokoladinių saldainių. $30.—.

Taip pat į betkurį drabužių siuntinį galima įdėti žemiau išvardinti daiktai, kurie visada yra naudingi ir laukiami Lietuvoje.
Vilnonė skarelė $4.50, nailoniniai itališki lietpalčiai $12.00, vyriški arba moteriški megztiniai $14.00, vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojinės $2.50, labai geras plunksnakotis firmos "Parker" $9.00, šveicariški laikrodžiai $15.00, vyriški nailono marškiniai $8.00.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas sudaro iš mūsų kainoraščio. Taip pat persiunčiame Jūsų pačių paruoštus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda Jums teisę gauti pajamų mokesčių sumažinimą.

BALTIC STORES LTD.,

(Z. Juras) 421 Hackney Rd., London, E. 2 England. Tel. SHO 8734.
Atstovai: A. Kusinskis, 167 College St., apt. 2, Sudbury, Ontario.
L. Radzevičius, 530 Windermere Ave, Toronto 9. Tel. 762-7845.

JONUI KAŽEMĖKUI mirus,

velionies sūnų VLADĄ KAŽEMĖKĄ, jo šeimą ir visus gimines giliai užjaučiame —

Hamiltonas, Ont. **St. K. Mileriai**

MARIJONAI ŠIMKIENEI Lietuvoje mirus,

jos dukrai TERESEI KARTAVIČIENEI reiškiame gilią užuojautą —

A. S. Čeponiai

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NAUJIEJI STUDENTAI

Į Vilniaus universitetą šiemet buvo priimti 2.675 studentai, išlaikę stojamuosius egzaminus. "Tiesoj" spalio 5 d. Vilniaus universiteto prorektorius mokymo reikalams docentas B. Sudavičius pasakoja: "Mes didžiuojamės, kad mūsų senasis universitetas populiarus, mylimas, kad jis susilaukė didžiausio konkurso iš visų aukštųjų mokyklų. Stojusieji į lietuvių, anglų kalbų, istorijos, teisės specialybes turėjo nugalėti 4 varžovus, žurnalistikos — maždaug pusperkto, prekybos ekonomikos — daugiau kaip penkis, o prekių mokslo — šešis. Kaip matome, konkursas netolygus. Yra specialybių, kur konkurso dėl negausaus stojančiųjų skaičiaus išvis nebuvo. Sunku dabar pasakyti, kodėl šiemet nebuvo populiari matematika, finansų ir kredito specialybė, — gal vidurinė mokykla silpniau paruošia mokinius tiksliesiems mokslams, gal mes mažai juos populiariname, bet, matyt, ne mažiau svarbūs ir kiti momentai, kaip profesinis orientavimas, mokinių dar vidurinėje mokykloje supažindinimas su kuo įvairesnėmis specialybėmis. Štai ekonominė kibernetika turi nepaprastą pasisekimą, o kita įdomi pusiau inžinerinė specialybė — ekonominės informacijos apdorojimas — jokio, nors jos tam tikra prasme panašios, tik vienos vardas skambesnis. Antra vertus, aukštosios mokyklos kažkodėl neinformuoja apie stojančiųjų skaičių. Kodėl? Nežinia. Stojantieji šitas žinias gaudyte gaudo. Tatai vargu ar pagrįsta psichologiškai. Jaunas žmogus turėtų žinoti, į kokias stoja varžybas, pasiruošti, susikaupti. Yra artimų specialybių. Skelbiant konkurso duomenis, tai galėtų laiku suorientuoti stojančius, tolygiau pasiskirstytų stojančių srautas. Taip ir galvojame: kitais metais skelbsime viską apie stojamuosius egzaminus, tegu jaunimas svarsto, mąsto..." B. Sudavičius iškelia ir kitą netikslumą — nepakankamą dėmesį augštesniųjų mokyklų konkursų laimėtojams, pasižymėjusiems neeiliniais gabumais. Pasitaiko, kad jie labai gerai išlaiko pasirinktos specialybės stojamuosius egzaminus, bet suklumpa ant šalutinių disciplinų ir nepatenka į universitetą. Tokiems talentingiems jaunuoliams kelią į augštąjį mokslą pastoja jų niekada nedominusios šalutinės disciplinos.

LENTA IŠKUNIGIUI

Iškunigio Jono Ragausko atminimui skirta lenta buvo prikalta prie namo, kuriame jam teko gyventi paskutiniuosius šešerius metus Vilniuje. Lietuvių ir rusų kalbomis užrašas skelbia: "Šiame name 1961-1967 m. m. gyveno Lietuvos TSR nusipelnęs kultūros veikėjas rašytojas Jonas Ragauskas". Pagrindinį žodį tarė Rašytojų Sąjungos valdybos sekr. J. Macevičius, velionį pristatydamas kaip "taurų žmogų", kovotoją ir nugalėtoją, atlaikiusį "tamsybininkų puolimus". Lentą atidengęs akademikas prof. P. Slavėnas netgi drįso užsiminti, kad iškunigio J. Ragausko atminimas visada bus gyvas "visos liaudies širdyse". Šia proga ant velionies kapo Antkalnio kapinėse buvo padėta gėlių.

GERIAUSIOS VIRĖJOS

Vilniuje surengtame jaunųjų virėjų konkurse I vietą laimėjo "Dainavos" restorano atstovė Edvarda Kvedaravičiūtė, II — kavinės "Kregždutė" virėja Sigita Valasimaitė ir III — jos kolegė Mykolina Sabaliauskaitė. Vertintojų komisija turėjo progos pasigardžiuoti įdaryta nugarine, balandėliais, įvairiais saldumynais.

UPIŲ IR EŽERŲ GELBĖTOJAI

Įvairių žinybų atstovai dvi dienas trukusioje mokslinėje-techninėje konferencijoje Šiauliuose svarstė vandenų užteršimo problemas. Melioracijos ir vandens ūkio ministerijos miestų ir pramonės įmonių vandens ūkio skyriaus viršininko Algirdo Asadausko pranešimu, šiuo metu yra tiriamas devyniolikos upių užteršimas, bus imtasi priemonių užkirsti kelią naftos gaminiams į upes, ežerus, Kuršių marias ir Baltijos jūrą. Klaipėdos naftos perpylimo bazė jau turi specialius įrenginius laivų balastiniam vandeniui valyti. Ateityje numatoma įsigyti laivus-valytuvus, kurie surinks vandens paviršiuje esančias naftos liekanas, o tanklaiviai Klaipėdos uoste bus apsupti plaukiojančiomis užtvaromis, kad į vandenį patekusi nafta negalėtų užteršti didesnio ploto. Per vieną parą iš pramonės įmonių ir gyvenamųjų namų į Lietuvos upelius, upes ir ežerus įteka daugiau kaip milijonas kubinių metrų panaudoto vandens. Jam valyti jau turima apie 50 įvairaus pajėgumo biologinių filtrų. Stambiausias Pabaltijy mechaninio ir biologinio vandens valymo įrenginių kompleksas pradėjo darbą Šiauliuose. Galingi vandens valytuvai statomi Jonavoje, Kėdainiuose, Plungėje ir Alytuje, ruošiami planai Vilniaus, Panevėžio ir Elektrėnų vandens valymo įrenginiams. 1971 m. tikimasi užbaigti Baltijos pajūrio kurortų vandentiekio-kanalizacijos įrenginius.

ŠOKIŲ VAKARAS ŠILUTĖJE

Žemės ūkio akademijos komjaunimo komiteto sekr. J. Klizo, nario Z. Ambrazo ir kitų septynių studentų skundą paskelbė "Komjaunimo Tiesa" 189 nr. Jame pasakojama: "Šiais metais į Šilutės MSV organizuotą darbo ir poilsio stovyklą atvyko 130 Žemės ūkio akademijos studentų. Mes čia buvome labai nuoširdžiai sutikti. Valdybos viršininkas A. Petronis asmeniškai daug padėjo, kad turėtume geras sąlygas dirbti ir ilsėtis. Ir vis tik iš Šilutės išsivežėme nemalonius prisiminimus. Liepos 13 d. nusprendėme nuvykti į kultūros namus. Nors skelbimas bylojo, jog poilsio vakaro pradžia 20 val., jis prasidėjo tik 22.30 val. Pasirodo, tokia čia tradicija. Į šokius buvo įleidžiami, kas tik nusiperka bilietą. Atsirado ir tokių, kuriems dar nesukako 16 metų. Kai kurie jaunuoliai buvo gerokai įkaušę. Po šokių išėjome į gatvę ir ištirpome tamsoje. Labai keista, kad centrinės gatvės negalima apšviesti. Bet štai dar vienas, pats nemaloniausias, siurprizas. Užpuolė gauja išgėrusių chuliganų. Atėję į milicijos skyrių, čia nieko nepešėme. Chuliganų nesistengė sulaikyti. Draugovininkų taip pat niekur nematėme. Tuo vargai dar nesibaigė. Nuėjome, kad medikai apžiūrėtų sukruvintus vaikinus. Budinti chirurgė D. Aleknaitė pasitiko tokiais žodžiais: "Prisigėrėt, susimušėt, o dabar pas mane atėjote." Reikėjo kantrybės, kol įtikinome gydytoją, jog ji klysta. Kiek nemalonumų per vieną vakarą". Milicijos pareigūnai ir ligoninės gydytojai, matyt, jau yra įpratę prie girtavimo ir muštynių tradicijos.

V. Kst.

Hamiltono ateitininkai sendraugiai lapkričio 9, šeštadienį,

Jaunimo Centre rengia tradicinį

spaudos balių - sokius

PROGRAMOJE:
"Žibuoklių" sekstetas iš Niujorko •
Abiturientų pagerbimas •
Spaudos baliaus karalaitės rinkimai •
Puikus Dominico Ferrie orkestras •
Vertinga loterija bei turtingas bufetas •

Bilietai — $2.50, jaunimui — studentams — $1.00. Programos pradžia — punktualiai 7.30 val. vakaro.

RENGĖJAI MALONIAI KVIEČIA VISUS IR IŠ VISUR Į ŠĮ TRADICINĮ SPAUDOS BALIŲ.

Ateitininkų sendraugių valdyba

HAMILTON, ONT.

GRAŽI SUKAKTIS. Mūsų katalikės moterys atšventė savo veiklos 20 metų sukaktį. Tą įvykį jos atžymėjo pamaldomis, menine programa ir pasilinksminimu. Savo vakarą jos gerai reklamavo, iš anksto pardavinėjo bilietus, tad ir žmonių prisirinko, palyginus, nemažai. Turėjo jos svečių ir iš kitur: prel. L. Tulabą iš Romos, J. Matulionį ir J. R. Simanavičių, krašto v-bos vicepirm. iš Toronto, katalikių moterų atstoves iš abiejų Toronto parapijų, iš Delhi ir Londono. Vakarą atidarė skyr. pirmininkė S. Rakštienė, trumpai apžvelgdama atliktus darbus. Jau 20 metų moterys šitos garbingos organizacijos lanko tautiečius ligoninėse, siunčia siuntinius į užjūrį, remia ten lietuvių gimnazijas, talkina klebonui parapijos darbe ir kovoja už katalikiškai-lietuviškos šeimos tradicijų išsilaikymą. Sukaktuvininkes sveikino svečiai ir vietos organizacijų atstovai. Ypatingai gražų žodį pasakė dr. O. Gustainienė, Kanados Liet. Katalikių Moterų centro v-bos pirm., primindama, kad čia mums dabar gyvenant Liet. Katalikių Moterų veiklos dirva yra pasidarius labai plati ir daug kur mūsų reikalinga, Ta proga mons. dr. J. Tadarauskas pristatė žmonėms kun. dr. Valiušaitį, atvykusį talkinti parapijos darbuose.

Meninėje dalyje pirmoji pasirodė akt. E. Baltaplaukytė-Vilimaitienė, kuri jautriai padeklamavo F. Kiršos ir kitų tėvynės ilgesio eilėraščių. Gražų duetą atliko B. Antanaitienė su V. Paulioniene, padainuodamos ištrauką iš operos "Pikų dama" ir iš chorinio repertuaro "Žalioji banga". V. Paulionienė dar solo padainavo "How the Things in Glaucommora?", susilaukė gausių plojimų. Šitą, kaip ir daugelį kitų savo dainuojamų angliškų dalykėlių, ji skambiai buvo išsivertus į lietuvių kalbą. Pianinu akompanavo M. Klevaitė. B. Pūkelevičiūtės eilėraštį padeklamavo akt. E. Dauguvietytė-Kudabienė ir dar talkon pasikvietus K. Bungardą linksmai nuteikė publiką humoristiniu dialogu iš šeimos gyvenimo. Vakaro programą pranešinėjo G. Krištolaitienė, grojo Vyt. Babecko orkestras, kuriam šį sykį vadovavo J. Vaičius. Moterys vaišino visus skaniais užkandžiais, pyragais, kava ir visokiomis gėrybėmis. Tai buvo tikras sukaktuvinis balius, kokį gali surengti tik mūsų moterys, vadovaujamos sumanios pirm. S. Rakštienės. **K. Mileris**

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ ruošiamas spaudos balius lapkričio 9 d. Jaunimo Centre jau visai arti. Ypač didelis susidomėjimas atvykstančiu "Žibuoklių" sekstetu, kurio visos dalyvės yra su gerais balsais. "Žibuoklių" sekstetas koncertavo Waterburyje, Bostone, Ročesteryje. Kanadoje sekstetas pirmą kartą koncertuos Hamiltone spaudos baliuje. Baliaus metu bus pagerbiami abiturientai. Bus renkama spaudos baliaus karalaitė. Šokiams gros Dominico Ferrie orkestras. Koncerto pradžia — punktualiai 7.30 v. Salė atidara nuo 6 v.v.

ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJOS rektorius prel. L. Tulaba iš Romos lankėsi pas mons. dr. J. Tadarauską. Paviešėjęs keletą dienų išvyko atgal į JAV-bes, iš kur grįš atgal į Romą.

KUN. DR. S. VALIUŠAITIS atvyko į Aušros Vartų parapiją pagalbininko pareigoms. Naujam kunigui linkime įsijungti į parapijos ir visos kolonijos organizacinį darbą. Jo pagalbos ypač laukia jaunimas ir organizacijos.

VYRESNIŲJŲ MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ susirinkimas spalio 20 d. praėjo darbingoje nuotaikoje; dalyvavo iš 42 kuopos narių 34. Kalbėjo kun. dr. S. Valiušaitis, naujoji kuopos globėja stud. Ald. Kaminskaitė. Stud. S. Martinkutė įdomiai papasakojo savo pergyvenimus iš kelionės su "Gyvataro" išvyka į Europą. Pabaigoje parodytas filmas "Kaimynai". Būrelių diskusijos vyko apie tą filmą. Sekantis susirinkimas — lapkričio 17 d. **J. P.**

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJU

Dr. Anzelmui Gailiui už rūpestingą gydymą; O. Jurkėnienei, J. Sakalauskui ir jo šeimai, V. Norkevičiui, P. S. Labuckams, J. B. Tamoliūnams, K. Zadlauskui, V. Triponui už lankymą ligoninėje; J. Šileikiui, J. Matuliauskui, R. Žiogariui už lankymą namuose; A. Laugaliui už visus rūpesčius ir lankymą namuose; savo krikšto dukteriai J. Sakalauskienei už rūpinimąsi ligos metu visais mano reikalais ir už lankymą kasdieną ligoninėje.

A. Biveinis

Niagaros pusiasalis

L. V. S. "RAMOVĖ" rengia Lietuvos ginkluotų jėgų atkūrimo 50 metų sukakties minėjimą, kuris įvyks š.m. lapkričio 16 d. St. Catharines, Ont., slovakų salėje (Page ir Welland gatvių kampas). Pradžia — 6 val. vakaro. Programoje: invokacija, paskaita, meninė ir linksmoji dalis. Invokaciją skaitys klebonas Tėvas B. Mikalauskas, OFM. Paskaitą skaitys kūrėjas-savanoris, karo invalidas Vyčio Kryžiaus kavalierius, atsargos kapitonas, buvęs Vilniaus universiteto dėstytojas Jonas Viliušis. Meninę dalį atliks Hamiltono lietuvių mišrus choras, vadovaujamas A. Paulionio. Po programos — šokiai, loterija, baras. Sekmadienį, lapkričio 17 d., 10 v.r., pamaldos Tėvų pranciškonų koplyčioj, dalyvaujant vėliavoms, ir vainiko padėjimas prie paminklo žuvusiems už tautos ir valstybės laisvę. — Minėjime ir pamaldose prašom visus dalyvauti.

Apylinkės valdyba

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

Kredito Kooperatyve "TALKA"

21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm., antr., treč. ir ketvirtad. 9.30 — 5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šeštadieniais 9.30 — 1 v.p.p.

Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.

ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.
MI 83400 ANCASTER, ONT.

SOUTHERN SANDS APARTMENTS
HOLLYWOOD, FLORIDA.

SKUBIAI REIKALINGA REIKALŲ VEDĖJA, KALBANTI ANGLIŠKAI.
DUODAMAS GRAŽUS BUTAS IR GERAS ATLYGINIMAS.

SOUTHERN SAND APART'S
1837-43 FILLMORE ST. HOLLYWOOD, FLORIDA, 33020.
TEL. 923-3186
Z. SAURAZAS, SAVININKAS

SOUTHERN SANDS APARTMENTS
Hollywood, Florida.

BUTAI SU NAUJAIS BALDAIS, MODERNIAUSIAIS VĖSINIMO IR ŠILDYMO ĮRENGIMAIS.
DAR NEVĖLU UŽSISAKYTI ŽIEMOS SEZONUI.
KAINA NUO $200 IKI $600 Į MĖNESĮ.
LIETUVIAMS — PUSĖ KAINOS!
SOUTHERN SANDS APARTMENTS
1837—43 FILLMORE ST., HOLLYWOOD, FLORIDA
ZIGMAS SAURAZAS, SAVININKAS IR REIKALŲ VEDĖJAS

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES AND SERVICE
168 LOCKE ST. S., HAMILTON. TEL. 522-5028

Westinghouse

1969 TV IR STEREO

INSTANT-ON COLOR

Spalvoti 22" televizijos priimtuvai
Nuo $649.00

Stereo aparatai
Nuo $269.00

TAISOM RADIJO IR TELEVIZIJOS APARATUS. DARBAS GARANTUOTAS.
Darbo valandos 9—6.
Ketv. ir penkt. 9—9 v.v.
KREIPTIS PAS SAVININKĄ ALGĮ (AL) PILYPAITĮ

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

N. PR. MARIJOS SESERYS Putname atšventė vienuolijos penkiasdešimtmetį. Akademinėje dalyje sveikinimo žodį tarė Lietuvos atstovas Vašingtone J. Kajeckas, su vienuolijos įkūrimu ir veikla supažindino kun. R. Krasauskas iš Romos. Buvo gautas sveikinimas ir iš okup. Lietuvos su dovana Motinai M. Aloyzai — gintariniu Rožiniu ir gintariniu paveikslu "Kur baksžė samanota". Koncertinę programą atliko sol. Prudencija Bičkienė. Iškilmingas Mišias vienuolyno koplyčioje atlaikė prel. P. Juras, pamokslą pasakė kapelionas kun. St. Yla. Po iškilmių buvo surengtos vaišės gausiems svečiams iš tolimesnių ir artimesnių vietovių.

ČIKAGOS SKAUTININKŲ RAMOVĖ surengė iškilmingą LSS vyr. dvasios vado v.s. kun. Juozo Vaišnio, SJ, kunigystės sidabrinės sukakties minėjimą, kuris buvo pradėtas sukaktuvininko atlaikytomis Mišiomis ir baigtas vaišėmis salėje. Jubiliatas susilaukė daug sveikinimų. Programą atliko Ald. Valeišaitės išraiškos šokio studijos mokinės, moterų kvartetas — G. Momikienė, G. Mažeikienė, F. Kurgonienė ir J. Bobinienė.

REGINA GRAUŽINYTĖ, Lietuvos atstovo Urugvajuje a.a. Kazimiero Graužinio dukra, atvyko į Čikagą. Ji planuoja įsikurti Los Angeles mieste ir dėstyti svetimas kalbas.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS Klevelande išsirinko naują valdybą: pirm. R. Butkus, vicepirm. Vl. Plečkaitis, namų admin. Pr. Mašiotas, ižd. S. Abraitis, sekr. Ir. Navickaitė, ūkio vedėjas R. Zylė.

LIETUVOS LAISVĖS KOMITETO patalpose įvyko neformali politinės veiklos vadovų konferencija, kurioje dalyvavo diplomatų šefas min. S. Lozoraitis, pasiuntinybės Vatikane sekr. S. Lozoraitis, jaun., generalinis konsulas Niujorke A. Simutis, VLIKo valdyba ir Lietuvos Laisvės Komiteto nariai. ELTA skelbia: "Diplomatijos Šefas savo kalboje iškėlė keletą opių problemų. Viena, tai Lietuvos Diplomatinės Tarnybos ateitis. Esą didelių sunkumų rasti pakaitus kaikuriems jau vyresnio amžiaus sulaukusiems diplomatams ar atstovams. Diplomatijos Šefas apgailestavo, kad laisvojo pasaulio lietuviai, diskutuodami santykių su pavergtaisiais lietuviais klausimus, dažnai peraštriai išsireiškia ir to pasėkoje kyla bereikalingų nesutarimų mūsų visuomenėje. Min. S. Lozoraitis mano, kad yra netikslu smerkti visus, kurie santykiauja su žmonėmis iš Lietuvos. Taip pat, jo nuomonė, ne visi yra Kremliaus parsidavėliai, kurie iš pavergto krašto atvyksta aplankyti laisvąjį pasaulį. Tokie (t.y. ne parsidavėliai) kartais yra net ir komunistų partijos nariai. Ministeris pabrėžė, kad Lietuvos žmonės trokšta laisvės deguonies, ir mes jiems turime to deguonies suteikti..."

Vokietija

KUN. ALFONSAS BUTKUS, 45 metų amžiaus, po ilgos ligos mirė spalio 13 d. Hipolstein miestelyje, netoli Nuernbergo. Velionis buvo gimęs Butkelių kaime, Tauragės apskr., baigęs Tauragės gimnaziją, kunigu įšventintas Eichenstaedte 1950. Laidotuvėse dalyvavo iš Čikagos atskridusi sesuo dantų gydytoja J. Smilgienė.

MUZ. MOTIEJUS BUDRIŪNAS Memmingene atžymėjo 70 metų amžiaus sukaktį. Jis yra buvęs Klaipėdos muzikos mokyklos reikalų vedėju, simfoninio orkestro smuikininku, švietimo ministerijos kultūros reikalų departamento muzikos inspektorium. Vokiečių okupacijos metais sukaktuvininkas pertvarkė gimnazijų ir pradžios mokyklų muzikines programas. Pokario metais vadovavo Memmingeno lietuvių "Darnos" chorui, lietuviškajai vargo mokyklai, rūpinosi jaunimo lituanistiniu auklėjimu.

IX AITVARŲ VARŽYBOSE Mannheime-Sandorfe jėgas išbandė apie 300 šio sporto mėgėjų, jų tarpe šešiolika Vasario 16 gimnazijos mokinių su šešiais aitvarais. Dalyviams, kurių didžiąją dalį sudarė vokietukai ir amerikiečių karių vaikai, buvo skirta 20 premijų. Dvi premijas laimėjo lietuviai gimnazistai: ketvirtokas E. Šiušelis su antroku A. Saunaičiu ir ketvirtokų pora V. Poškaitis su P. Kuzminu. Pirmieji du, be įvairių žaislų, laimėjo nemokamą skridimą lėktuvu iki Huettenfeldo.

LIUTERONŲ IŠEIVIŲ BENDRIJOS rugsėjo 30 — spalio 4 d. Heideburge, V. Vokietijoj, surengė metinį suvažiavimą, kuriame dalyvavo 45 kunigai ir pasauliečiai šių tautybių: estų, latvių, lietuvių, lenkų ir vengrų. Gana gausi buvo lietuvių grupė. Kun. A. Gelžinius laikė bendras pamaldas, kun. P. Urdžė buvo vienas iš Šv. Rašto paskaitininkų. Mokyt. F. Skėrys vieną vakarą kalbėjo apie lietuvių evangelikų liuteronų veiklą išeivijoj ir ją pavaizdavo skaidrėmis.

Australija

ADELAIDĖS LIETUVIŲ MUZĖJUI V. Dumčius iš JAV parvežė prez. A. Smetono lazdą ir daug kitų iš lietuvių gautų eksponatų. "Mūsų Pastogėje" rašoma, jog V. Dumčius taipgi tarėsi su tenoru Stasiu Baru ir mezzo-sopranu Aldona Stempužiene dėl gastrolių Australijoje. Juos būtų galima atsikviesti dar šiemet, jeigu koncertų bilietai padengtų kelionės išlaidas. Pulgis Andriušis Australijoje norėtų susilaukti Antano Gustaičio paspirties literatūros vakaruose. Dėl šių planų kviečiami pasisakyti "MP" skaitytojai.

AMERIKIETIŠKOJI DEBIUTANČIŲ pristatymo mada jau pasiekė ir Australijos krantus. Debiutančių balius buvo surengtas Adelaidės Lietuvių Namuose. Visuomenei buvo pristatytos: Dana Brazauskaitė, Julija Neverauskaitė, Marija Neverauskaitė, Liuda Stalbaitė, Giedrė Staukaitė ir Jūratė Vitkūnaitė. Jos visos yra skautės, visuomenininkės, tautinių šokių šokėjos. "Mūsų Pastogės" aprašyme minimas baltų rožių kambarys, gilūs reveransai, lėti žingsniai ir gėlių puokštės, bet, deja, nieko nematyti lietuviško, išskyrus tautinį kaspiną, kuriuo buvo perrištos gėlių puokštės. Negi debiutantės nesugebėjo paruošti jokios lietuviškos programos?

SAULIUS DRYŽA, laimingai užbaigęs metus trukusį įsipareigojimą Australijos kariuomenei P. Vietnamo kare, grįžo pas tėvus į Sidnėjų ir žada tęsti pradėtas studijas.

Argentina

KASTANTO NORKAUS, "Argentinos Lietuvių Balso" redaktoriaus, 75 metų amžiaus ir 50 metų žurnalistinio darbo sukaktis Buenos Aires lietuviai atžymės gruodžio 8 d. pagerbtuvių pietumis. Pobūvį ruošia bendradarbių ir laikraščio rėmėjų specialiai šiam tikslui sudarytas komitetas.

BUENOS AIRES MIESTE lankėsi prof. Julius Kakarieka, Čilės Conception universiteto dekanas. Argentinon jis buvo atvykęs universiteto reikalais.

BUENOS AIRES SAN MARTIN TEATRE sol. A. Stempužienės, kompoz. D. Lapinsko ir deklamatoriaus L. Barausko vakaras rengiamas lapkričio 4 d. Didžiąją programos dalį atliks sol. A. Stempužienė. Koncerto dalyviai turės progos išgirsti G. Donizetti "Favoritės", G. Verdi "Don Carlos", G. Rossini "Sevilijos kirpėjo" arijų, Manuel de Falla, D. Lapinsko, St. Šimkaus, Montvilos dainų. Salės nuoma ir kitos išlaidos iš Buenos Aires lietuvių pareikalaus nemažos 200.000 pezų sumos, kurią tikimasi surinkti pardavus 514 bilietų po 600 pezų. Menininkams iš JAV bus surengti asado pietūs lapkričio 3 d. Argentinos Lietuvių Centre.

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRO 42-jų metų sukakties proga buvo atidengtas dail. Alberto Cicėno sukurtas dr. J. Basanavičiaus portretas, padovanotas A. Mičiūdo. Šalia gausių sveikinimų AL Centrui, buvo plati jaunimo programa, kurią išpildė muz. V. Rymavičiaus ALC Aušros choras, A. Čikštaitės ir V. Žiukaitės vadovaujamas mažųjų "Papartynas", ALC vyresniųjų ansamblis, kurio vadovai yra inž. A. Rastauskas ir O. Jonušis. Scenoje aidėjo lietuviškos dainos ir šokiai. Programą papildė pats sau gitara pritardamas Robertas Pocius ispaniška ir lietuviška daina. Sol. Zuzana Valadkaitė, pianinu palydima A. Čikštaitės, padainavo S. Šimkaus "Lopšinę", Vl. Jakubėno "Gėles iš šieno". Po sveikinimų ir programos iki ryto vyko jaunimo šokiai.

Delhi - Tillsonburg

VEIKLOS DEŠIMTMEČIO sukakties proga katalikės moterys rengia muzikos ir poezijos vakarą Delhi lenkų salėje lapkričio 9, šeštadienį, 7 v.v. Po meninės dalies bus užkandžiai su užgėrimais ir šokiai grojant geram orkestrui. Rengėjos kviečia visus apylinkės tautiečius dalyvauti šiame parengime. V.

WINDSOR, ONT.

VILNIAUS OPEROS SOLISTO
Virgilijaus Noreikos
KONCERTAS

ĮVYKS Š. M. LAPKRIČIO 3, SEKMADIENĮ, 7.30 v.v.
WINDSORE, CLEARY AUDITORIJOJ
KVIEČIAMI DETROITO, WINDSORO IR APYLINKIŲ LIETUVIAI
Akompanuoja — Ž. Noreikienė
Įėjimas: $3.00, studentams ir moksleiviams — tik $1.00
Rengėjai

Žymieji solistai, susitikę Toronte: J. Vaznelis iš Čikagos, V. Noreika iš Vilniaus, St. Baras iš Čikagos Nuotr. M. Pranevičiaus

O. B. AUDRONĖ

RUDENS AKVARELĖS

LIŪDESYS

Tik liūdesys
Priklauso man vienam,
Tik jo galiu
Prisemti ežerus,
Pripilt marias gilias.

Niekas nepavydi
Liūdesio
Ir niekas pasiskolint
Neateina.
Tu ižmiršta sala.

JUOKAS

Mums duota juokas,
Tad juokimės kartu.
Pabūkime vaikais mažais
Ir aš, ir tu.

Mums duota džiaugsmas,
Tai džiaukimės drauge!
Skambiuoju laimės varpeliu
Šaukiu tave.

DU LAŠAI

Sukepę lūpos šaukiasi versmės —
Iškrito du lašai
Tiktai
Ant rudenio kaktos.
Neklykit, paukščiai,
Taip klaikiai
Ant žemės suveltos.

Užslinko debesys —
Palši artistai —
Tik du lašai
Kišenėje kiauroj;
O kažin ko
Iš kojų medžiai virsta
Ir upės kunkuliuodamos vaitoja.

LIETUS

Prigirdyta žolė išgeltus,
Prigirdyti takai.
Srovelėse
Nukritę lapai vartos
Ir tu sakai —
Palaimintas vanduo!

Vėjuota kepure mojuodamas
Nusijuokia ruduo
Nerūpestingai —
Ir tu
Su rudeniu brendi
Prigirdytų pėdų
Takais
Ir vingiais.

SPALIO HARMONIJĄ

Saulutė raičioja žeme
Šešėlius,
Kaip jaunus katinėlius
Ir ąžuolų
Pabirusių gilių
Pilni takai.
O spalio vėjas
Nuostabiai švelnus,
Kaip mažas katinėlis —
Harmonija smagi,
Puikiausia.
Užbėki —
Rudeniu pasiausim.

Nūdienės apraiškos Lietuvos literatūroje

Spalio 19 d. Toronto Prisikėlimo parapijos muzikos studijoj įvyko Akademikų Dr-jos surengta paskaita. Antraštėj nurodyta tema kalbėjo svečias iš Montrealio Vytautas A. Jonynas. Paskaitininką klausytojų auditorijai (apie 60 žmonių) pristatė Stp. Kairys. Prieš paskaitą ligšiolinis Toronto Akademikų Dr-jos pirm. archit. V. Petrulis padarė trumpą metų veiklos apžvalgą, iš kurios paaiškėjo, jog pernai buvusios surengtos 6 viešos paskaitos, parašyta 300 laiškų. Dr-jai priklauso 18 narių.

Paskaitininkas okupuotos Lietuvos literatūrą palygino su vienišame kambaryje sergančia, kliedinčia mergaite, kuri po ilgesnio laikotarpio pasijunta pasveikusi ir tapusi subrendusia mergina. Posūkis pasireiškęs chruščiovinio atoleidžio laikotarpyje, kai pagerėjo kūrybinės sąlygos. Nuo to laiko užaugo poetų, kurių eilėraščiuose pasireiškia jau tikra kūryba. Net ir tuose eilėraščiuose, kurie išeivių paprastai laikomi propagandiniais, būna drąsių pasisakymų, apvilktų satyrine forma (pvz. G. Astrauskas). Paskaitininkas citavo visą eilę pavyzdžių, kuriuose atsispindi humanistinė dvasia, meninis išgyvenimas. Tokių tarpe yra J. Marcinkevičius, J. Degutytė, S. Geda, M. Martinaitis, J. Vaičiūnaitė, A. Baltakis ir kt.

Poetas Stasys Santvaras skaito savo eilėraščius apie įsivaizduotą moterį literatūros vakare Toronte. Nuotr. S. Dabkaus

Prozinę kūrybą V. A. Jonynas palietė gana trumpai, suminėdamas J. Avyžiaus "Kaimą kryžkelėje", V. Petkevičiaus romaną "Apie duoną, meilę ir šautuvą" ir kitus. Šioje srityje esą nedaug pasiekta. Autoriai jauni ir romano formos tvirtai dar nevaldo. Panašiai esama dramos srityje, kur talentingai reiškiasi ypač K. Saja. Humoro srityje stipri esanti Vytautė Žilinskaitė.

Po paskaitos buvo leista pateikti prelegentui užklausimų. Pirmuoju prakalbo "Tėv. Žiburių" redaktorius dr. P. Gaida, suabejodamas, ar tokiu atrankumu nebūsiąs sudarytas netikslus vaizdas dabartinės literatūros Lietuvoje. Esą, tokiais atrinktais pavyzdžiais tarytum įtaigojama, jog ten lyg ir nebūtų propagandos, o tik gryniausia kūryba, humanizmas etc. Paskaitininkas, atsakydamas, nenuneigė ten esamų "dirsių ir kukalių" (mano terminai — Pr. Al.). Jis ieškojęs tik kūrybingų pavyzdžių. — A. Sungailienė užklausė, ar tai apie tą patį Mieželaitį paskaitoje užsiminta, kuris gavęs Lenino premiją? Atsakyta, jog tai tas pats. Jis esąs "distiliuotas" mūsiškis Brazdžionis ir gavęs premiją už poemą rusų kalba "Žmogus". Toji jo premija padėjusi ir kitiems lietuvių rašytojams, nes pastarieji rusų akyse atrodė verti didesnio pasitikėjimo. — Poetas B. Rukša nurodė, jog tenykštėj prozoj esama propagandos, o poezijoj—mažai arba nieko. Jis neradęs tos propagandos netgi Mieželaičio kūryboj. — Ilgesniu žodžiu pasisakė rašyt. J. Kralikauskas. Jis labai šiltai atsiliepė apie paskaitininką A. V. Jonyną, kurio kritikos raštus jis seniai skaitąs spaudoj. Tikroj poezijoj nesą propagandos. Jeigu okup. Lietuvoj būtų tik Janinos Degutytės 5 rinkiniai, jau būtų kuo džiaugtis ir didžiuotis. Bet geras reiškinys esąs ir Mieželaičio premija. Ji daug padėjusi tenykščiams lietuviams rašytojams, nes iškeltieji rašytojai tenai esą įtakingi. Justinas Marcinkevičius esąs talentingas ir drąsus. Literatūra tautoj yra tautos valios reiškėja ir jos gaivalingumo apraiška. Džiaukimės, kad ten kūryboj yra prošvaisčių, ne tik poezijoj, bet ir kitose srityse. **Pr. Alšėnas**

Poetas Bernardas Brazdžionis skaito savo kūrybą Lietuvių Enciklopedijos surengtame literatūros vakare Toronte. Nuotr. S. Dabkaus

Atsiųsta paminėti

Giovannino Guareschi, DRAUGAS DON CAMILLO. Išvertė Jonas Pranas Palukaitis, išleido "Viltis", 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA. Tiražas — 500 egz. Šios 216 psl. knygos minkštuose viršeliuose kaina $3.

Technikos Žodis nr. 4(110), liepa-rugpjūtis. PLIAS ir ALIAS žurnalas. Leidėjas — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Čikagos skyriaus technikinės spaudos sekcija. Administracijos adresas: M. Krasauskas, 2633 W. Montgomery Ave., Chicago, Ill. 60632, USA.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

EISMO MINISTERIJA
PAKEITIMAI VIEŠKELIŲ EISMO ĮSTATYME

Ontario vyriausybei pasiūlius, provincinis parlamentas priėmė šiuos pakeitimus Ontario vieškelių įstatyme:

POSŪKIO ŽENKLAI gali būti naudojami tiktai tais atvejais, kai vairuotojas nori sukti į kurią nors pusę, pereiti kiton linijon ar važiuoti iš sustojimo vietos. Įsigalioja tuojau pat.

BLYKČIOJANČIOS ŽALIOS EISMO ŠVIESOS gali būti naudojamos, kai judėjimas iš priešingos pusės sustabdomas raudonos šviesos. Tada vairuotojai, matą žalias blykčiojančias šviesas, gali sukti dešinėn, kairėn arba važiuoti tiesiai.
Isigaliojo nuo 1968 m. rugsėjo 1 dienos.

PĖSTIEJI negali eiti skersai gatvę, kai blykčioja žalios eismo šviesos, išskyrus tas vietas, kur yra įrengtas ženklas "Walk" (eik).
Ten pėstieji turi laikytis šio ženklo.
Įsigaliojo 1968 m. rugsėjo 1 dieną.

ATIMAMAS LEIDIMAS IKI 30 DIENŲ UŽ PERGREITĄ VAŽIAVIMĄ 30 ar daugiau mylių tose vietose, kur yra pažymėta greičio riba. Bausmės dydis paliekamas bylos teisėjo nuožiūrai. Įsigalioja tuoj pat.

VISI VARTOTI AUTOVEŽIMIAI, parduodami agentų, privalo turėti mechaninio tinkamumo pažymėjimą arba leidimų plokštės turi būti grąžintos Ontario eismo ministerijai. Privatus pardavimas negali būti registruojamas ministerijoj, jeigu prie prašymo perleisti autovežimį nėra pridėtas mechaninio tinkamumo pažymėjimas, išskyrus atvejus, kai nuimamos registracijos plokštės.
Tada naujam savininkui išduodamas netinkamo autovežimio leidimas. Naujai registruotas savininkas galės gauti plokštes, kai pristatys autovežimio mechaninio tinkamumo pažymėjimą.
Įsigalioja 1968 m. lapkričio 1 dieną.

MOTOCIKLŲ SAUGUMO ŠALMUS, atitinkančius specifinius reikalavimus, privalo dėvėti visi vairuotojai ir KELEIVIAI.
Įsigalioje 1968 m. rugsėjo 1 dieną.

The Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

PASIKALBĖJIMĄ SU PROF. VYTAUTU MARIJOŠIUM apie PLB III seimo koncertą Linkolno Centre paskelbė "Darbininkas" spalio 4 d. laidoje. Pirmosios koncerto dalies dirigentas prof. Vyt. Marijošius, paklaustas, ar jis patenkintas šios programos atlikimu, atsakė: "Būti patenkintam — ne mano privilegija. Tam yra ir priežasčių. Pirmiausia, jei lietuvių muzikinis lobynas turėtų daugiau veikalų, kurie tiktų tokiai progai, ir didžiai gerbiami rengėjai dar anksčiau pradėtų planuoti didžius koncertus, tai būtų kur kas lengviau visiem: kompozitoriam, dirigentam, solistam ir technikiniam pasiruošimui. Deja, mūsų sąlygomis tikroji padėtis yra visai kitokia. Anksčiau parašyti veikalai yra arba per dideli savo apimtim ir tokiam dideliam orkestro sąstatui, kad mūsų lėšos yra per kuklios juos pastatyti. Be to, orkestrinė medžiaga jiem neparuošta, ir, kas svarbiausia, tie veikalai neparodo mūsų kompozitorių paskutinės vystymosi stadijos. Gi kamerinio pobūdžio veikalai didesnėje auditorijoje paprastai neišpildomi. Kas tuomet lieka? Lieka tik viena išeitis — prašyti kompozitorių, kad, nežiūrint riboto laiko, aukotųsi bendram labui ir kuo greičiausiai duotų ką nors naujo pagal rengėjų norus ir lėšas. Sukurti veikalą ir atlikti visą techniską perrašymą nėra taip lengva. Pavyzdžiui, Gaidelio Dramatinės uvertiūros orkestrinė medžiaga buvo baigta perrašinėti tik 3 dienas prieš pat mano repeticiją su orkestru (rugpjūčio 31). Su solistais turėjau tik vieną repeticiją, prieš pastatant juos prieš orkestrą. Išskyrus Jakubėno "Nejaugi vėl, o Dieve", visi veikalai solistam buvo visai nauji. Turint visą koncerto programą gerokai anksčiau nuspręstą ir pilnai techniškai sutvarkytą, galima daug intymiau susigyventi su atliekamu kūriniu, save išbandyti ir tik paskiau stoti scenon prieš klausytojus. Surepetuoti pirmąją dalį su orkestru ir solistais iš viso turėjau apie 4 valandas laiko. Visa muzika nauja ir orkestrui, ir solistams, ir man. Turint kitą progą grįžti prie tų pačių veikalų, būtų puiku, bet kada tas bus?" Šiuose žodžiuose jaučiamas tylus prašymas panašių koncertų rengėjams planavimą pradėti žymiai anksčiau, kad kompozitoriai turėtų daugiau laiko kūriniams sukurti ir paruošti. Dėl "N. Y. Times" kritiko neigiamų atsiliepimų prof. Vyt. Marijošius pareiškė: "Matyti, kritikui susidarė toks įspūdis. Bet tai yra tik jo vieno asmeninė nuomonė, ir nebūtinai ji priimtina. Pav., ir be žvakės nesunku surasti skirtumą tarp Kačinsko ir Banaičio. Kačinskas savo dainų trilogijoje yra politonalistas, o tuo tarpu Banaitis savo "Barkarolėje" — konvencionalus lyrikas su keliais nonakordų priedais, bet, kaip matot, iki kritiko tas nenuėjo." Toliau prof. Vyt. Marijošius pataria: "Lietuviam būtina kas keleri metai koncertuoti savo reikšmingiausius pasirodymus geriausiose salyse (kaip a.a. A. Olis darydavo Chicagoje). Bet gal nebūtinai tokioj salėj, kaip Lincoln centras. Visais atžvilgiais Carnegie Hall būtų mum geresnė. Tai salė su geriausia akustika, labai garbinga praeitimi ir geriausiai mėgiama šių dienų menininkų. Aš bandžiau tai išaiškinti, bet, deja, kaip žinot, rengėjai nutarė kitaip."

VIKTORAS PETRAVIČIUS dalyvauja keturių grafikų parodoje, kuri atidaryta Printmaker's Workshop galerijoje, Studio 22, Čikagoje. Šalia grafikų Lasic, Van Bork ir Bak darbų jis yra išstatęs spalvotus medžio raižinius "Koncertas", "Karšta diena", "Vakar ir rytoj", raižinį "Dainos". Jo raižinių kainos — nuo $700 iki $1.200.

SOL. PRUDENCIJA BIČKIENĖ, akompanuojama prof. V. Marijošiaus, atliko koncertinę programą Putnamo N. Pr. Marijos seselių vienuolijos 50 metų minėjime. Programon ji buvo įtraukusi W. A. Mozarto operos "Figaro vestuvės", A. Ponchielli "La Gioconda" arijas, lietuvių kompozitorių dainas — Vl. Jakubėno "Gėlės iš šieno", S. Šimkaus "Kur bakūžė samanota?", St. Gailevičiaus "Oi laukiau, laukiau", J. Tallat-Kelpšos "Mano sieloj šiandien šventė".

DAIL. EVOS KUBBOS dvi savaites trukusi trečioji individualinė paroda buvo surengta White Studio Exhibition galerijoje Adelaidėje, Australijoje. Dailininkė buvo išstačiusi apie 45 kūrinius, kurių didžioji dalis atstovavo akrilinei technikai. Eva Kubbos yra žymiausia lietuvaitė dailininkė Australijoje, parodose laimėjusi net 22 premijas. Jai yra tekę dalyvauti reprezentacinėse Australijos dailininkų parodose Japonijoje, pietryčių Azijos kraštuose, Europoje ir P. Amerikoje.

LEONO ANDRIEKAUS, OFM, eilėraščių rinkinys "Po Dievo antspaudais" jau spausdinamas Tėvų pranciškonų spaustuvėje Brooklyne, JAV. Knygą iliustravo torontietis dail. Telesforas Valius.

DAIL. HENRIKAS ŠALKAUSKAS Robin Hood grupinėje dailės parodoje Sidnėjuje, Australijoje, buvo atžymėtas dviem premijom. Pirmąją premiją jis gavo už specialiame parodos skyriuje išstatytą savo kūrinį, o kitas jo paveikslas, kaip geriausias visoje parodoje, susilaukė vertintojų komisijos simbolinės premijos.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VINCENTAS KUPRYS, iš Sverdlovsko grįžęs ir Vilniaus operoje pradėjęs dainuoti bosas, surengė pirmąjį koncertą Vilniaus konservatorijos salėje. Programon jis buvo įtraukęs Mocarto, Gounod, Rossini, Borodino operų arijas, keletą lietuvių, rusų kompozitorių ir Vakarų klasikų dainų. Solistui akompanavo pianistė G. Ručytė. V. Kuprio operų arijų ir dainų rečitalį numatoma surengti Kaune. Recenzentų teigimu, V. Kuprys turi rusišką dainavimo mokyklą, visuose registruose gražiai skambantį balsą, jautrią meninę intuiciją.

TARPTAUTINIAME MUZIKOS FESTIVALYJE Frankfurte prie Oderio, R. Vokietijoje, dalyvavo Kauno radijo gamyklos estradinis orkestras ir profsąjungų kultūros rūmų pramoginių šokių grupė "Sūkurys". Festivalio konkurse šokėjai laimėjo III vietą. Estradinis orkestras surengė šešis koncertus, supažindindamas klausytojus su B. Gorbulskio, T. Makačino, A. Raudonikio ir kitų lietuvių kompozitorių kūriniais.

VILNIAUS OPEROS TEATRAS pateikė pirmąją šio sezono premjerą — G. Puccini operą "Mergina iš Vakarų". Spektaklio kūrėjai — rež. A. Rudaitis, dirigentas V. Viržonis, dail. J. Jankus. Pagrindinius vaidmenis yra paruošęs dvigubas solistų sąstatas: E. Saulevičiūtė, I. Žukaitė, V. Adamkevičius, V. Noreika (premjeroje dainavo V. Adamkevičius, pakeitęs Kanadoje viešintį V. Noreiką), J. Stasiūnas, K. Šilgalis, E. Kaniava ir kt.

MOKSLŲ AKADEMIJOS PREZ. PROF. DR. J. MATULIS, sugrįžęs iš CITCE — tarptautinės termodinamikos ir elektrocheminės kinetikos komiteto konferencijos Detroite, JAV, pasakoja: "Konferencijoje skaičiau pranešimą apie kai kuriuos mūsų chemikų darbus. Pranešimas sudomino visus specialistus, jį paprašyta atspausdinti mokslinėje spaudoje. Nenoriu būti nekuklus, tačiau susidarė įspūdis, kad pusė darbų, atliekamų Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Chemijos ir cheminės technologijos institute, sukeltų tokį pat CITCE susidomėjimą, kaip ir perskaitytas pranešimas. Malonus siurprizas buvo tai, jog, lankydamasis Fordo kompanijos laboratorijose, taip pat "Judilait" firmoje, aptarnaujančioje visų JAV galvaninių cechų darbą, sužinojau, kad jose naudojamasi kai kuriomis Lietuvos chemikų rekomendacijomis. Šios firmos gerai žino mūsų darbus, spausdina juos savo leidiniuose." Paklaustas, kuris, jo nuomone, yra vertingiausias Lietuvos mokslininkų laimėjimas, prof. dr. J. Matulis atsakė: "Nenorėčiau išskirti kurio nors atskiro atradimo, mokslinio eksperimento ar mokslininko vardo. Svarbiausia, mano manymu, yra tai, kad mūsų institutai pagal sprendžiamų problemų reikšmę ir eksperimento kultūrą pasiekė aukštą tarptautinį lygį. Tai patvirtina ir gaunami rezutatai. O tokios mokslo sritys, kaip teorinė spektroskopija, puslaidininkių fizika, šiluminė fizika, taikomoji matematika, elektrochemija, išėjo į pasaulinę arena..."

VILNIAUS JAUNIMO TEATRAS Utenos jauniesiems žiūrovams suvaidino Violetos Palčinskaitės pjesę "Aš vejuosi vasarą", kurios pagrindinis motyvas yra klausimas, ar visi suranda tikrąjį laimės akmenį?

JONAS ŠVEDAS, 60 metų amžiaus sukaktį atšventęs liaudies muzikos ir instrumentų entuziastas, "Kultūros Barų" muzikos ir teatro skyriaus red. Irenai Mikšytei pareiškė: "Visą mano įvairiapusę veiklą jungia vienas pradas — meilė liaudies menui, pastangos jį puoselėti ir vystyti. Jis man brangiausias, čia ir vaisių būsių gražiausių sulaukęs. Kai bandau prisiminti, kada aš rimtai, sąmoningai susidomėjau liaudies muzika, man prisimena Klaipėdos muzikos mokykla. Dėstęs kompoziciją J. Žilevičius įpareigodavo kiekvieną savo mokinį vasaros metu užrašyti bent po dešimtį liaudies dainų ir suradus parvežti vieną liaudies instrumentą. Man tekdavo padėti tvarkyti šį savotišką Žilevičiaus muziejų. Dažnai, kilnodamas suskeldėjusias kankles, pajuodusias birbynes, piemenų lumzdelius, pagalvodavau — o jeigu taip visais kartu užgrojus? Kokia muzika išeitų? Mano laimė, kad aš ne vienas apie tai svajojau. Žymiai vėliau sutikau Praną Stepulį, Povilą Servą, Praną Samutį ir kitus liaudies muzikos mylėtojus, dar Juozą Lingį, kuris, ir šaligatviu eidamas, šokdavo liaudies šokius. Su jais bendromis jėgomis šį tą ir nuveikėme. Mano kūryba taip pat kuo glaudžiausiai susijusi su liaudies muzikos išlaikymo ir vystymo tikslais. Reikėjo ansambliui repertuaro — gimė "Linelį raunu ne viena", "Palydų daina", "Kolūkietiškas valsas", muzika šokiams "Kolūkio pirmininkas", "Sadutė" ir keliasdešimčiai kitų. Dabar niekas net neprisimena mano autorystės — bet tai ne skaudu, o džiugu — muziką pasisavino žmonės, kuriems ir buvo ji skirta. Konservatorijoje taip pat jau dvidešimt treji metai aukėjų liaudies muzikos atlikėjus bei puoselėtojus. Jie tarsi tęsia mano darbus: Vl. Bartusevičius vadovauja "Lietuvos" ansambliui, A. Vyžintas — "Sviesai", A. Balčiūnas — Vilniaus universiteto ansambliui... Šiam darbui ir galo nematyti." **V. Kst.**

Istorija iš studijų ir patirties

Dr. Martyno Anyso premijuoto veikalo "Senprūsių laisvės kovos" apžvalga

J. JAKŠTAS

(Tęsinys iš praeito nr.)

Taip žiūrint į senprūsių užkariavimą ir vokiečių kūrimąsi jų krašte, reikia atitaisyti ir klaidą, kartojamą apie Maž. Lietuvą. Ji įsiterpusi ir į šią istoriją, kur sakoma: "numalšinus senprūsių didįjį sukilimą ir prasidėjus karui su Lietuva, minėtos šalys buvo puolamos (turima galvoje Sudavija ir Nadravija) ir jų gyventojai naikinami, kad jos pasidarytų dykumomis ir kad ordinas jas vėliau galėtų kolonizuoti vokiečiais" (63 psl.). Iš tikrųjų gi nebuvo reikalo naikinti gyventojų kolonizaciniams tikslams, nes dykumų Maž. Lietuvoje nuo pat pradžių buvo daug daugiau nei gyvenamų plotų. Maž. Lietuvos miškai neužaugo "kaip pasekmė 150 m. karų" (176 psl.). Jie nuo amžių kerojo, kaip įrodė O. Schlueter (jo veikalas — "Wald, Sumpf, Siedlungsland in Altpreussen vor der Ordenszeit", Halle 1921, ir ypač F. Mager veikalas "Der Wald in Altpreussen als Wirtschaftsraum, Koeln 1960, 2 t.). Mažai vokiečių kolonistų pasiekė Maž. Lietuvos kraštą iki XIV a., kai jie masiškai traukė į Prūsiją. Rytinių Prūsijos sričių apgyvendinimu susirūpino paskutiniai didieji magistrai po antros Torno taikos (1466 m.) ir hercogai po reformacijos, kai sumažintoje jų teritorijoje rytinės girios dengė josios didesnę dalį. Nuo to meto pradėta plačiu mastu vidaus kolonizacija, įsileidžiant ir kiek pabėgėlių iš D. Lietuvos ir iš kitur. Kai po reformacijos imta vartoti lietuvių kalba pamaldose ir net iš dalies istaigose, tada ir iškilo Maž. Lietuva.

Autorius būtų gerai padaręs, jei į Nadravijos ir Skalavijos nukariavimo skyrelius būtų įterpęs kaikurias šaltinių žineles apie gyventojus po pasibaigusių karų ir jų sodybų tęstinumą iki poreformaciniu laikų. Tuo būdu būtų argumentuotai pasipriešinta vokiečių pokariniais laikais (po I D. karo) beveik vienbalsiai skelbtai lietuvių masinės imigracijos teorijai. Tiesa, autorius, kalbėdamas apie Klaipėdos pradžia ir jos apylinkės gyventojus, užsimena kaikuriuos vokiečių mokslininkus, ypač Mortesenus, ir juos itin paviršutiniškai pakritikuoja, bendrais samprotavimais stengiasi atremti (174 psl.). Reikėjo leistis į detalesnius išvedžiojimus ir apžvelgti klausimo literatūra. Užsiminęs apie Mortensenų pagrindinį ir paskutinį veikalą, jis jiems prikiša nadruviečių, skalviečių ir kuršių sumaišymą, ko jie nedarė. Priešingai, Mortensenai net pergriežtai skyrė gimines ir jų niekur nemaišė.

Kad ir nuslysta daugelyje vietų nuo mokslinės istorijos linijos komentuojant faktus, tačiau pats įvykių dėstymas toje pagrindinėje veikalo dalyje daro jį vertingu įnašu į senąją Lietuvos istoriją iki 13 a. galo. Jo vertę dar padidina pridurtos Livonijos ordino kovos su lietuviais iki maždaug 13 a. vidurio (iki Durbės mūšio). Čia skaitytojas ras išsamią Klaipėdos įkūrimo istoriją ir pirmas kovas dėl jos tarp žemaičių ir ordino. Vykusiai paneigiamas Klaipėdos kuršiškumas ir pagrįstai įrodinėjamas kuršių įsikūrimas Neringoje naujaisiais laikais. Gan pagrįstai Daktaras gina seną nuomonę, kuri Šiaulių kautynes 1236 m. lokalizuoja prie latviškos Saulės.

Į senprūsių nukariavimo istoriją įjungiamas net atskira ilga dalimi (VI) didysis jų sukilimas. Jo eiga, nepasisekimo priežastys ir pasekmės nuodugniai, pagal šaltinius, daugiausia Dusburgą, dėstomos.

Visame antrame skyriuje vyraujanti kovų istorija pertraukiama įtarpu — vad. Kristburgo sutartimi. Tai, be abejonės, didelės vertės 13 a. dokumentas ne tik prūsams, bet ir visiems aisčiams. Gaila, kad mūsų autorius davė vien lietuvišką vertimą kitur spausdinto teksto. Tam įžymiam dokumentui būtų visai tikęs nuodugnus komentaras, koki paskutiniais laikais davė V. Pašuto savo žinomoje Lietuvos istorijoje. Žinoma, komentaras turėtų būti kitoks nei Pašuto, kuris Kristburgo sutarties tekste būtinai jieškojo marksistinės istorijos sampratai tinkamų išvadų. Autorius teisingai pastebi, kad minimoji sutartis buvo prūsų neofitų kapituliacijos dokumentas, palikęs bereikšmiu dėl netrukus prasidėjusio sukilimo.

5. Senprūsių buitis ordino valdžioje

Trumpas skyrius apie senprūsių gyvenimą ordino valdžioje yra mažiau originalus nei kiti. Pirmas straipsnis apie vitingus nepasižymi originalumu. Apie tą senprūsių didikų luoma plačiai rašė J. Voigtas savo didelėje istorijoje ir prie jo išvadų mažai ką tegalima pridėti.

Atrodo, autorius permažai dėmesio kreipė į senprūsių luominę diferenciaciją, buvusią prieš jų pavergimą ir vėliau pasilikusią. Manding, klaidingai pasisakoma apie senprūsių kilminguosius (nobiles), beveik paneigiant jų buvimą po nukariavimo. Iš gausių žemės dovanojimo dokumentų (Handfeste) matyti gan gausūs išlikę senprūsių didikai, gavę iš ordino žemes su mažuoju, o kartais ir didžiuoju teismu ir su pareiga tarnauti kariuomenėje. Jie atleidžiami nuo dešimtinių ir visokių baudžiavinių darbų. Tik, kaip visur su ištautėjimu atsitinka, augštesnysis luomas greičiausiai įsijungė į vokišką visuomenę ir pasidarė svetimas savo tautai. Iš tų prūsų bajorų kaikurie galėjo būti net "karaliai" (prūsiškai rykiai), t.y. sritiniai valdovai. Jų būta ne tik senprūsių, bet ir kitų aisčių kraštuose. Daktaro minimi kuršių kungai yra tipiškas pavyzdys visiems aisčiams jų proistoriniais laikais.

Skyriaus gale dr. M. Anyso paliesta paprastos visuomenės padėtis yra sudėtingas klausimas. Viena aišku: užkariautojai kolonistai vokiečiai elgėsi kaip viešpataujanti tauta (Herrenvolk) ir laikėsi nuošaliai nuo vietinių. Ryški segregacija vyravo tarp atėjūnų ir vietinių. Vokiečiai gyveno pagal savo skirtingą Kulmijos teisę, tapusią krašto vokiškos visuomenės teise. Šalia jos dar buvo kiek paplitusi Magdeburgo teisė. Šios teisės laidavo gyventojams asmeninę laisvę. Tuo tarpu vietiniai tesinaudojo savąja prūsiška teise, jau žemesne už vokiškąją. Pagal Kulmijos teisę kūrėsi miestai ir juose galėjo tik tos teisės turėtojai, t.y. vokiečiai, gyventi. Prūsams neleista kurtis juose. Kadangi miestai lėmė viso krašto kultūrinį ir ekonominį gyvenimą (juose spietėsi vokiečiai amatininkai), tai Prūsijoje jie pasidarė ir vokietybės lizdais. Šiaip krašte vokiečiai plito kurdamiesi sau atskirus kaimus, nesimaišydami su vietiniais prūsais. Vokietybės centrai buvo dar dvarai, gaunami iš Vokietijos atvykusių didiku.

Vokiečių pasisavinta ekonominė pirmenybė krašte, laidavusi jiems pelningesnius darbus, k.a. malūnus, karčiamų nuomojima, amatų monopolį, visokiu pareigūnų bei valdininkų profesijas, — slopino vietinius ir juos nejučiomis vokietino. Prie vokietinimo prisidėjo ir vokiškosios bažnyčios, skirtos pirmiausia vokiečiams ir jų gyvenamose vietose statytos. Pakrikštyti prūsai turėjo pareigą jas lankyti. Ordinas nesirūpino statyti bažnyčias prūsams.

Štai ši paniekintų ir užguitų prūsų socialinė padėtis buvo didžiausia jų išnykimo, geriau pasakius, suvokietėjimo priežastis, o ne karai. Dar S. Grunau laikais buvo pakankamai prūsų ir jis girdėjo jų gyvą kalbą, kurios pats buvo pramokęs. Bet jau antroje XVII a. pusėje rašęs Chr. Hartknochas liudija, kad nėra Prūsijoje vietų, kur žmonės ištisai prūsiškai kalbėtų. Tik kur-ne-kur galima užtikti senius dar tą kalbą mokančius.

Šios pastabos apie prūsų paprastą visuomenę skirtos papildyti Daktaro straipsneliui, kur suminėta keletas nuostatų, lietusių palenktų prūsų būklę. Pastabos yra daugiau išvada iš jų padėties, t.y. prūsų suvokietėjimo iki XVII a.

6. Dėl senprūsių kalbos

Skyrelis "Kuria kalba kalbėjo senprūsių giminės?" galėjo būti ir išleistas. Jis mažai ką duoda naujo. Duodamos iš Hartknocho veikalo fotokopijos katekizmų, verstų į prutėnų ir lietuvių kalbas, mažai ką duoda eiliniam skaitytojui. Moksliniam tyrinėjimui fotokopijos nevisai patikimos. Jų vietoje dabar turime minėtą leidinį, "Prūsų kalbos paminklai" (Vilnius 1966), kur iš pirmykščių šaltinių paimti seni prūsų kalbos tekstai ir fotokopiniu būdu paskelbti. Senprūsių kalbos mokslui tas veikalas yra pagrindinis.

7. Pabaigai

Dr. M. Anyso darbas — labai kruopščių tyrinėjimų vaisius — yra senprūsių istorija ir drauge jų senienų mokslas. Autorius sukaupia jame ne tik rašytines žinias apie senprūsius, bet dar suregistruoja jų išlikusius paminklus ir vietoves, juos primenančias. Tai savos rūšies prūsikos enciklopedija. Ji gali traukti dėmesį ne tik istoriko, bet ir antikvaro.

Mus, lietuvius, sieja su senprūsiais ypatingas sentimentas. Juk tai tragiškas likimas mūsų didelės tautos dalies, atkakliai kovojusios už laisvę ir išnykusios. Senprūsių likimas žadino užuojautos jausmus jau XIX a. pradžios romantikams. Juos vietomis išliejo didžiosios prūsų istorijos autorius J. Voigtas ir to meto Karaliaučiaus lietuvis L. Rheza eilėraščiu "Balgos griuvėsiai". Negalėtų būti geresnio epilogo šiai knygai, kaip tas jos gale įdėtas lietuvių kalbon išverstas eilėraštis!

MANN MARTEL

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

INDIAN RD.—BLOOR, $15.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras mūrinis namas su plačiu įvažiavimu ir garažu; 3 virtuvės, 3 prausyklos; vandens-alyvos šildymas. Viena atvira skola balansui.

JANE—BLOOR, $12.000 įmokėti, 9 kambariai per 2 augštus (5 kambariai) pirmame ir 4 antrame augšte), garažas ir įvažiavimas, vandens-alyvos šildymas, viena atvira skola balansui. Tuojau galima užimti.

BLOOR — RUNNYMEDE, $10.000 įmokėti, 7 kambarių (per 2 augštus) atskiras mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Vandens-alyvos šildymas, moderni virtuvė, arti požeminio traukinio.

JANE — ANNETTE, $7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR, $8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN, $9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO, $15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

DUNDAS — JANE, $32.700 prašoma kaina, atskiras plytų namas su garažu, 6 kambariai ir 1 rūsyje, 2 prausyklos, moderni virtuvė, visi kambariai dideli ir gražūs, namas 4 metų, pirma skola iš 7%.

MIMICO, $10.000 įmokėti, didelis 2-jų šeimų namas su garažu, didelis sklypas, 9 vaismedžiai, rūsyje 2 kambariai; pirma skola $20.000 iš 7½%; prašoma kaina $36.000.

ISLINGTON - WESTWAY, $32.500 prašoma kaina, gražus atskiras vieno augšto namas su garažu, didelis sklypas, puikus rajonas, arti mokyklos, susisiekimas ir krautuvės.

WESTON RD. — WILSON AV., $23.900, atskiras namas, sklypas 57x213 pėdų, skola iš 7%, greitas užėmimas.

BLOOR — ROYAL YORK RD., $32.500 prašoma kaina, atskiras vieno augšto plytų namas, 5-ki kambariai ir 2 dideli kambariai rūsyje, 2 prausyklos, namas arti prie Bloor ir tik keleto metų senumo.

BABY POINT, $10.000 įmokėti, legalus dviejų šeimų namas, garažas, labai geroj gražioj vietoj, arti centrų. Greitas užėmimas ir puikus namas.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybių parduoti.
Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

Moka:
už depozitus – 5%
už šėrus – 5½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

$2.000 gyvybės drauda nemokamai.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

$7.200 prašoma kaina už 74 akrus gražios žemės. Kampinis sklypas prie 66 kelio, maždaug 100 mylių nuo Toronto. 35 akrai dirbamos žemės, likusi apaugus medžiais. Per kampą žemės teka upelis. Puikus pirkinys.

QUEENSWAY — ROYAL YORK. Naujos statybos tributis (tripleks) du butai po tris miegamuosius, vienas 2 miegamųjų. Arti susisiekimo, viskas išnuomota. Įmokėti apie $15.000.

BLOOR — ISLINGTON. Mūrinis 5 kambarių vienaaugštis (bungalow), gražiai įrengtas rūsys, alyva šildomas; garažas su privačiu įvažiavimu; arti požeminio susisiekimo ir krautuvių; namas be skolų.

PACIFIC — ANNETTTE. Atskiras, 8 kambariai, 2 virtuvės, 2 prausyklos, alyva šildomas. Prašo apie $29.000; namas be skolų.

JANE — BABY POINT. Gražus mūrinis vienaaugštis (bungalow), 5 šviesūs kambariai, 2 prausyklos, 2 ekstra kambariai rūsyje. Retai pasitaikantis pirkinys. Įmokėti apie $10-15.000.

MIMICO — BURLINGTON ST. Naujos statybos 5 butų namas, didelis sklypas, privatus įvažiavimas. Įmokėti apie $20-25.000; skola iš 7½%; prašo $64.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

WILSON — DUFFERIN, $35.000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 butų apartamentas. Už butą prašoma kaina — $12.000.

VAKARUOSE 4 kambarių vienaaugštis (bungalow). Prašoma kaina — $15.000.

BLOOR — WINDERMERE, mūro atskiras, 7 kambarių namas — garažas; prašoma kaina — $27.000.

BATHURST — WILSON, 11 butų apartamentas, 11 garažų, geros pirkimo sąlygos.

NIAGARA FALLS, ONT. 28 vienetai (28 units), motelis, graži ir gera vieta, geros pajamos.

ŠIAURĖS VAKARUOSE, 39 mylios nuo Toronto, 9 akrai žemės su geriais pastatais, prie upės kranto, 2 mylios nuo miestelio; mokėta $48.000, galima nupirkti už $30.000.

HIGH PARK, $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 2 butų apartamentas po 5 kambarius, 2 garažai, privatus įvažiavimas.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

TORONTO

Evangelikių moterų auka "T. Ž." Toronto Išganytojo bažnyčios lietuvių evangelikų liuteronų parapijos moterų draugija savo narių susirinkime nutarė paaukoti "Tėviškės Žiburiams" $25 ryšium su laikraščio patarnavimais evangelikių moterų veiklai. Atitinkamas laiškas ir čekis jau gautas. Už šį gražų mostą "TŽ" nuoširdžiai dėkoja.

Gimnazijos mokytoja Dalia Sakevičiūtė susižiedavo su dantų gydytoju Gediminu Jočiu iš JAV. Ta proga įvyko jaukus pobūvis sužadėtinės tėvų namuose. Šiuo metu G. Jočys gilina studijas Toronto universitete.

Adolfas Dragūnas praleido atostogas Meksikoj ir sekė sporto olimpiadą. Ta proga matėsi ir su giminėmis iš okupuotos Lietuvos.

Šv. Juozapo ligoninėje gydosi dr. Matukas.

Ateivių įsteigta ir daugiausia ateivius aptarnaujanti ligoninė Central Hospital yra plečiama. Šiuo metu ji vykdo vajų lėšoms sutelkti ir kreipiasi į lietuvius paramos. "TŽ" atsiųstame laiške vajaus komitetas prašo paskelbti jo prašymą ir adresą, kuriuo siunčiamos aukos. Štai jis: Central Hospital Development Fund 333 Sherbourne St., Toronto 2, Ont.

Laima Kvedaraitė susituokė su G. W. Barkey spalio 26 d. Vestuvinėje puotoje Inn on the Park dalyvavo gausus būrys lietuvių ir nelietuvių. Iškilmei vadovavo H. Stepaitis. Nuotaka Laima yra vienturtė Prano ir Aldonos Kvedarų duktė. Jungtuvių apeigų metu Prisikėlimo bažnyčioje giedojo šeimos bičiulė solistė Prudencija Bičkienė. Iškilmėse taipgi dalyvavo svečių iš tolimesnių vietovių, kaip J. D. Maurukai ir kt.

PADĖKA

Grįžę iš ūkio į Torontą šeštadienio vakare, buvome užklupti savo pažįstamų ir draugų su valgiais, gėrimais ir dovana. Už tai tariame didelį ačiū visiems. Pirmiausia dėkojame organizatoriams: p.p. A. V. Karauskams, O. S. Gaidėliams, A. J. Visockiams, N. J. Zakarams; taipgi visiems prisidėjusiems: p.p. O. V. Anskiams, A. V. Buteikiams, Dzidams, A. J. Gudavičiams, A. A. Laurinavičiams, F. Lackui, M. J. Mockevičiams, P. V. Melninkams, O. V. Marcinkevičiams, E. K. Naudužams, A. J. Petrauskams, I. V. Šventoraičiams. M. P. Šiuliams, Mikuckiams, V. Sasnauskui iš Hamiltono. Mes niekuomet nepamiršim jūsų visų geros širdies ir dovanos. Dėkojam J. Petrauskui už gražų žodį įteikiant dovaną. Labai didelis ačiū Tėvui Rafaeliui, OFM, už pašventinimą mūsų naujos rezidencijos. Jūsų visų nuoširdumas mums liks neužmirštamas.

Labai dėkingi —

Marija ir Juozas Radzevičiai

Gražinai ir Vladui Butkiams spalio 26 d. Šv. Jono Kr. par. salėje buvo surengtas jaukus pobūvis 20 metų vedybinei sukakčiai atžymėti. Dalyvavo gausus būrys tautiečių.

SPORTAS

BRONZA "ŽALGIRIO" VALČIAI

Meksikos olimpiadoje "Žalgirio" aštuonvietė valtis laimėjo bronzos medalį, pasiekusi baigmę per 6 min. 9,11 sek. Pirmą vietą užėmė V. Vokietijos irkluotojai su 6 min. 7 sek., antrą — australai su 6 min. 8 sek. Varžybų pradžia "Žalgiriui" buvo labai nesėkminga: užplaukimuose jis nepateko į baigminę grupę ir teisę dalyvauti baigmėje išsikovojo tik vadinamajame malonės užplaukime.

"Žalgirio" bronzos medalį Meksikos olimpiadoje Lietuva sutiko kaip didelį laimėjimą, nors iš tikrųjų tas medalis teko ne lietuviams irkluotojams, bet tik "Žalgirio" valčiai. Treneris Ričardas Vaitkevičius valties įguloje paliko tik keturis lietuvius — Zigmą Jukną, Antaną Bagdonavičių, Juozą Jagelavičių ir Vytautą Briedį. Juos papildė studentai — leningradietis V. Suslinas, maskvietis A. Martyškinas, kieviečiai V. Sterlikas ir V. Kravčukas, o vairas buvo patikėtas J. Lorenconui iš Leningrado. Taigi, iš 9 įgulos narių tik 4 buvo lietuviai. "Tiesa", pranešdama laimėjimą, skelbia: "Žalgirio" irkluotojams — olimpiados bronzos medaliai", o "Komjaunimo Tiesa" po laimėtojų nuotrauka deda logiškesnį paaiškinimą: "Tarybų Sąjungos akademinio irklavimo rinktinės flagmanas..." Iš tikrųjų tai buvo Sovietų Sąjungos irkluotojų rinktinė, varžybose naudojusi "Žalgirio" valtį. Savaime suprantama, ji atstovavo ne Lietuvai, bet Sovietų Sąjungai. Čia tenka pridurti, jog visų lietuvių sportininkų krūtines Meksikos olimpiadoje puošia "CCCP" užrašas, jų pergalės skiriamos Sovietų Sąjungai, nors savo širdies gelmėse jie jas ir atiduoda Lietuvai.

Vilniaus radijas laimėjimo proga perdavė specialią transliaciją iš Meksikos. Laidą pradėjo Vilniaus televizijos vyr. red. Algis Matulevičius: "Čia Meksikas, čia Meksikas. Džiugu, jog galime kalbėti. Mūsų studijoje — aštuonvietėje irklavę olimpiados bronzos medalininkai Zigmas Jukna, Antanas Bagdonavičius, Juozas Jagelavičius, Vytautas Briedis, jų treneris Ričardas Vaitkevičius, sporto ir spaudos darbuotojai. Nėra, deja, Stasio Šaparnio. Jis jau dedasi daiktus, mat, penkiakovininkai ruošiasi vykti namo. Negalėjo ateiti ir Modestas Paulauskas, Jonas Čepulis, Danas Pozniakas, turintys eilines treniruotes — jų dar laukia svarbios kovos..." Su jais ir buvo padarytas daugiau kaip valandą trukęs pasikalbėjimas.

BALTIEČIŲ GOLFO PIRMENYBĖS TORONTE

Spalio 26 d. Maltono golfo aikštyne įvyko pirmosios Š. Amerikos baltiečių komandinės pirmenybės. Varžėsi estai, latviai ir lietuviai. I vietą laimėjo estai su 517 taškų, II vietoje liko latviai su 534 taškais, o lietuviams teko III su 542 taškais. Komandą sudarė 9 žaidėjai, tačiau taškai buvo skaitomi už 6 geriausius. Lietuvių komandoje pirmas trejetukas buvo pirmoje vietoje: V. Astrauskas 84, A. Sergautis 84 ir V. Ubeika 85, tačiau pralaimėta antrame trejetuke: V. Balsys 93, R. Strimaitis 98 ir J. Balsys 98. Estų visas šešetukas sužaidė žemiau 90. Individualiai geriausiai žaidė estas R. Ennist 81. Laimėtojams įteiktos dovanos, kurios atiteko estams: pereinamoji komandinė, kiekviesam laimėjusios komandos dalyviui ir geriausiam žaidėjui.

Pirmenybės surengtos truputį vėlokai. Blogas oras gerokai trukdė pasiekti geresnes pasekmes. Pirmenybės praėjo tvarkingai ir draugiškoje nuotaikoje. Aptarti ateities planai. Kitais metais numatoma pirmenybes ruošti anksčiau — pirmą savaitgalį po Darbo šventės. Jas ruoš latviai arba lietuviai.

Iš lietuvių pusės keletas pajėgesnių dalyvių negalėjo pirmenybėse dalyvauti, todėl teko skaudžiai pralaimėti. Tikėkimės, kad sekantį kartą geriau susiorganizuosime ir turėsime pirmaeilę komandą. A. S.

TARPKLUBINIS ŠAUDYMAS

Š. m. spalio 27 d. Hamiltono klu-

Nukelta į 9-tą puslapį

PAJUDINTAS LIETUVOS RUSINIMAS

(Atkelta iš 1-mo psl.)

me gali dalyvauti laisvinimo kovoje. Iki šiol rusinimo klausimo mūsų veiksniai neskyrė nuo bendrojo klausimų komplekso. Prie VLIKo yra teisių ir politikos komisija, kuri planuoja įvairius laisvinimo darbus, į kuriuos įeina ir kova su rusinimu. Laisvės Kovos Metams buvo suplanuoti net 32 darbai bei leidiniai, kurių dalis bus įvykdyta. Lietuviai dalyvauja bendroje kovoje drauge su kitom pavergtom tautom per Pavergtųjų Europos Tautų seimą. Lietuvos klausimas suaktualėjo ryšium su Čekoslovakijos okupacija ir pasiekė didžiąją spaudą, televiziją.

Baigiant diskusijas buvo iškeltas okupuotos Lietuvos menininkų koncertų klausimas Kanadoje. Klausta, ar dalyvavimu juose prisidedame prie kovos su rusinimu, bet aiškaus atsakymo nesulaukta. J. Audėnas pareiškė nuomonę, esą, jei tokie koncertai rengiami be politrukų globos, be politinio atspalvio, yra naudingi lietuvybei. G. Balčiūnas tuose koncertuose įžiūrėjo politinį momentą ir pasisakė esąs tuo klausimu labiau rezervuotas.

Aplamai, simpoziumas, kurio pranešimus bandė susumuoti moderatorius G. Balčiūnas, pajudino a k t u a l i u s klausimus. Klausytojai jais domėjosi, tik nepritaikyta patalpa k l i u d ė jiems įsijungti į klausimų svarstyma.

Dinamiškoji "Grandinėlė"

Šeštadienio vakarą erdvioj Club Kingsway salėje įvyko balius. Jame dalyvių netrūko — buvo užimti visi stalai. Pagrindinė atrakcija — Klevelando "Grandinėlės" ansamblio tautinių motyvų šokiai. Energingas jaunimas su savo orkestru atliko labai smagią programą. Ji buvo tuo originali, kad tautinių šokių motyvai pynėsi beveik be pertraukos. Šoko ir visa grupė bendrai, ir specialios grupės atskirai. Vietomis buvo gražaus humoro, o kaikuriuose šokiuose net sadutiško subtilumo bei lyriškos nuotaikos. Eiliniam žiūrovui nebuvo įmanoma atskirti vieno šokio nuo kito, nes jie buvo tampriai supinti, stilizuoti. Be to, nebuvo rašytinės programos, tad ir šokių vardus neįmanoma sužymėti. Aplamai, "Grandinėlė" pasižymėjo savo jaunu dinamiškumu, gražiais deriniais, jautriu drausmingumu, įvairumu, lengvumu, ritmo pajautimu. Tai grupė, kuri ir savo apranga, ir šokių atlikimu, ir jų stilizavimu, ir kūrybiškumu, ir orkestrine muzika turi savitą veidą, išskiriantį iš kitų panašių grupių. Tai vadovo L. Šagio nuopelnas. Jis ir jo ansamblis susilaukė gausių žiūrovų katučių. Ypač patenkinti buvo žiūrovai, kurie "Grandinėlės" šokėjų buvo staiga mobilizuoti Suktiniui.

Loterija

Po meninės programos apylinkės pirm. G. Balčiūnas rengėjų vardu padėkojo "Grandinėlei", baliaus talkininkams, salės puošėjams ir pakvietė dalyvius šokiams. V. Babecko orkestrui iš Hamiltono užgrojus, buvę žiūrovai tapo judriais šokėjai. Pertraukų metu jaunimas platino loterijos bilietus. Jie buvo tiek sėkmingi, kad 1500 bilietų tuoj pat išpardavė ir pritrūko — toks skaičius tebuvo atspausdintas. Daug kas norėjo laimėti spalvotos televizijos priimtuvą, bet laimėjo tik vienas, būtent, Kazys Lesauskas iš Toronto.

Su šeštadieniu baigėsi ir Lietuvių Diena, nes sekmadienį tebuvo įprastinės pamaldos visose lietuvių šventovėse. Bvs.

Ateitininkų žinios

Susirinkimai: šį sekmadienį, 2.30 v., visų jaunesniųjų berniukų ir mergaičių būrelių susirinkimai. Mergaičių — L. V. Namuose, berniukų — Prisikėlimo patalpose. Visi berniukai susirenka į ateitininkų kambarį. Susirinkimai kartu daromi dėlto, kad tėvam būtų lengviau su jaunesniųjų atvežimu. Gyveną tame pačiame rajone tėvai yra prašomi paimti ir kaimynų vaikus. Kviečiame ir pačius jaunuosius berniukus ir mergaites nuo pat pirmo skyriaus.

Globėjų kursai, ruošiami sendraugių valdybos, įvyksta šį šeštadienį Prisikėlimo patalpose. Pradžia 9.30 v. ryto. Kviečiami dalyvauti visi globėjai, taip pat visi studentai at-kai ir moksleivių valdyba. Pasikalbėjimus praves seselė Ignė, prof. R. Vaštokas, kun. dr. Gaida ir V. Kolyčius. Tikimės, kad atvyks Hamiltono ir Montrealio globėjai.

Studentų centro valdybos pirm. A. Razgaitis ir vicepirmininkas P. Alšėnas iš Klevelando turėjo posėdį su Toronto studentų valdyba ir sekmadienį bendrą susirinkimą su studentais ateitininkais. Taip pat dalyvavo studentų ateitininkų atstovai iš Klevelando, Niujorko, Windsoro, Montrealio ir Racine, Visc. Visi padarė pranešimus. Jautėsi kuopose orientacijų stoka, nors pas pavienius asmenis entuziazmo netrūksta.

Vyr. moksleivių ruošiamos įsijungimo dienos įvyksta šeštadienį, lapkričio 30, ir gruodžio 1.

Ateitininkų tėvų metinis susirinkimas — šį sekmadienį, lapkr. 3, tuoj po 10 val. Mišių ateitininkų kambaryje. Visi tėvai yra prašomi dalyvauti.

Moksleivių ateitininkų centro valdyba praneša, kad šiais metais žiemos kursai "Dainavoje" įvyks nuo gruodžio 26 d. iki sausio 1 d. Globėjai ir kuopų valdybos jau dabar raginamos šiems kursams ruoštis, pramatant pažangesnius savo kuopų narius šių kursų dalyviais. Dėl riboto vietų skaičiaus kuopos siunčia po vieną atstovą nuo kiekvieno kuopos narių penketuko. Pvz. jei kuopa turi 30 narių, siunčia nedaugiau kaip 6 stovyklautojus.

Skautų veikla

● Kanados rajono skautų-vyčių ir vyr. skaučių sąskrydyje dalyvavo virš 100 asmenų, daugiausia jaunimo. Suvažiavimą atidarė rajono vadeivė s. dr. J. Ciplijauskaitė-Tanner ir vadeiva s. K. Batūra, pasveikindami susirinkusius ir perduodami vyriausių skautininkų bei rajono vado sveikinimus. Atskirose diskusijų grupėse skautams pašnekesį pravedė ps. V. Augaitis, skautėms — s. I. Šernaitė-Meiklejohn. Keliamais klausimais aktyviai domėjosi jaunimas. Popiet visiems suvažiavimo dalyviams eilę principinių l i e t u v i š k o skautavimo klausimų pateikė v.s. Č. Senkevičius. Trijose atskirose grupėse tie klausimai buvo diskutuoti. Grupių vadovais buvo v. sk. sl. B. Paliulytė, ps. R. Augustinavičiūtė ir s. K. Batūra. Jaunesniųjų grupių išvadose pareikštas tikėjimas lietuviška skautybe; pabrėžtas idealizmo reikalingumas ir jaunesniųjų vadovų stipresnis įsijungimas į veiklą. Suvažiavimo dalyviai pasisakė už panašaus sąskrydžio ruošimą kasmet. Suvažiavimas baigtas Tautos himnu. Vakare bendrame Lietuvių Dienos parengime suvažiavimo dalyviai pasilinksmino.

● Sąskrydžio rengėjai nuoširdžiai dėkoja tėvams pranciškonams už patalpas, ateitininkams už leidimą pasinaudoti jų kambariu ir vyr. skaučių "Birutės" dr-vei už lietuviškus skanius pietus.

● "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų kanklininkės, skudutininkai ir tautinių šokių šokėjai, vykstantieji į St. Catharines, renkasi lapkričio 3, sekmadienį, 11.30 v. ryto prie Dufferin Plaza; iš ten bus vykstama autobusu. Prašoma nevėluoti.

● Lapkričio 10 d., 5 v. p.p., "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų iškilminga sueiga ir skautorama Prisikėlimo auditorijoje. Kviečiami visi.

Č. S.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

SWANSEA, tiktai pora minučių iki Bloor gt., 6 kambarių vienaaugštis, vandeniu-alyva šildomas; prašoma kaina $27.000.

RUNNYMEDE - BLOOR, apie $5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, geras šoninis įvažiavimas su garažu, naujas šildymas, nedideli mokesčiai.

KIPLING — KINGSWAY, $7.000, o gal mažiau įmokėti, gražus 6 kambarių vienaaugštis su didžiuliu, apie 200 pėdų, sklypu, yra vaismedžių; užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu, arti labai gero susisiekimo.

INDIAN RD. — BLOOR, $8.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, dvigubas garažas, arti požeminio traukinio bei krautuvių, puiki nuomojimui vieta.

DVIBUTIS (dupleksas), maždaug 5 metų senumo, du butai po 7 kambarius, kiekvienas butas turi po 2 prausyklas, atskiri šildymai, garažai su privačiu įvažiavimu, tikrai pigus pirkinys, tinka net dviem šeimom ar geriem draugam; tikrai $10.000 įmokėti.

CLENDENAN AVE — BLOOR, $10.000 įmokėti; galite nusipirkti 8 kambarių per du augštus atskirą gražų plytų namą; reikalingas mažo vidaus remonto bei sumoderninimo; platus privatus įvažiavimas su garažu; lieka viena atvira skola. Tas namas perkamas iš pirmųjų rankų.

ROYAL YORK — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaugštis, puikus didžiulis kiemas, kurio gale teka upelis, daug medžių, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu; neturi skolų, netoli nuo požeminio traukinio stoties.

PRINCE — EDWARD — BLOOR, apie $10.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu; su didesniu įmokėjimu, lieka viena skola.

HIGH PARK — RONCESVALLES, apie $15.000 įmokėti didžiulis gražus 15 kambarių atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, 5 kambariai ir prausykla pirmame augšte, 4 kambariai ir prausykla III augšte, tinka nuomoti, platus sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu, graži vieta.

JANE — BLOOR, 8 kambariai per du augštus, rupių plytų, vandeniu - alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu, tuoj gali užimti; priima kiekvieną pasiūlymą, nes turi būti parduotas.

BLOOR — DUNDAS, apie $15.000 įmokėti, vos keletos metų senumo, 5 butų apartamentas; turi būti parduotas.

50 AKRŲ ūkis, tiktai $12.000 pilna kaina, 50 mylių nuo Toronto.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME	DUODAME
5% už depozitus	mortgičius iš 7%
5½% už šėrus	asm. paskolas iš 7%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatyta normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

QUEBEC — GLENLAKE, $32.900 prašoma kaina, atskiras plytų namas, 9 kambariai per 3 augštus, 2 prausyklos, 2 virtuvės, didelis sklypas, garažui vieta; įmokėti apie $10.000; lieka vienas atviras mortgičius.

ALHAMBRA — BLOOR, $5.000 įmokėti, 8 kambariai per 3 augštus, 2 modernios prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu-alyva apšildomas, naujai įrengtas garažas; reikia greitai parduoti, atviras mortgičius.

JANE — BABY POINT RD., $20.000 įmokėti, gražus atskiras namas, gerame rajone, 8 kambariai per 2 augštu, pilnai užbaigtas rūsys, kilimai pirmajame augšte, vandeniu apšildomas, gražus sklypas, platus privatus įvažiavimas, garažas, lieka viena atvira skola.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

$8.000 ĮMOKĖTI, Royal York-Bloor, vienaaugštis (bungalow), arti požeminio, 5 šviesūs dideli kambariai, plytinis, nauja šildymo krosnis, privatus įvažiavimas; turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko naują namą.

$5.000 ĮMOKĖTI, 10 akrų gražios žemės arti Bolton, Ont. prie 50 ir 9 kelio apie 35 mylios nuo Toronto; vienas mortgičius balansui.

$20.000 ĮMOKĖTI, Dovercourt-Dundas, šešiabutis, plytinis, atskiras, šiltu vandeniu apšildomas, 1 mortgičius balansui, $9.000 metinių pajamų.

$10.000 ĮMOKĖTI, Annette-Runnymede, atskiras dvibutis (duplex), plytinis, 10 didelių kambarių, šiltu vandeniu apšildomas, garažas, 1 mortgičius balansui, prašoma $36.900.

$3.900 ĮMOKĖTI, Bloor St.-Clarens, pusiau atskiras, 6 švarūs kambariai 2 modernios virtuvės namas pilnai atnaujintas, įvažiavimas.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,
Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių.
VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ ĮSVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas 5-riems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreiptis: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALILDUMO PAJAMOS IR KT.

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANDSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latvitją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, su gydymu ir t. t. automobiliai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, butai (apartamentai), poilsis kurortuose, poilsis kurorte

Maisto siuntinių svoris neribotas. Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės. Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryte iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS

Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532 - 7733

1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Vyrų ir jaunimo moderniška DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 Sav. A. B. Beresnevičius

780 Queen St. W. prie Gore Vale Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos Meniškos vaikų nuotraukos Portretai ir kt.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468

Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (Rugs. 1—5) atidaryta visą parą — 24 valandas.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechanikus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atveskite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PASKEVICIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS. BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas. Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 Dewson St., Toronto. Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (bo dy) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body

Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.,

tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

SKAITYTOJAI PASISAKO

DAINOS ANGLIŠKAI

Š. m. "TŽ" 41 nr. Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavimo aprašyme minima mano parašyta knyga, belaukianti vertimo į anglų kalbą. Ši informacija reikalinga patikslinimo.

Prieš kelis metus buvau užklausta Kanados federacinio muzėjaus, ar nesutikčiau jiems paruošti informacinio pranešimo apie lietuvių folklorą. Pranešimas buvo pristatytas ir taip pat buvo parūpinti gyvi pavyzdžiai. Muzėjus tais darbais buvo labai sudomintas ir po metų užklausė, ar aš nesutikčiau bendradarbiauti ir paruošti medžiagą įvairiems leidiniams apie mūsų folklorą. Buvo numatyti trys darbai: 1. Informacinio pobūdžio knyga apie svarbiausius mūsų folkloro bruožus su dviem plokštelėm, įdainuotom ir įgrotom Kanadoje. Ji būtų pardavinėjama muzėjuose bei visose parduotuvėse, kurios platina valstybinius leidinius. 2. Daug išsamesnė knyga, pritaikyta mokslo pasauliui ar ypatingai folkloru besidomintiems asmenims. 3. Specialūs darbai, liečiantys mūsų seniausiąjį žanrą — sutartinę bei skudučius, kurie būtų skiriami leidiniui "Contributions to Anthropology". Buvo taip pat pabrėžta, kad tai būtų įmanoma tik su pilna mano pagalba, nes muzėjaus specialistams trūksta laiko, kad galėtų ilgesnį laiką apsistoti ties viena kuria tauta.

Norėdama, kad tie leidiniai pasirodytų, aš, žinoma, sutikau, bet tuo pačiu tapau prislėgta nepaprastai didelio darbo ir atsakomybės. Medžiaga buvo surinkta, sutvarkyta, kur buvo reikalas — papildyta ir pristatyta muzėjui. Mano laikas neleido jos skirstyti ir tai yra palikta muzėjaus specialistams, kurie ją suredaguos savo nuožiūra, palikdami man koautoriaus teises.

Šiuo metu medžiaga yra paruošta pirmajam leidiniui. Gaila tik, kad jo pasirodymas kiek užsitęs dėl šiuo metu smarkiai perkrautos valstybinės leidyklos.

Kalbant apie šitą leidinį tenka paaiškinti, kad buvau prašyta pristatyti dainininkus, gyvenančius Kanadoje. Reiškia, jo greitas paruošimas nepriklausė nuo manęs vienos. Tai buvo rezultatas glaudaus bendradarbiavimo tarp manęs ir visų tų puikių, neužmirštamų žmonių, kurie ėjo, važiavo ir dainavo, kada tik į juos būdavo kreipiamasi. Aš manau, kad jų dėka muzėjus greitai reagavo ir Kanadoje gyvenančių lietuvių dainas taip puikiai įvertino.

Dėl vertimo, tai turiu pasakyti, kad rašiau iš karto angliškai.

Šiuo metu, pagrindinę darbo dalį palikusi muzėjui, jaučiu, kad turiu sustoti, nes yra atsiradusių naujų, nė kiek nemažesnės svarbos darbų. Dėlto paskutinį šių metų dainų rekordavimą organizuoti prašysiu mūsų jauną, bet labai tampriai su liaudies kūryba surištą muzikę — p. Dalią Viskontienę. Smulkią darbo ataskaitą pateiksiu vėliau — dabar tik linkiu p. Viskontienei, jaunosiom dainininkėm ir mielai skautų grupei, vadovaujamai Stp. Kairio, geriausios kloties kalbant kitataučiams apie savo kraštą ir jo žmonių kūrybą.

Danutė Rautinš

SPORTAS

(Atkelta iš 6-to psl.)

bo "Giedraičio" šaudykloje buvo surengtos lėkščių šaudymo varžybos, kurios praėjo sklandžiai. Štai rezultatai: I vietą ir pereinamąją taurę laimėjo Hamiltono klubas "Giedraitis" 384 taškais, II — Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa, III — Toronto medž. klubas "Tauras". Ontario lietuvių šratinio šautuvo čempijonu tapo Hamiltono "Giedraičio" klubo šaulys A. Šimkevičius; antruoju liko T. V. P. Š. K. jaunasis šaulys A. Zaleskis, trečiuoju — E. Kuchalskis, TVPŠK. Taurių įteikimas įvyks Toronte, Vlado Pūtvio šaulių kuopos pobūvyje. **M. T.**

VYČIO ŽINIOS

Krepšinio treniruotės — Prisikėlimo parapijos salėje antradienių vakarais: 5-7 v. pradedantiems berniukams ir mergaitėms; 6-8 v. vyr. mergaitėms, 8-10 v. vyr. berniukams. Norintieji pradėt žaisti krepšinį prašomi atsilankyti į 5-7 v. treniruotę. Čia susirenka žaidėjai iki 12 m. amžiaus. Treniruotėms vadovauja: pradedantiems — T. Supronaitė, mergaitėms — J. Žukas, berniukams — M. Duliūnas ir V. Staškevičius.

Jaunieji krepšininkai susiorganizavo. Geresnei sportinei ir visuomeninei veiklai paskatinti išrinktas jaun. krepšininkų komitetas: pirm. J. Sepulis, vicepirm. A. Vaičeliūnas, sekr. D. Žukauskaitė, ižd. A. Stankus, reik. vedėjas S. Ramanauskas, parengimų vadovė U. Ramanauskaitė, sporto vadovai — M. Nacevičiūtė, A. Duliūnas ir S. Ignatavičius. Komitetas taipgi numato ruošti jaunimo pobūvius.

Mūsų rėmėjams A. M. Krivickui, A. Sergaučiui, J. Gimbučiui, A. Lukoševičiui, Vėgeliui, M. Žemeckienei, A. Aulinskui ir Z. Linkevičiui nuoširdžiai dėkojame.

AUŠROS ŽINIOS

Bathurst - College krepšinio lygos rungtynės prasideda šį sekmadienį; pirmose rungtynėse žais: 12.30 val. Aušros jauniai — Vytis, 2 v. estai — latviai.

Toronto stalo teniso lygoje šiemet žais 2 Aušros komandos: veteranų (O. Rautinš, J. Kuncaitis ir W. Pėteraitis) II-je divizijoje ir jaunių (A. Kuolas, P. Klevinas ir L. Klevinas) VI-je divizijoje. Jaunių komandą globoja J. Klevinas. Lygos rungtynės prasideda šią savaitę.

Krepšinio treniruotės berniukams — pirmadieniais ir trečiadieniais, mergaitėms — ketvirtadieniais. Ateinančios savaitės trečiadienį, lapkričio 6, treniruočių nebus, nes salė yra užimta parapijos parengimui.

Į naująją klubo valdyba išrinkti: A. Kuolas, A. Čižikas, J. Danaitis, Br. Genčius, J. Petronis, Vl. Simonaitis, E. Šlekys, K. Žabienė, K. Žebrauskas ir A. Žemaitis. Valdyba pareigomis pasiskirstys ateinančios savaitės posėdyje.

Aušros priešadventinis parengimas — šokiai bus lapkričio 30 d.

"Mindaugo mirtis", 4 veiksmų istorinė drama, vaidinama lapkričio 17 d., 5 v.v.

LONDON, ONT.

SOLISTO V. NOREIKOS KONCERTAS. Nuo Delhi, Tillsonburg, Rodney ir net nuo Toronto ir Detroito bei Windsoro skubėjo lietuviai į Londoną, norėdami išgirsti iš okupuotos Lietuvos atvykusį žymųjį tenorą Virgilijų Noreiką. Taksi šoferiai klausinėjo, kas šį sekmadienį Public Library, kad jie gauna tiek daug keleivių. Koncerte dalyvavo 273 asmenys. Solistas Virgilijus ir jam puikiai akompanavusi jo žmona Žaneta sudarė labai puikų derinį — klausytojų buvo entuziastingai sutikti. Kaikas gailėjosi, kad Žaneta nieko nepaskambino solo. Būtų buvusi proga solistui atsikvėpti. Virgilijus tikrai stebino visus ne tik puikia balsine medžiaga ir kūrinių interpretacija, bet ir savo pajėgumu: atliko 20 kūrinių, padarydamas tik vieną 10 min. pertrauką. Kai jis padainavo "Lietuva brangi", visi klausytojai sustojo ir sukėlė audringas ovacijas. Jie būtų prašę kartoti beveik kiekvieną išpildomą dalyką, bet, gailėdami solisto, pasitenkino tik keleto kūrinių pakartojimu. Svečiams buvo padėkota įteikiant po gražią rožių puokštę. Koncertą rengė privatūs asmenys. Viskas praėjo labai jaukioje nuotaikoje. Mūsų ausyse ilgai dar skambės "Lietuva brangi", "Ave Maria", "Ugnelė", "Tosca" ir kt. **D. E.**

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-ro psl.)

kysis federacinės įstaigos. Pagal 1886 m. priimtą įstatymą federacinės vyriausybės institucijos nusavinimus atlikdavo nesiskaitydamos su žemės ar namų savininkų balsu. Dabargi bus įsipareigota planuojamus nusavinimus iš anksto pranešti, viešai apsvarstyti savininkų protestą ir sumokėti dalį pinigo, kol yra svarstoma galutinė nusavinamo objekto vertė. Naujasis įstatymas daugiausia lies aerodromų pakraščiuose gyvenančius kanadiečius, kai aerodromus tenka plėsti ir didinti valstybiniu mastu atperkant privačią nuosavybę.

Sudbury, Ont.

PADĖKA

Už suruoštą man 50 metų amžiaus sukakčiai paminėti staigmeną nuoširdžiai dėkoju sumanytojams ir rengėjams P. ir P. Juteliams, S. Krivickui, J. Kručui, šeimininkėms — A. Pranckūnienei ir p. Stepšienei, M. Pranckūnui už patalpas ir visiems už dalyvavimą: kun. A. Sabui, p.p. Staškams, J. Venslovaičiui, A. Milčiui, V. Kriaučeliūnui, P. Griškoniui, J. Šleiniui, V. Barvydui, K. Rimui, J. Remeikiui, V. Juškai, J. Glezickui, I. ir J. Račinskams, A. Krivickienei, A. Kusinskiui, K. Žukauskui, J. Bataičiui, savo žmonai Juzefai.

Taip pat visiems nuoširdus ačiū už dovaną, kuri liks ilgai mano atmintyje kartu su jumis.

A. Gatautis

PADĖKA

Besigydydamas "Algoma" sanatorijoje sulaukiau labai daug nuoširdžių lankytojų. Visiems nuoširdžiausia padėka. Ypatingą padėką reiškiu "International" viešbučio savininkams — p. Poderių šeimoms, Kl. Žukauskui, Albrechtų, Karklinš šeimoms, J. Bataičiui, I. Bružui, P. P. Juteliams, V. Kriaučeliūnui ir kitiems.

Lankytojų buvo labai daug, visų išvardinti neįmanoma, todėl dar kartą visiems, visiems mano nuoširdus lietuviškas AČIŪ. **Klemas Jonikas**

PADĖKA

Už suruoštą priešvestuvinę staigmeną ir pobūvį (stag and shower party) man ir mano būsimai gyvenimo draugei reiškiame didžiausią padėką rengėjams: V. Bružui, savo mamytei ir sesutei Danai. Dėkojame p. Pranckūnui už leidimą pasinaudoti jo rezidencija, o p. Pranckūnienei ir p. Stepšienei — už kruopštų darbą bei triūsą, paruošiant gražius ir turtingus stalus. Taip pat reiškiame didelę padėką visiems dalyviams (nevardinsim, nes buvo daug) už įteiktas vertingas dovanas. Dėkojame ir tiems, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių dalyvauti negalėjo, bet nepamiršo mūsų apdovanoti. Jūsų gražus gestas neleis man nutolti nuo Jūsų, mieli lietuviai!

Dar kartą visiems nuoširdus ačiū —

Patricija Puddy ir Algis Kusinskis

ČIKAGOS...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

dabar gyvenantis Kalifornijoje, kalbėjo akademikų skautų Čikagos skyriaus susirinkime spalio 18 d. Bataan salėje. Jis papasakojo savo įspūdžius iš okupuotos Lietuvos, jos mokslininkų laimėjimus ir pastangas lietuvių vardui pasaulyje garsinti. Kalbėtojas pabrėžė didelį nuoširdumą, kurį teko patirti Lietuvoje lankantis kartu su žmona. Jam teko skaityti ir vieną paskaitą iš savo specialybės. Paskaita mažai tebuvo garsinta, bet jos klausytis susirinko keli šimtai žmonių.

• • •

"CHICAGO TRIBUNE" dienraštis spalio 20 d. laidoje keliose vietose paminėjo lietuvius. Rašydamas apie naujuosius JAV piliečius, kurie šiemet pirmą kartą balsuos prezidentiniuose rinkimuose, 6 asmenų tarpe pažymėjo Algirdą Stančiką, 47 m. amžiaus inžinierių iš Lietuvos. Taip pat įdėjo ir jo nuotrauką. Monetų rinkėjų skyriuje yra rašoma apie Lietuvių Fondo išleistą medalį su trijų Lietuvos prezidentų atvaizdais. Anksčiau tame skyriuje buvo įdėta to medalio nuotrauka, o dabar rašoma, kur tą medalį galima įsigyti: Lithuanian Foundation, c/o A. Reklaitis, 6643 S. Maplewood Ave., Chicago 60629.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Muziko ir dailininko Antano Nako meno parodos atidarymas įvyks lapkričio 16 d. Čiurlionio Galerijoje; pagrindiniu kalbėtoju bus kun. Bruno Markaitis, SJ. — "Eglutei" — vaikų žurnalui paremti vakaras rengiamas lapkričio 10 d. Jaunimo Centre. Programą atliks Valeišaitės baleto studijos mokiniai. — Prel. Mykolas Krupavičius, kuris spalio 30 d. minėjo savo 83-jį gimtadienį, paskutiniu laiku gerokai sustiprėjo ir dabar vėl dažniau matomas lietuviškuose susibūrimuose.

NORITE SUSIPAŽINTI SU "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"? ATSIŲSKITE SAVO ADRESĄ — GAUSITE KELETĄ NUMERIŲ NEMOKAMAI

WELLAND, ONT.

K. L. BENDRUOMENĖS WELLANDO APYLINKĖS visuotinis susirinkimas šaukiamas lapkričio 3 d., 12 val. 30 min., slovakų bažnyčios salėje, 77 Golden Blvd. Kviečiami dalyvauti visi lietuviai. **Valdyba**

MEDŽIOTOJŲ IR MEŠKERIOTOJŲ klubas "Lituanica" planuoja šaunų ir linksmą Naujų Metų sutikimą. Šiuo parengimu rūpinasi Bronius Luomanas.

St. Catharines, Ont.

NAUJA VALDYBA. Spalio 20 d. įvyko K. L. B. St. Catharines apylinkės narių metinis susirinkimas, kuriame išrinkta nauja valdyba. Pasiskirstė pareigomis: pirm. A. Šetikas, vicepirm. A. Švažas, sekr. P. Polgrimas, ižd. P. Dauginas, narys J. Grigas. Revizijos komisija: J. Alonderis, P. Šukys ir Z. Jakubonis. Pirmininko adresas: 10 Clark St., St. Catharines, Ont.; sekretoriaus: 172 Glendale Ave., St. Catharines, Ont. Naujoji valdyba pirmajame posėdyje nutarė gražiai, nuoširdžiai bendradarbiauti su parapija ir šioje kolonijoje veikiančiom organizacijom.

Sekr.

ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS tėvų komitetas, kurį šiais metais sudaro A. Zubrickas ir V. Žemaitienė, pakvietė mokytojauti Tėvą Barnabą Mikalauską, kuris kartu yra ir mokyklos vedėjas. Pamokos vyksta šeštadieniais nuo 10 v. ryto. Mokyklą lanko 18 mokinių.

SKAUTAI RENGIASI jubilėjinei šventei, kuri įvyks š.m. gruodžio 3, sekmadienį. Šiais metais skautų vadovybę "Žalgirio" vietininkijoj sudaro vietininkas Bronius Simonaitis, Marija Gverzdienė, Petras Balsas ir Rimantas Dainora.

ZIGMAS PILIPONIS, gana sunkiai susirgęs, palengva sveiksta.

TĖVAS B. MIKALAUSKAS, kuris buvo išrinktas į K. L. Bendruomenės krašto tarybą, dalyvavo praeitame suvažiavime ir buvo pakviestas rezoliucijų komisijon, drauge su K. Baronu ir E. Daniliūnu. **Kor.**

ŠYPSENOS

Didelė naujiena

Sūnus: Tėveli, aš tau pasakysiu didelę naujieną.

Tėvas: Kas atsitiko?

Sūnus: Tu atsimeni tą dešimtį dolerių, kuriuos man pažadėjai, jei gausiu šiame trimestre geresnius pažymius?

Tėvas: Taip, atsimenu. Na, ir kas?

Sūnus: Tu gali juos pasilaikyti sau...

Parašas be laiško

Markas Twainas, garsus Amerikos satyrikas, kartą gavo laišką, kuriame buvo tik vienas žodis "Kiaulė". Kitą dieną savo redaguojamame laikraštyje M. Twainas parašė: "Gaunu nemažai laiškų be parašų, bet vakar gavau parašą be laiško."

Parinko Pr. Al.

BRIGHTON kino teatras,

127 Roncesvalles Ave.

LENKIŠKA LYRINĖ DRAMA "POŽEGNANIA" (ATSISVEIKINIMAS).

Priedo — su Doris Day "GLASS BOTTOM BOAT" (LAIVAS SU STIKLINIU DUGNU)

SPALIO 31 IKI LAPKRIČIO 5

Vėliau bus rodoma pirmą kartą Kanadoje Rimsky Korsakovo opera "THE TSAR'S BRIDE"

Priedo — "DON QUIXOTE" — spalvotas su angliškais įrašais

Kasdien nuo 7 v.v. Šeštad. ir sekmad. nuo 5 v. v. be pertraukos iki 11 v.v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamiltone skyrius: 293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ

DR. D. ANDRIULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJOS

1796 Bloor St. W. (prie Keele)

Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.

Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.

Pagal susitarimą.

Tel. 766 - 1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE.

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4 - 4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto

(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius gatus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.

Namų. ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

408 Roncesvalles Avenue - Toronto.

Margio vaistinės namų II augštas.

(Įėjimas iš Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.

Įstaigos tel. LE. 7-1708;

Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

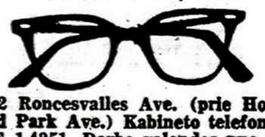

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 College St. Toronto

Tel. 921 - 3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

FRANK BARAUSKAS

INSURANCE AND REAL ESTATE

3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONT.

231-2661 231-6226

Turime plačią klijentūrą. Jieškome nuosavybių

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769 - 4612

769 - 4131

TORONTO, ONT.

Toronto kroniką žiūr. 6 puslapyje

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šis savaitgalis skirtas mirusiųjų prisiminimui. Penktadienį, lapkričio 1, Visų Šventųjų diena; Mišios 7.30 v. vakaro, o po jų — maldos už mirusius. Vėlinių dieną, lapkr. 2, Mišios 7.30, 8, 10 ir 11 val. Pamaldų metu surenkamos Mišių intencijos už mirusius. Mirusiųjų prisiminimas užbaigiamas lietuvių kapinių lankymu sekmadienį 3 v.p.p.

— Naujoji parapijos taryba, sudaryta iš rinktųjų atstovų ir organizacijų deleguotų asmenų, savo posėdyje tarybos pirmininku išrinko inž. H. Lapą. Taryba pasiskirstė į sekcijas: planavimo ir statybos, jaunimo, parengimų, socialinių reikalų. Pirmasis tarybos užsimojimas — užbaigti kapinių koplyčios statybą. Nutarta gruodžio 1, sekmadienį, atšvęsti parapijos 40 metų įsikūrimo sukaktį. Sekantis tarybos posėdis — šį ketvirtadienį, spalio 31 d., 7.30 v.v., klebonijoje. Visi tarybos nariai prašomi dalyvauti.

— Automobilio nelaimėje žuvus a. a. Gintautui V. Indrišiūnui, jo tėvams ir broliams nuoširdi užuojauta.

— Jaunimo choras gieda 10 val. pamaldose. Po pamaldų par. salėje — jaunimo choro repeticija.

— Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems pirmajai Komunijai, dėstomos kas sekmadienį po 10 val. pamaldų muzikos studijoje.

— Šią savaitę baigiamas lankyti Sunnyside rajonas.

— Kavutės sekmadieniais vyksta par. salės šalutiniuose kambariuose. Jas ruošia kat. moterų draugijos narės.

— Šį šeštadienį 8 val. pamaldos už Šv. Jono Kr. Pašalpinės Draugijos narius, 10 val. — a.a. Bronių Ūkelį, 11 val. — a.a. Joną Bielošauską.

Iškilmės kapinių aikštėje — šį sekmadienį, lapkričio 3 d., 3 v.p.p. Bus mirusiųjų prisiminimas, pašventinimas kapinių koplyčios kertinio akmens. Po to — šventinami nauji paminklai. Vykstant šiuo metu kapinėse statybai, labai prašomi tvarkingai statyti automobilius pagal tvarkdarių nurodymus. Įvažiuojant į kapines bus išdalinti vokeliai rinkliavai, kurią darys K. L. B. Toronto apylinkės valdyba statomo Laisvės paminklo statybai. Aukotojai, norį savo auką skirti koplyčios statybai, prašomi ant to paties voko tai pažymėti. Pageidaujama, kad kapinių lankymo proga kapai būtų sutvarkyti. Iki šiol lietuvių kapinėse palaidota 304 tautiečiai.

K. L. K. Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyriaus narės ir viešnios spalio 20 d. susirinkime išklausė A. Dūdos paskaitos apie draudas. Kadangi draudų esama labai įvairių, tai šį kartą buvo kalbama apie namų ir automobilių draudą. Paskaitininkas mielai atsakinėjo į klausimus. Nuoširdus ačiū! Visos susirinkimo dalyvės buvo pavaišintos kava bei pyragais. **L. M.**

HIGH PARK rajone išnuomojamas kambarys ir virtuvė be baldų. Skambinti tel. 766-4628.

Prisikėlimo par. žinios

— Iškilmingomis pamaldomis paminėta Kristaus Karaliaus šventė ir Lietuvių Diena. Pamoksluose T. Paulius priminė Lietuvos istorijos patvirtintą faktą, kad ištikimybė tautai visados buvo neatskiriamai surišta su ištikimybe religijai.

— Spalio 26 palaidotas a.a. Gintautas Indrišiūnas, 22 m. Tėveliams ir visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

— Kaip užuojautą artimiesiems už a.a. G. Indrišiūną šv. Mišias užprašė velionies krikšto motina. Jos bus lapkr. 2 d., šeštad., 9 v.

— Visų Šventųjų dieną, penktadienį, nėra pareigos išklausyti Mišias, nors tai patariama. Mišios laikomos 7, 7.30, 8, 8.30 ir 9 v. r.

— Visų Šventųjų vakarą, 7.30 v. — mirusių prisiminimas: koncelebracinės Mišios, Libera, pamokslas, išpažintis ir Komunija. Surenkami novenos vokeliai. Kviečiame gausiai dalyvauti.

— Vėlinių dieną Mišios — 7, 7.30, 8, 8.30, 9 ir 10 v. ryto ir, be to, 7.30 v.v.

— Mišios: ketvirtad 7.30 v. — už a.a. P. Butrimienę, užpr. St. Batūra kaip užuojautą artimiesiems; Visų Šventųjų d., 8 v. — už a.a. R. Koverą, užpr. p. Garkevičienė iš Midlando; 8.30 v. — už a.a. P. Butrimienę, užpr. sūnūs; 9 v. — už šeimos mirusius, užpr. p. Matušaičiai; 7.30 v. vak. — bendras mirusių prisiminimas par. int.; Vėlinių d., 8 v. — novenos Mišios; 9 v. — už a.a. G. Indrišiūną, užpr. krikšto motina; 10 v. — už a.a. M. Pranckevičienę, užpr. vyras ir vaikai; lapkričio. 4 d., pirmad., 7 v. — už a.a. J. Bielošauską, užpr. p. Bielošauskienė.

— Sudėtinės Vėlinių novenos Mišios — kasdien per visą lapkričio mėnesį 8 v. ryto. Kviečiame jose gausiai dalyvauti ir priimti Komuniją.

— Šį sekmad. — įprasta mėnesinė rinkliava parapijos skoloms sumažinti.

— Tretininkų mėnesinis susirinkimas — šį sekmadienį po paskutinių Mišių bažnyčioje.

— Katechetinės pamokos: antrad., 4.30 v. — V-VI sk.; ketvirtad., 4.30 v. — VII-VIII sk.; sekmad. po 10 v. Mišių — I-IV sk. L. V. Namuose. Pirmosios Komunijos pamokos — sekmad. po 10 v. Mišių L. V. Namuose. Religijos pamokos gimnazistams — sekmad. po 10 v. Mišių muzikos studijoje.

— Kitą savaitę lankomos šeimos: Brock Ave., Gilmour Ave., Glenwood Ave., Kennedy Ave., Kennedy Park Rd., The Palisades, Muir Ave.

— Chorų repeticijos: studentų bendra — trečiad., 7 v.v.; suaugusių — ketvirtad., 7.30 v.v.; vaikučių — ryšium su mirusių prisiminimu bažnyčioje nebus.

— Mezgimo kursai — trečiadienį, 7.30 v.v., parodų salėje.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Ligoniai lankomi iš anksto susitarus.

— Jaunavedžius G. W. Barkey ir L. Kvederaitę nuoširdžiai sveikiname ir linkime laimingo gyvenimo.

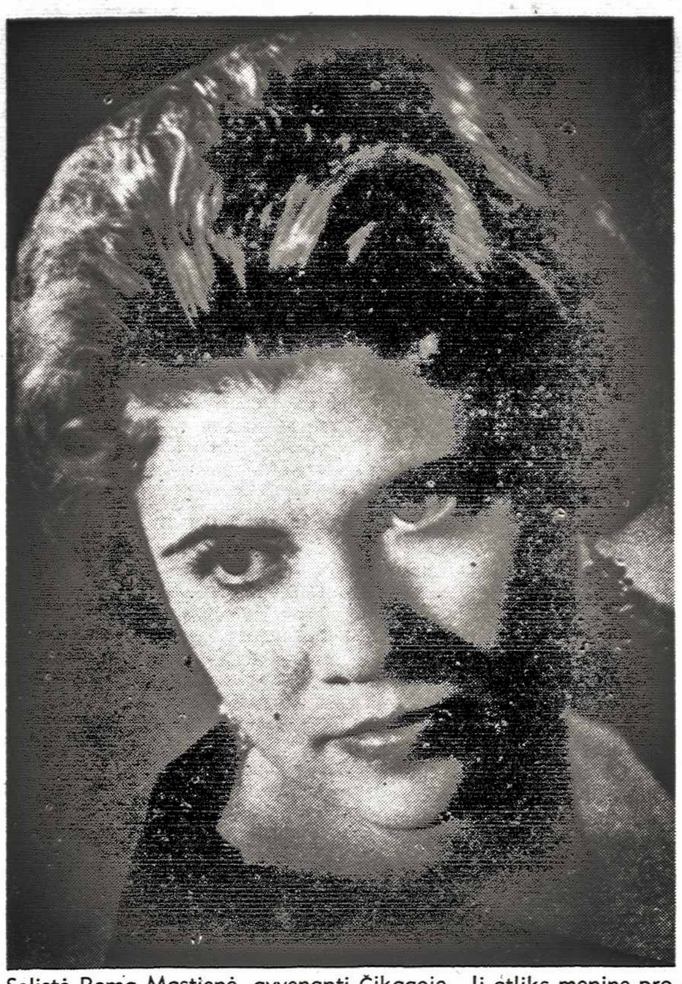

Solistė Roma Mastienė, gyvenanti Čikagoje. Ji atliks meninę programą koncerte - vakarienėje Toronto Prisikėlimo salėje š. m. lapkričio 16, šeštadienį. Šią iškilmę rengia N. Pradėtosios Marijos seserų vienuolijos rėmėjai auksinio jubiliėjaus proga

Lapkričio 9, šeštadienį, 7 val. vakaro,

Šv. Jono Kr. parapijos salėje

SLA 236 kuopa rengia

ŠOKIŲ VAKARĄ

GROS D'AMICO ORKESTRAS

PILNAS BUFETAS

Kviečiame visus dalyvauti

Rengėjai

AKADEMIKŲ DRAUGIJOS rengiama paskaita visuomenei įvyks **šį penktadienį, lapkričio 1 d., 8.15 v.v., Lietuvių Vaikų Namų salėje, 57 Sylvan Ave.** Kalbės dr. Vyt. Vardys, Wisconsin universiteto politinių mokslų profesorius, tema: "Lietuvių Bendruomenė — tikrovė ar iliuzija?" Paskaitininkas yra jaunas mokslininkas, gavęs daktaro laipsnį 1958 m. Wisconsin un-te; yra parašęs anglų kalba daug mokslinių straipsnių Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų temomis; suredagavęs stambią knygą "Lithuania under the Soviets 1945—1965". Akademikų valdyba kviečia Toronto lietuvių visuomenę dalyvauti jo paskaitoje.

KLB Toronto apylinkės valdyba nuoširdžiai dėkoja Toronto šaulių Vl. Pūtvio kuopos pirmininkui St. Jokūbaičiui ir visiems kuopos nariams, kurie su lietuviška vėliava dalyvavo vengrų demonstracijoje Budapest Parke, Toronte, minint sukilimo metines. Tuo būdu šauliai atsiliepė į apylinkės valdybos kvietimą ir atstovavo Toronto lietuvių bendruomenei.

HIGH PARK rajone išnuomojami du kambariai ir virtuvė be baldų. Skambinti po 7 v. vakaro tel. RO 7-7973.

B. NAUJALIS, turintis sveikatos kliniką 460 Roncesvalles Ave., išklausė vienų metų medicinos teorinį ligonių priežiūros kursą ir dabar paskirtas atlikti keturių mėnesių praktiką Toronto General, Sick Children, Toronto Western ir Riverdale ligoninėse po vieną mėnesį kiekvienoje. Dėl tos priežasties jo sveikatos klinika veiks tik nuo ketvirtos valandos po pietų ir šeštadieniais visą dieną. Kreiptis telefonu LE 3-8008.

MOGAMBO KVINTETAS
ORKESTRAS
ĮVAIRIEMS
PARENGIMAMS
Tel. 741-3164

City Driving School

Pripažintą Ontario Safety lygos. Baigią šią mokyklą gauna pigesnį auto draudimą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinus leidimus. Mokiname vairuoti standartinėmis ar automatinėmis mašinomis.

1076 BATHURST ST.

Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Fleet Electric Co. Ltd.

ELEKTROS RANGOVAS

Atlieku visus elektros įrengimo darbus

923-7194. Sav. A. Čeponis

Lituanistinis seminaras šį penktadienį, lapkričio 1, Visų Šventųjų šventėje, turės tik vieną pamoką 8 v. vakaro studentų ir ateitininkų kambariuose.

Baltiečių studentai šį savaitgalį rengia paskaitų eilę ir simpoziumą Toronto universitete. Pakviesti žymūs profesoriai iš JAV. Programą žiūr. "TŽ" nr. 3 psl.

A.a. Gintautas Indrišiūnas buvo mirtinai sužeistas spalio 23 d. susidūrus jo sportinei mašinai su sunkvežimiu kryžkelėje netoli Cooksvillės. Velionis, be sąmonės, buvo nuvežtas į Queensway ligoninę, kur mirė tos pačios dienos vakarą. Palaidotas lietuvių kapinėse iš Prisikėlimo par. bažnyčios. Velionis buvo 22 metų amžiaus; nelaimės metu grįžo iš naktinės darbo pamainos. Ligoninės personalas jo užrašų knygutėje rado įrašą, nurodantį adresus ir telefono numerius nelaimės atveju, būtent, motinos, jo paties ir pageidaujamo kunigo.

"Žibuoklių" sekstetas iš Niujorko atvyksta lapkričio 9 d. į Hamiltoną ir spaudos baliuje atliks meninę programą Jaunimo Centro salėje.

REIKALINGAS SARGAS, vyresnio amžiaus vyras, be šeimos, nusimanąs šiek tiek apie elektrą ir kalbąs truputį angliškai. Duodamas butas ir maistas. Dėl atlyginimo susitarsim. Skambinti 252-2252, arba rašyti "Lido Tavern", 3885 Sandwich St. W., Windsor, Ont. A. Butvydas.

IŠNUOMOJAMAS antrame augšte vienam asmeniui kambarys prie Prisikėlimo bažnyčios. Skambinti tel. 233-4774.

ASMUO, KURIS NORĖJO PARDUOTI Lietuvišką Enciklopediją už pusę kainos, prašomas paskambinti vakare K. Kutkai 741-4074.

Lietuviška bal[illegible] dirbtuvė

Daromi naujų minkšt[illegible] traukiami seni PIGIA[illegible]

P. LUBYS. Telefonas WA 2[illegible]

Namu telefonas AM 1-05[illegible]

JUBILĖJINĖ PARODA

Šį savaitgalį, lapkričio 2-3 dienomis, Prisikėlimo parodų salėje College St. 1011, įvyksta Toronto baltiečių filatelistų ir numizmatikų suorganizuota pašto ženklų, pinigų, medalių ir kitų istorinių dokumentų paroda. Joje dalyvauja žymiausi rinkėjai iš Kanados, JAV ir Europos. Oficialus atidarymas, kurį atliks Ontario prov. ministeris J. Yaremko, įvyks šį šeštadienį, 12 val. Lankymo valandos šeštadienį nuo 12 iki 8 v.v., sekmadienį — nuo 9.30 iki 6 v.v. Įėjimas nemokamas. Maloniai kviečiama Toronto lietuvių visuomenė parodą gausiai lankyti ir kartu atsivesti kitataučių. Iš JAV į parodą atvažiuoja visa eilė žymių filatelistų lietuvių.

Ateitininkų tėvų metinis susirinkimas — sekmadienį, lapkričio 3, tuoj po 10 v. Mišių ateitininkų kambaryje. Visų tėvų pareiga susirinkime dalyvauti.

Namų savininkų susirinkimas lapkričio 3, sekmadienį, 5 v. p. p., Lietuvių Namuose. Bus svarbių pranešimų apie namų savininkų ekonominius reikalus. Kviečiame visus namų savininkus dalyvauti. Bus parodytos ištraukos iš ruošiamo lietuviško filmo. **Valdyba**

"Varpo" rudens balius jau čia pat — lapkričio 9 d. Prisikėlimo salėje. Trumpa, įdomi programa: "Varpo" choras, choras su sol. R. Strimaičiu, vyrų choras, "Varpo" sutartinių ir tautinių šokių grupės, V. Babecko orkestras. Bilietai gaunami pas E. Ališauskienę tel. 767-2354 ir pas visus choristus. Bilietų kaina — $2.50, studentams — $1.50. "Varpui" diriguoja muz. Dalia Skrinskaitė-Viskontienė.

N. Pr. Marijos seserų penkiasdešimtmečio koncertas - vakarienė įvyks lapkričio 16, šeštadienį, 7 v.v., Prisikėlimo salėje. Bus puiki vakarienė ir meninė programa, kurią atliks sol. R. Mastienė iš Čikagos. Pusvalandį prieš koncertą — "kokteilis". Pakvietimus prašoma įsigyti iš anksto, nes vietų skaičius ribotas. Jie gaunami pas seselių rėmėjas ir pas seseles. Rėmėjų valdyba kviečia visus dalyvauti.

"Mindaugo mirtis". Lapkričio 17 d., 5 v.v., Prisikėlimo auditorijoje Hamiltono lietuvių dramos grupė "Aukuras" vaidins V. Krėvės-Mickevičiaus 4 veiksmų istorinę dramą "Mindaugo mirtis". Šiame veikale vaizduojama Mindaugo kova už suvienytą Lietuvos valstybę, jo santykiai su kaimyniniais ordinais, kunigaikščių neapykanta, Mindaugo asmeninis gyvenimas. Šį istorinį veikalą "Aukuras" pasiryžo suvaidinti, norėdamas atžymėti Lietuvos nepriklausomybės penkiasdešimtmetį. Su šiuo veikalu "Aukuras" dalyvaus ir Čikagoje rušiamam teatrų festivalyje. Dalyvauja 27 veikėjai. Režisuoja E. Dauguvietytė - Kudabienė. Veikalo vaidinimą Toronte globoja P. P. S. K. "Aušra".

Aukojo Toronto Maironio šeštad. mokyklai užsimokėdami už 1967-68 metų mokslą: po $20 — L. Šeškus, dr. A. Pacevičius, dr. J. Sungaila, A. Skrebūnas; po $10 — P. Stauskas, R. Geležiūnas, J. Tumosa, agr. V. Bačėnas; po $5 — J. Danaitis, P. Vytė, V. Vingilis, J. Barakauskas, L. Abromonis, L. Stosiūnas. Visų tėvų vardu mokyklos tėvų komitetas nuoširdžiai dėkoja.

UŽSAKYKITE DABAR DOVANŲ SIUNTINIUS Į LIETUVĄ KALĖDŲ ŠVENTĖMS!

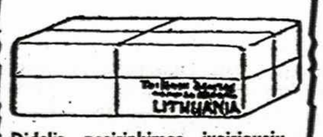

Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Maisto siuntiniai iš Danijos. Rašomosios mašinėlės, akordeonai ir kt.

Parduodu naujas rašomąsias mašinėles su lietuvišku raidynu, Telefunken transistorinius radijo priimtuvus su trumpomis ir FM bangomis, rankinę skaičiavimo mašinėlę, lieuviškos muzikos bei dainų plokšteles ir kt.

ST. PRAKAPAS,

[illegible]. 767-9088

[illegible] Brookside Ave. Toronto 9, Ont.

Priimu užsakymus iš provincijų ir kitur. Visi užsakymai apdrausti.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO

(SANDING), POLIRAVIMO IR BLIZGINIMO DARBUS.

SKAMBINTI ALFONSUI TORONTE TEL. LE 6-2805

S. ir G. TIRE SERVICE sav. estai

459 Roncesvalles Ave. Tel. LE 4-6602

Didelis pasirinkimas. Urmo kainos.

DUNLOP, DOMINION ROYAL, GOOD YEAR ir kt.

autovežimiams sniego padangų (snow tires) ir kt.

Visų rūšių padangų taisymas, vulkanizacija ir kt.

Atidaryta kasdien iki 7 v.v. Šeštadieniais iki 2 v.p.p.

MONTREAL, QUE.

Aušros Vartų par. žinios

— Lituanistiniai kursai spalio 26 pradėjo šiuos mokslo metus. Į kursus yra kviečiami visi baigusieji pradžios mokyklą. Daugiau informacijų gausite paskambinę kursų vedėjai — 768-0322.

— Pradžios mokyklos mokiniai pradėjo darbą praėjusį šeštadienį tuo tarpu N. Pr. M. seserų patalpose, rue de Seve nr. 1450. Daugiau informacijų norintieji skambinkite mokyklos vedėjai — 766-6996.

— Dešimtos valandos sekmadienio Mišioms laukiame daugiau jaunuolių prie vargonų.

— Parapijos choras ruošia įdomų linksmavakarį lapkričio 9 d. parapijos salėje. Bus duetas, vyrų oktetas, moterų ir mišrūs chorai. Po meninės programos bus galima gražiai pasilinksminti. Visi tautiečiai yra maloniai kviečiami dalyvauti.

— Jaunimo orkestras jau pradėjo savo repeticijas AV salėje. Vadovauja Zigmas Lapinas.

— Vėlinėse, lapkričio 2 d., rytinės pamaldos bus kaip ir kitais šiokiadieniais. Kadangi tą dieną kunigai laiko po kelias Mišias, tai paskutiniosios ryto Mišios dar bus 9 val. Vakare bus iškilmingos Mišios ir Libera. Giedos Aušros Vartų parapijos choras.

— Ateinantį sekmadienį, lapkričio 3, tuojau po 11 val. Mišių parapijos salėje įvyks katalikių moterų susirinkimas.

— Bažnyčios fondui aukojo: $15 — A. Ptašinskas; po $10—Ilgūnas, Mockus ir Šaltenis.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — $343.50, iš kurių $145.50 buvo misijų reikalams.

Montrealio lietuvių šventė. — Š.m. lapkričio 16 d. bus tikrai neeilinė Montrealio lietuvių gyvenime: puošnioj Chateau Champlain viešbučio salėje bus įteikta septintoji Vinco Krėvės literatūrinė premija, paminėtas Lietuvių Akademinio Sambūrio dvidešimtmetis ir pristatytos pirmą kartą Montrealio lietuvių istorijoje lietuvaitės debiutantės. Lietuvių Akademinis Sambūris, tiktai keliasdešimties narių organizacija, jau keliolika metų tesi savo pažadą — kas antri metai įteikia $500 dolerių premiją iškiliausiam grožinės literatūros kūriniui, išleistam laisvajam pasaulyje. Tai vienintelė tokia premija Kanadoje, o ir už Kanados ribų ji susilaukė ypatingo prestižo ne tiktai knygos mylėtojų, bet ir pačių rašytojų tarpe. Kad tai užtarnauta, rodo laureatų sąrašas: Jonas Aistis, Jonas Mekas, Marius Katiliškis, Vincas Ramonas, Algimantas Mackus ir Kostas Ostrauskas. Nekantriai laukdami naujojo laureato pavardės, sambūriečiai ir visi Montrealio lietuviai kultūrininkai tikisi daugelio svečių ne tiktai iš Montrealio, bet ir kitų Kanados lietuviškųjų vietovių. Bilietus galima įsigyti pas Sambūrio narius iki lapkričio 9 d. Prie įėjimo bilietų nebus. Telefonas informacijai: H. Lapinienė, 681-7605. **N.**

"Lito" metiniuose susirinkimuose iškyla įvairių klausimų, kuriem išgvildenti nebūna pakankamai laiko. Tokių aktualių klausimų gvildenimui "Lito" valdyba nutarė šį rudenį surengti diskusinį "Lito" pobūvį. Diskusijoms bus pateiktos dvi temos: "Lito" priklausymas lygai" ir "Lito" palūkanos už santaupas ir paskolas". Pirmąją referuos pirm. J. Bernotas, antrąją — vedėjas Pr. Rudinskas. Koreferentais sutiko būti Antanas Gražys ir Albinas Blauzdžiūnas. Diskusinis "Lito" pobūvis įvyks lapkričio 17, sekmadienį, Aušros Vartų parapijos salėje, 3 v. p.p. Visi suinteresuoti kviečiami dalyvauti.

"Baltijos" vajus. Anksčiau gauta $470. Dabar aukojo $20: A. P. Povilaičiai; po $10: Z. Lapinai. G. P. Montvilai, O. Č. Januškevičiai; $5: A. M. Vapsvos. Iš viso $525. Jau nupirktas pienui ir gėrimams laikyti naudotas šaldytuvas už $30. Nedidelį šaldytuvą maistui padovanojo L. A. Ptašinskai, tačiau stovyklai reikalingas dar vienas didesnis šaldytuvas maistui. Visiems "Baltijos" rėmėjams labai dėkojame. **Pr. Rudinskas,** pirm.

— Kun. J. Gaudzė yra gavęs medžiagos apie dabartinius Dievo Motinos apsireiškimus Egipte, Kairo priemiestyje Zeitoun. Oficialiu dokumentu liudija tai pats Kairo patriarchas Kyrollos VI. Tuo pačiu raštu jis painformavo ir Romą. Kun. J. Gaudzė ruošiasi išleisti brošiūrą apie apsireiškimus Skiemonyse ir Kaire, Egipte.

TORONTO, ONT.

Lietuvių Dienos proga spalio 26 d. specialią radijo programą per "Tėvynės prisiminimų" valandą pateikė Laima Švėgždaitė ir Jūratė Čeponkutė. Kalbą pasakė Toronto apyl. pirm. G. Balčiūnas. Programoje dalyvavo ir trys šeštad. mokyklos mokiniai — V. Petkevičiūtė, Pulkytė ir J. Besąsparis.

Toronto slovėnai spalio 27 d. savo parapijos salėje, Manning gatvėje, iškilmingai paminėjo nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Šiuo metu Slovėnija, turinti apie du milijonus gyventojų, yra Jugoslavijos dalis. Išeiviai turi organizacijas, kurios kovoja už krašto nepriklausomybę. Tokiai organizacijai Kanadoje vadovauja V. Mauko. Jo ir valdybos dėka 50-mečio paminėjimas buvo gražiai suorganizuotas. Kviestieji svečiai kitataučiai prieš programos pradžią buvo sutikti su rožėmis ir pavaišinti gėrimais. Įnešus vėliavas, pranešėjas perskaitė daugybę sveikinimų, pradedant gubernatorium, baigiant vietiniais veikėjais. Netrūko sveikinimų ir žodžiu. Tai beveik tie patys pareigūnai, kurie atsilanko ir į lietuvių panašias šventes. Įdomiausia programos dalis buvo montažas (slovėniškai ir angliškai), kuriame pavaizduota Slovėnija su savo folkloru, vaizdais, poezija ir t.t. Su deklamacijomis, dainomis ir muzika buvo suderintas skaidrių rodymas ant didoko ekrano. Įdomūs buvo ir tautiniai šokiai. Dalyvių skaičius — apie 300. Slovėnų Toronte esama apie 13.000.

Kariuomenės šventės reikalu įvyko posėdis, kuriame dalyvavo karinių organizacijų ir apylinkės valdybos atstovai. Lietuvos kariuomenės sukakties minėjimas įvyks lapkričio 24, sekmadienį, Prisikėlimo par. salėje. Yra bandoma gauti iš Čikagos vaidinimą "Aušros sūnūs".

PADĖKA

Reiškiu nuoširdžią padėką už man suruoštas išleistuves, puikias vaišes ir dovanas: rengėjoms ir visoms ponioms, kurios prisidėjo prie to jaukaus vakaro suruošimo. Jūsų parodytas nuoširdumas ir atsilankymas liks man neužmirštamas.

Teofilė Grigonienė

Mūsų Kredito Unijos nariui

A † A

ALEKSUI PLAUŠINIUI mirus,

jo sūnui STASIUI ir broliams — VIKTORUI, ANTANUI ir JUOZUI nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" valdyba

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 20, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:		MOKA UŽ:	
Asmenines iš	9 %	Depozitus	4.4 %
Nekiln. turto iš	8.5%	Sėrus	5.¼%
įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000.		Term. ind. 1 met.	6.0 %
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)		Term. ind. 2 met.	6.5 %
		Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros šėrų ir depozitų sumos.	

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)

Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

GERIAUSIA MĖSA ir SKANUMYNAI

Pirkite moderniausiose, geriausios kokybės, europinio stiliaus, Š. Amerikos mėsos ir skanumynų krautuvėse

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS KRAUTUVĖSE

tip-top MEATS

delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park). Tel. RO 6-4982

Yorkdale Shopping Centre 783-8866

BARONESSA

BEAUTY SALON

2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252

(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alytė Kerberienė

VELIONĘ PRISIMENANT

Jau suėjo 10 metų, kai negailestinga mirtis atskyrė nuo mūsų mylimą žmoną ir motiną a. a. **Magdaleną Pranckevičienę,** kurios netekome 1958 m. lapkričio 2 d.

Nors laikas bėga, bet mes jos niekuomet negalėsime užmiršti. Gailestingasis Dievas tesuteikia jai amžiną ramybę.

Už jos vėlę yra užprašytos šv. Mišios su egzekvijomis lapkričio 2 d., 10 v. ryto, Prisikėlimo parapijos bažnyčioje.

Maloniai kviečiame visus gimines ir artimuosius dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už Velionę.

Pranckevičių šeima